

**KARAMANOĞLU MEHMETBEY
ÜNİVERSİTESİ**

**BİLİMSEL VE AKADEMİK ARAŞTIRMALAR
KONGRESİ
21-23 EKİM 2022**

BİLDİRİ ÖZET KİTABI

<https://kmu.edu.tr/scar>

scarkmu@gmail.com

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
Davet	3
Kurullar	4 - 6
Bilimsel Program	7 - 12
Sözel Bildiri Özetleri	13 – 130

Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi

Değerli Bilim İnsanları,

Bu yıl birincisini düzenleyeceğimiz Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi'ne (21-23 Ekim 2022) sizleri davet etmekten onur duyarım. Kongremiz sağlık, sosyal, fen ve güzel sanatlar alanlarında yapılmış araştırmaların duyurulması ve paylaşımlarını amaçlamaktadır. Ayrıca alanında uzman konuşmacılar kendi alanları ile ilgili güncel konuları katılımcılarla paylaşacaktır.

Uzaktan erişimle gerçekleştirilecek kongremize bildiri gönderen katılımcılarımız isterlerse kongre sonrasında çıkartılacak olan kitap bölümünde yazar olarak yer alabilecek ya da bildirilerin makalelerini ilki Aralık 2022 tarihinde yayınlanacak olan Scientific and Academic Research (SCAR) dergimizde hakem sürecinden geçtikten sonra yayınlatabileceklerdir. Sizleri kongremizde görmekten mutluluk duyarız.

Kongre Başkanı

Dr. Öğr. Üyesi Kubilay ÖZER

Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi

ONURSAL BAŐKAN

Prof. Dr. Hüseyin KARAMAN Rektör V.

DÜZENLEME KURULU

Dr. Öğr. Üyesi Kubilay zer BaŐkan
Prof. Dr. Nejla CANBULAT ŞAHİNER BaŐkan Yardımcısı
Prof. Dr. Ayşe Sonay TÜRKMEN ye
Doç. Dr. Ahmet Burhan ÇAKICI ye
Dr. Öğr. Üyesi Tahir DAĞCI ye

DÜZENLEME KURULU SEKRETERYASI

Dr. Öğr. Üyesi Tahir DAĞCI
ArŐ. Gör. Dilara ŞAHİN

Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ayşe Sonay TÜRKMEN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Prof. Dr. Doğan KAPLAN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan SARI	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail SEVİNÇ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Sema YILMAZ	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AKGÜL	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Prof. Dr. Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Burhan ÇAKICI	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe KACAROĞLU VİCDAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Doç. Dr. Dilek CİNGİL	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Diler AYDIN	Bandırma 17 Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Erol YÜKSEL	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma KALPAKLI	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Hamit AKTÜRK	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. Ümit SORMAZ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Selda ARSLAN	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Serpil Yüksel	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Yasin BİLİM	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Doç. Dr. Yunus İNANÇ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Ziyaeddin KIRBOĞA	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah DAĞCI	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Abdullah TURHAN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ali BAYER	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Alper Yusuf KÖROĞLU	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi

Dr.Öğr. Üyesi Arzu KURŞUN	Giresun Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Cüneyt ŞAPCILAR	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Dilek MENEKŞE	Sakarya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kemal ARMAĞAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Kubilay ÖZER	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Ali TEKİN	Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa BAŞKONAK	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KONUK	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZDEMİR	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Özlem DEMİREL	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Selda ATEŞ BEŞİRİK	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serap SARIBAŞ	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Serpil SÜ	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Şerife KURŞUN KURAL	Alanya Alaattin Keykubat Üniversitesi
Dr. Fatih ÇOLAK	Necmettin Erbakan Üniversitesi
Dr. Fatih YILMAZ	Milli Eğitim Bakanlığı
Dr. Mehtap PEKESEN	Akdeniz Üniversitesi
Dr. Nurcan ÇETİNER	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Öğr. Gör. Mustafa AKTURFAN	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi

NOT: Bilim Kurulu Üyeleri unvanlarına göre alfabetik olarak sıralanmıştır.

**BİLİMSEL VE AKADEMİK ARAŞTIRMALAR KONGRESİ
BİLİMSEL PROGRAMI**

AÇILIŐ OTURUMU		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 10:00
1. OTURUM / SALON 1		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 10:30
Oturum Başkanı /Moderator		Dr. Öğr. Üyesi Tuba ARPACI Dr. Öğr. Üyesi Şerife KOÇ
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Nurgül DEMİREL	Çalışma Hayatında Mobbing
2	Nazire ÖZŞAHİN, Ahmet Burhan ÇAKICI	Çalışanların Maruz Kaldıkları Mobbing Davranışlarının Presenteizme (Presenteeism) Etkisi
3	Hacer YALÇIN, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Akran Zorbalığını Önlemede Yapılması Gerekenler ve Hemşirenin Rolü
4	Murat ÖZTÜRK	Çalıőanlarda Öfke Yönetimi: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması
5	Beyza ERKOÇ	Kadına Yönelik Şiddet ve Şiddet Döngüsü
1. OTURUM / SALON 2		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 10:30
Oturum Başkanları /Moderators		Doç. Dr. Şahin KARABULUT
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Mehmet Alperen TURGUT, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Yenidoğanların Akut Ağrı Tedavisinde Kullanılan Nonfarmakolojik Yöntemler
2	Mehmet Alperen TURGUT, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Tamamlayıcı Beslenmede Ailelerin Bilmesi Gerekenler
3	Meltem PEPE, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Yenidoğanlarda Ağrı ve Hemşirelik Yaklaőımları
4	Büşra ÖNNER, Vildan APAYDIN CIRIK	Pediyatri Hemşirelerinin Yenidoğanların Ağrı Yönetiminde Kullandıkları Kanıtı Dayalı Nonfarmakolojik Yöntemler
5	Medine KÖSE, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Yenidoğanda Açık ve Kapalı Sistem Aspirasyon Yönteminin Karşılaştırılması
1. OTURUM / SALON 3		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 10:30
Oturum Başkanları /Moderators		Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KONUK Dr. Öğr. Üyesi Selda ATEŞ BEŞİRİK
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Ayşe KÜÇÜKTEPE, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Yenidoğan Bebek Masajı
2	Zehra ALAKUŞ ÇİÇEK, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Yenidoğanda Uyku ve Sirkadiyen Ritm
3	Gizem YAYA, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Yenidoğan Konforunu Arttırmaya Yönelik Uygulanan Hemşirelik Bakım Yöntemleri
4	Nezahat YILMAZ, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Kanguru Bakımının Yenidoğana Etkileri
1. OTURUM / SALON 4		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 10:30
Oturum Başkanları /Moderators		Dr. Öğr. Üyesi Hatice DÖNMEZ Dr. Öğr. Görevlisi Mehtap PEKESEN

Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi

SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Ceyda TAŞ DOĞAN	Çocuk Yetiştirmede Ebeveyn Tutum ve Davranışları
2	Beyza ERKOÇ	Gençlerde Sosyal Dışlanma Ve Sosyal Hizmet Müdahaleleri
3	Ali Taner YAPAR, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Akılcı İlaç Kullanımı Ve Sağlık Okuryazarlığının Birbiri İle Olan İlişkisi
4	Aytek KOŞAR, Ahmet Burhan ÇAKICI	Siber Zorbalık ve Siber Mağduriyet Kavramlarının, Günlük Sosyal Medya Kullanımı Ve Akademik Başarı ile İlişkisinin İncelenmesi: Anadolu Meslek Lisesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma
2. OTURUM / SALON 1		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 11:30
Oturum Başkanları /Moderators		Dr. Öğr. Üyesi Özlem DEMİREL
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Burcu ÇELİK, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Oyun Çağı Çocuklarında Ameliyat Öncesi Terapötik Oyunun Anksiyete ve Korku Düzeyine Etkisi
2	Halil MERT, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Çocuklarda Otizm Spektrum Bozukluğu
3	Enis ERTUŞ	Otizm Spektrum Bozuklukları ve Dental Yaklaşım
4	Gülay ERİKÇİ, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Pişik Bakımında Zeytinyağı Kullanımının İyileşme Üzerine Etkisi
2. OTURUM / SALON 2		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 11:30
Oturum Başkanları /Moderators		Dr. Öğr. Üyesi Alper Yusuf KÖROĞLU
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Alper Yusuf KÖROĞLU, Özlem YILMAZ DEMİREL	Türkiye’de Aile Merkezli Gelişimsel Değerlendirme Yöntemiyle Yapılan Araştırmalar: Sistematik Değerlendirme
2	Özlem YILMAZ DEMİREL, Alper Yusuf KÖROĞLU	Erken Okuryazarlık Becerilerinin İlkokul Okuma-Yazma Öğrenimi Açısından Önemi
3	Nesli FİN, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Oyunun Çocuk Üzerindeki Etkileri
4	Nesli FİN, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Çizgi Film Karakterleri Çocukların Alışveriş Tercihlerini Etkiler Mi?
5	Fadime TAŞPINAR, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Ülkemizde Çocuk Acil Hemşireliğinin Gelişim Süreci
2. OTURUM / SALON 3		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 11:30
Oturum Başkanları /Moderators		Prof. Dr. Nejla CANBULAT ŞAHİNER
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Hasibe OĞUZ, Yahya KUYUCUOĞLU	Covid-19 Pandemi Sürecinde Hemşirelik Öğrencilerinin Klinik Uygulamalardaki Algıladıkları Stres Düzeyleri ve Stresle Baş Etme Davranışlarının Belirlenmesi
2	Sefa SOBCALI, Feyza DEMİR	Göçmen Çocukların Covid-19 Pandemi Sürecinde Temel Sağlık Hizmetlerine Erişimleri
3	Ergün TAVŞAN, Sadullah	Sosyal Bilgiler Dersine Olan Kaygı: Öğrencilerin Dersle Karşı Kaygı

Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi

	ÜSTÜN	Düzeylelerinin İncelenmesi
4	Sinem GÜRGENTEPE, Taşkın KILIÇ, Berna KIRIKOĞLU	Sağlık Alanında Çalışan Dostu Kurum Algısının Belirlenmesi
2. OTURUM / SALON 4		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 11:30
Oturum Başkanları /Moderators		Doç. Dr. Emin Ahmet KAPLAN
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Sadullah ÜSTÜN, Ergün TAVŞAN	İngiltere Sosyal Bilgiler Dersi Programı ile Türkiye Sosyal Bilgiler Dersi Programının Karşılaştırılmalı Olarak İncelenmesi
2	Mehmet ERKMEN, Ahmet Burhan ÇAKICI	Türkiye’de Sağlık Turizminin Gelişimi
3	Latif KARACA, Kubilay ÖZER	Sağlıkta Akreditasyon Denetçilerinin Sağlık Hizmetleri Akreditasyonuna Bakış Açıların İncelenmesi
4	Ayşe Ece TOYOĞLU, Kubilay ÖZER	İş Güvenliği Uzmanlarının İş Tatmin Düzeyini Etkileyen Bireysel Faktörlerin İncelenmesi
2. OTURUM / SALON 5		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 11:30
Oturum Başkanları /Moderators		Doç. Dr. Ziyaeddin KIRBOĞA
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Mesut CAN	Orta Çağ İslam Şehirlerinde Değişim, Gelişim ve Süreklilik
2	Murat GÖK	Endülüs’te Arap-Berberî Mücadelesi Ve Fakih Halef B. Mes’ûd’un Öldürülmesi
3	Yusuf DOĞAN, Abdullah KARAAĞAÇ, Fuat BAŞÇİFTÇİ	Kültürel Mirasın Yersel Fotogrametri Yöntemiyle Belgelenmesi: Karaman Demir Gömlek Türbesi Örneği
3. OTURUM / SALON 1		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 14:00
Oturum Başkanları /Moderators		Prof. Dr. Ayşe Sonay TÜRKMEN
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Hale KALKAN, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Çocuklarda Girişimsel Uygulamalarda Dikkati Başka Yöne Çekme Teknikleri Kullanımı Ve Hemşirenin Sorumlulukları
2	Tuğba AKKOYUN, Nejla CANBULAT ŞAHİNER, Oyagül AKSAY	Çocuklarda Enfeksiyon Hastalıkları Ve Hemşirelik Bakımı
3	Funda GÜRBÜZ, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	Anne Sütü Alımı Ve Süresinin Çocukluk Çağı Hastalıkları Üzerine Etkileri
4	Bahar ERTEN, Ayşe Sonay TÜRKMEN	Çocuklarda Damaryolu Açmayı Kolaylaştıran Yöntemler
3. OTURUM / SALON 2		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 14:00
Oturum Başkanları /Moderators		Dr. Öğr. Üyesi Kubilay ÖZER
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Esra EMEKTAR, Ali ŞAHİN	Elektronik Sağlık Uygulamaları ve Kalite Kavramı
2	Güzin HARMAN YILDIZ, Kubilay ÖZER	Neoliberal Sağlık Politikaları ve Hekim Göçü

Bilimsel ve Akademik Araştırmalar Kongresi

3	Cihan BİLEN, Ali ŞAHİN	Sağlık Turizm Ekonomisi ve Sağlık Politikaları
4	Çağrı Hüsam YAZAREL	Dijitalleşme ve Parasal Krizler
3. OTURUM / SALON 3		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 14:00
Oturum Başkanları /Moderators		Doç. Dr. Ahmet Burhan ÇAKICI
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Ali TOSUN	Yönetim Tarihini Dönemler Açısından Ele Almak: Klasik, Neoklasik ve Modern Kuramlara Bir Bakış
2	Ali TOSUN	Örgütlerin Ortaya Çıkışı ve Hayatta Kalmalarının Örgütsel Ekoloji Kuramı Açısından Değerlendirilmesi
3	Sibel ÇALI, Rıfat İRAZ	Algılanan Etkileme Taktiklerinin Çalışan Performansı Üzerindeki Etkisinde Psikolojik Sermayenin Aracı Rolü: Turizm Sektöründe Bir Araştırma
4	Ahmet KAYTAZOğLU, Murat AK	Örgütsel Çeviklik Üzerine Yazılmış Lisansüstü Tezler Üzerine Bir Değerlendirme
3. OTURUM / SALON 4		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 14:00
Oturum Başkanları /Moderators		Dr. Öğr. Üyesi Muhammed DOğAN
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Dilek DORUK KONDAKCI	Trafik Kazalarında Risk Grubu: Yaşlılar
2	Ayşe ÇÖMÜ, Emel ECE	Literatürde Yer Almış Bazı Nükleer Kaza Durumları ve Bu Durumlarda Kullanılan Dozimetri Uygulamaları
3	Aleyna YILDIRIM, Elif DEMİRBAŞ	Yaşlılıkta Bir Olgu Sunumu: Evde Bakımdan Kurum Bakımına
4	Fatma ERKORKMAZ, Melike ALTUNBAY, Zehra DEMİRCİ, Muhammet DOğAN	Chia Tohumunun (SalviaHispanica l.) Besinsel Değeri ve Sağlık Faydaları
5	Melike ALTUNBAY, Muhammet DOğAN	Kahve Tüketiminin Beslenme ve Sağlık Üzerine Genel Etkileri
3. OTURUM / SALON 5		Tarih: 21 Ekim 2022 Saat: 14:00
Oturum Başkanları /Moderators		Dr. Öğr. Üyesi Tahir DAğCI
SIRA	YAZARLAR/AUTHORS	BİLDİRİ İSMİ/PAPER TITLE
1	Ahmet DAğCI	Hastane Öncesi Dönemde Pnömotoraks ve İğne Dekompresyonu
2	Nebi ÇELİK, Canan AKMAN	Hastane Öncesi Sağlık Hizmetleri İstasyonlarında Çalışan Acillere Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi Sağlık Personellerinin Ruhsal Hastalık ve Davranışsal Acillere Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi
3	Kudret Figen ERDEM, Tahir DAğCI	Afet ve Acil Durumlarında Gönüllü Katılımcıların İşlevselliği
4	Nesrin GÖK, Nejla CANBULAT ŞAHİNER	İnfanıl Kolik ve Nonfarmakolojik Yaklaşımlar

SÖZEL BİLDİRİ ÖZETLERİ

SS-01

ÇALIşMA HAYATINDA MOBBİNG

Nurgül DEMİREL¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye

Öz: Mobbing, alışma hayatında sıklıkla karşılaşılan psikolojik bir şiddet olayıdır. Çalışanların özel hayatlarını ve çalışma hayatlarını etkileyen mobbing günümüzde ciddi bir örgütsel problem olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışma arkadaşları, üstleri ve astları tarafından uygulanabilen mobbing, kişi üzerinde baskı oluşturmaya, yıldırmaya ve kişinin işten ayrılmasına kadar gidebilen bir süreçtir. Mobbingi oluşturan birçok neden vardır. Bu nedenleri bireysel, örgütsel ve çevresel etmenler oluşturur. Mobbing sürecinde etkiler sadece kişiler üzerinde değil toplum ve örgütler içerisinde de görölmektedir. Bu sebeple mobbing ile bireysel, örgütsel ve toplumsal mücadele edilmelidir. Bu mücadeleler sonuç vermediğinde mağdur hakkını hukuksal olarak aramalıdır. Bu makalede kaynak tarama yöntemi kullanılarak, mobbing kavramını açıklamak, çalışma hayatındaki yeri ve önemi ile ilgili değerlendirmeler yapmak ve mobbing ile başa çıkma yöntemleri üzerinde durarak çalışma hayatında verimin artırılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çalışma Hayatı, Mobbing, Psikolojik şiddet

¹ Nurguldemirel14@gmail.com

MOBBING IN WORKING LIFE

Nurgül DEMİREL¹

¹Karamanođlu Mehmetbey University, Health Sciences Institute, Karaman / Turkiye

Abstract: Mobbing is a psychological violence incident that is often encountered in working life. Mobbing, which affects the private lives and working lives of employees, is a serious organizational problem today. Mobbing, which can be applied by colleagues, superiors and subordinates, is a process that can go as far as putting pressure on a person, intimidation and leaving a person's job. There are many reasons that make up mobbing. These reasons are formed by individual, organizational and environmental factors. In the process of mobbing, the effects are observed not only on people, but also within society and organizations. For this reason, mobbing should be fought individually, organizationally and socially. When these struggles do not yield results, the victim should seek his right legally. In this article, it is aimed to explain the concept of mobbing by using the resource screening method, to make assessments about its place and importance in working life, and to increase productivity in working life by focusing on methods of dealing with mobbing.

Keywords: Mobbing, Psychological Violence, Working Life

SS-02

**ÇALIşANLARIN MARUZ KALDIKLARI MOBBİNG DAVRANIşLARININ
PRESENTEİZME (PRESENTEEİSM) ETKİSİ: KARAMAN BANKACILIK
SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR ARAşTIRMA**

Nazire ÖZSAHİN¹, Ahmet Burhan ÇAKICI²

*¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Karaman /
Türkiye*

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: İnsanlar, yaşamlarının devamlılığını sağlamak için iş sektöründe yerlerini almakta ve çalışan sıfatıyla nitelendirilmektedirler. İşletmeler de devamlılıklarını sürdürebilmek, zorlu rekabet koşullarına karşı mücadele edebilmek ve bulunduğu sektörde en iyi konuma gelebilmek amacıyla “çalışan” olarak nitelendirilen insan faktörüne ihtiyaç duymaktadırlar. Dolayısıyla bu durum çalışanların işletmelerde yapı taşı niteliği kazanmasını sağlamaktadır. Nitekim çalışanlar üzerinde ortaya çıkacak psikolojik veya fiziksel sorunlar direkt olarak işletmenin faaliyetine zarar vermektedir. Günümüz dünyasında çalışanların performanslarını olumsuz etkileyen, işgücünü düşüren ve işletmelerin verimliliklerine ve maliyetlerine olumsuz olarak yansıyan presenteeizm (presenteeism) ve mobbing kavramları üzerinde durulması gereken önemli konular arasında yer almaktadır. Buradan yola çıkarak bu araştırmanın amacı, çalışanların maruz kaldıkları mobbing davranışlarının presenteeizm (presenteeism) üzerindeki etkisini ortaya koymak ve çalışanlarının mobbing davranışlarına maruz kalma durumları ile presenteeizm (presenteeism) yaşama durumlarının demografik özelliklere göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda, Karaman il merkezinde faaliyet göstermekte olan bankaların çalışanlarından 187 kişiye anket uygulanmıştır. Anket yoluyla elde edilen verilere ilişkin frekans ve yüzde analizleri, IBM SPSS Statistics 25.0 paket programı aracılığıyla yapılmıştır. Çalışanların mobbing davranışlarına maruz kalma durumlarının presenteeizm (presenteeism) üzerindeki etkisini belirlemek amacıyla regresyon analizi uygulanırken, çalışanların mobbinge maruz kalma durumları ile presenteeizm (presenteeism) yaşama durumlarının demografik özelliklerine (cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve işyerinde çalışma süresi) göre farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem T testi ve tek yönlü ANOVA testi uygulanmıştır. Yapılan analizler sonucunda, çalışanların mobbing davranışlarına maruz kalma durumlarının, presenteeizm (presenteeism) üzerinde düşük düzeyde etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Ancak çalışmada ele alınan banka çalışanlarının presenteeizm (presenteeism) yaşama durumlarının cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi ve işyerinde çalışma süresine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılırken banka çalışanlarının mobbing davranışlarına maruz kalma durumlarının

¹nazireozsahin42@gmail.com

²ahmetburhan@kmu.edu.tr

demografik özelliklerden sadece eğitim düzeyleri arasında farklılık gösterdiği, diğer özelliklere göre farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Banka Çalışanları, Mobbing, Presenteizm (Presenteeism)

**THE EFFECT OF MOBBING BEHAVIORS EXPOSED BY EMPLOYEE ON
PRESENTEEISM: A RESEARCH ON KARAMAN BANKING SECTOR**

Nazire ÖZŞAHİN¹, Ahmet Burhan ÇAKICI²

*¹ Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Economics and Administrative
Sciences, Karaman / Türkiye*

² Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Türkiye

Abstract: People take their place in the business sector to ensure the continuity of their lives and are described as employees. Businesses also need the human factor, which is defined as an “employee”, in order to maintain their continuity, to fight against tough competition conditions and to be in the best position in their sector. Therefore, this fact enables employees to have an essential position in enterprises. As a matter of fact, the psychological or physical problems that may arise on the employees directly harm the activities of the enterprise. In today's world, presenteeism and mobbing concepts, which negatively affect the performance of employees, reduce the workforce, and negatively affect the productivity and costs of businesses, are among the important issues that need to be emphasized. From this point of view, the aim of this study is to reveal the effect of mobbing behaviors that employees are exposed to on presenteeism and also to determine whether the situations of being exposed to mobbing behaviors and presenteeism of employees differ according to demographic characteristics. For this purpose, a questionnaire was applied to 187 employees of the banks operating in the city center of Karaman. Frequency and percentage analyzes of the data obtained through the questionnaire were made using the IBM SPSS Statistics 25.0 package program. While applying regression analysis to determine the effect of employees' exposure to mobbing behaviors on presenteeism, independent samples t test and one-way ANOVA test were applied to determine whether employees' exposure to mobbing and presenteeism differ according to their demographic characteristics (gender, age, marital status, education level and working time at the workplace). As a result of the analysis, it has been determined that the exposure of the employees to mobbing behaviors has a low level of effect on presenteeism. However, it was concluded that the presenteeism status of the bank employees, which was discussed in the study, did not show a statistically significant difference according to gender, age, marital status, education level and working time at the workplace. It was also determined that the exposure of bank employees to mobbing behaviors differs only between education levels from demographic characteristics and does not differ according to other characteristics.

Keywords: Bank Employees, Mobbing, Presenteizm (Presenteeism)

SS-03

**AKRAN ZORBALIĞINI ÖNLEMEDE YAPILMASI GEREKENLER VE
HEMŞİRENİN ROLÜ**

Hacer YALĐIN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹ *Niğde Valilik Sevgi Evleri Sitesi Müdürlüğü, Niğde/Türkiye*

² *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye*

Öz: Güçlünün kendinden daha güçsüz birine uygulamıő olduğu her türlü saldırgan davranış olarak tanımlanan akran zorbalığı küçük yaőlarda yaőanmaya baőlamakla birlikte bireyin tüm yaőamını etkileyebilecek önemli bir durumdur. Zorbalık konusunda hem mağdurun hem de zorbanın çocuk olması, konunun pediatri hemşireliğinin ilgi ve uygulama alanlarına dahil edilmesini gerektirmektedir. Bu nedenle pediatri hemşirelerinin akran zorbalığını bilmesi, korunma ve önleme yöntemlerini uygulayabilmesi gerekir.

Akran zorbalığı ile ilgili ilk alıőmalar Dan Olweus tarafından yapılmaya başlanmıştır. Olweus, çocuğun belirli bir süre kiői ya da kiőilerce istemediği davranışlara maruz kalması ile zorbalığa maruz kalmıő olacağını ileri sürmüőtür. Olweus zorbalığı üç grupta ele almaktadır. Bunlar; fiziksel zorbalık, sözel zorbalık, kiőiyi yok sayarak dışlama ile uygulanan zorbalıklardır. Her türlü zorbalığı önlemede temel unsur zorbalığın nedenlerini bilmekle baőlar. Zorbalığın nedenleri; zorbanın kiőilik özellikleri, ailenin çocuğa yaklaőımları, mağdurun kiőilik özellikleri olarak gruplandırılabilir. Hemşirelerin akran zorbalığına mazur kalan/zorba çocuğa yaklaőımları planlarken tüm unsurları göz önüne alarak yaklaşım planlaması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akran Zorbalığı, Çocuk, Hemşire

¹ hacerozturk78@hotmail.com

² asonaykurt@gmail.com

WHAT TO DO IN PREVENTING PEER BULLYING AND THE ROLE OF THE NURSE

Hacer YALÇIN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Niğde Governorship Love Houses Site, Niğde/Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Health Science Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: Peer bullying, which is defined as all kinds of aggressive behavior applied by the strong to someone weaker than himself, is an important situation that can affect the whole life of the individual, although it begins to be experienced at a young age. The fact that both the victim and the bully are children in bullying requires that the subject be included in the fields of interest and practice of pediatric nursing. For this reason, pediatric nurses should know about peer bullying and be able to apply prevention and prevention methods.

The first studies on peer bullying were started by Dan Olweus. Olweus argued that if the child is exposed to unwanted behaviors by a person or persons for a certain period of time, he or she will be exposed to bullying. Olweus considers bullying in three groups. These; physical bullying, verbal bullying, and exclusion by ignoring the person. The basic element in preventing all kinds of bullying starts with knowing the causes of bullying. Causes of bullying; the personality traits of the bully, the family's approach to the child, and the personality traits of the victim. It is recommended that nurses plan an approach by considering all the factors while planning the approaches to the bullied child/bullying child.

Keywords: Bullying, Child, Nurse

SS-04

ÇALIşANLARDA ÖFKE YÖNETİMİ: BİR ÖLÇEK GELİşTİRME ÇALIşMASI

Murat ÖZTÜRK¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Karaman / Türkiye

Öz: Gerek yaşanılan yüzyılda gerekse insanlığın doğuşundan bu yana öfke konusu, sürekli disiplinlerin ve insan yaşamının önemli konu başlıklarından biri olmuştur. İnsanlığın süreceleceği gelecek zaman dilimlerinde de öfke konusu yine bilimin ve insanlığın önemli konu başlıklarından biri olmaya devam edecektir. Bu çalışmada öfke konusu çalışma hayatı bağlamında çalışanlar kapsamında irdelenmekte ve çalışanların öfke yönetiminin analizi ile ilgili bir ölçeğin geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu kapsamda öncelikle konu ile ilgili araştırma yapmış akademisyenlerden ve uzman isimlerden alınacak görüşler ve tavsiyeler doğrultusunda ölçek madde havuzunun oluşturulması planlanmaktadır. Yine alınan görüşler ve değerlendirmeler sonrasında alt boyut dağılımlarının oluşturularak kapsam (içerik) geçerliliğinin sağlanması planlanmaktadır. Daha sonra hazırlanan anket formunun sağlık ve eğitim sektöründe görev yapan çalışanlar nezdinde pre – plot testlerinin yapılmasının ardından yapılacak keşfedici (KFA) ve yapı geçerliliği için DFA (doğerulayıcı faktör analizi)nin uygulanması, güvenilirlik için cronbach alfa iç tutarlılık değerlerine bakılması ve analiz sonuçlarına göre öfke yönetimi ile ilgili ölçek geliştirme çalışmasının tamamlanması ve tam metin olarak yayınlanması planlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çalışanlar, Öfke Yönetimi, Ölçek

¹ ozturkmurat74@gmail.com

ANGER MANAGEMENT FOR EMPLOYEES: A SCALE DEVELOPMENT STUDY

Murat ÖZTÜRK¹

¹Karamanođlu Mehmetbey University, Social Sciences Institute, Management Information Systems Department, Master Student, Karaman / Turkiye

Abstract: The issue of anger both in the century and since the birth of humanity has been one of the important topics of continuous disciplines and human life. The issue of anger in the future time periods in which humanity will continue will continue to be one of the important topics of science and humanity. In this study, the subject of anger is examined in the context of working life and it is aimed to develop a scale related to the analysis of anger management of employees. In this context, it is planned to establish a scale of material pool in line with the opinions and recommendations to be obtained from academics and expert names who have done research on the subject. After the opinions and evaluations received, it is planned to be valid for scope (content) by creating sub -dimension distributions. Then, after the pre -plot tests of the survey form prepared in the health and education sector, the application of the discovery (KFA) and DFA (confirmatory factor analysis) for the validity of the building, the Cronbach Alfa internal consistency values for reliability and anger according to the results of the analysis It is planned to complete the scale development work on management and to be published in full text.

Keywords: Anger Management, Employees, Scale

SS-05

KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE ŞİDDET DÖNGÜSÜ

Beyza ERKOÇ¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye

Öz: Şiddet fiziksel güç ya da kuvvetin, amaçlı bir şekilde kendine, başkasına, bir gruba ya da topluluğa karşı fiziksel zarara, psikolojik zarara, ölüme, gelişim sorunlarına ya da yoksunluğa neden olacak şekilde tehdit edici biçimde ya da gerçekten kullanılmasıdır. Kadına yönelik şiddet kamusal ya da özel alanda kadınların fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar ve/veya ıstırap veren ve/veya verebilecek olan tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma dahil cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemidir. Şiddetin farklı türleri vardır. Fiziksel şiddet kaba kuvvetin korkutma ve sindirme aracı olarak kullanılmasıdır. Duygusal şiddet kadının öz güvenine ve saygınlığına zarar veren her türlü tutum ve davranışları içerir. Sözel şiddet kadının sözle rencide edilmesidir. Cinsel şiddet kadının istemediği, yer, zaman ve şekilde rızası olmaksızın cinsel ilişkiye zorlanması, cinsel içerikli tutum ve davranışlara maruz kalmasıdır. Ekonomik şiddet kadının çalışma, gelir elde etme özgürlüklerinin elinden alınması, paranın ve ekonomik kaynakların kadın üzerinden tehdit, yaptırım ve kontrol aracı olarak kullanılmasıdır. Sosyal şiddette ise kadının sosyal ilişkileri ve sosyal hayatı üzerinde sürekli kontrol söz konusudur. Şiddetin cinsiyet ayrımcılığı, psikolojik sebepler, iletişim eksikliği, medya, yoksulluk, bağımlılık, gelenek-görenek-töreler, göçler, erken yaşta evlilikler, hukuksal boşluklar, kültürel farklılıklar, yetersiz eğitim gibi nedenleri vardır. Şiddetin kadında şok, intihar eğilimi, şiddete hissizlik, korku, umutsuzluk, depresyon, düşük benlik saygısı, bağımlılık, başkasına özellikle çocuklara şiddet eğilimi, fiziksel yaralar, psikolojik rahatsızlıklar sosyal geri çekilmeler gibi sonuçları vardır. Şiddet döngüsü bahsi geçen şiddetin sürekli tekrarlandığı üç aşamayı içerir. Birinci aşamada uygulayıcı küçük şeylerden kavga çıkarır, kadının hayatını kontrol etmeye çalışır, psikolojik şiddete başvurur. İkinci aşamada uygulayıcı öfkesini kontrol edemez. Fiziksel şiddet uygular ve şiddeti uyguladıktan hemen sonra bahaneler üretir. Üçüncü aşamada uygulayıcı pişman olur, özür diler, değişeceğine dair sözler verir yeniden gerilim artma aşaması başlayıncaya kadar... Şiddet bireysel bir sorun değildir. Şiddete karşı topyekun mücadele şarttır. Kamu, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler şiddetin her türüsüne karşı birlik olup mücadele etmelidir. Bir kadın şiddet görüyorsa tüm kadınlar şiddet görüyordur.

Anahtar Kelimeler: Kadına Yönelik Şiddet, Şiddet, Şiddet Türleri, Şiddet Döngüsü

¹ beyzahatipoglu@windowslive.com

VIOLENCE AGAINST WOMEN AND THE CYCLE OF VIOLENCE

Beyza ERKOÇ¹

¹Karamanođlu Mehmetbey University, Health Science Institute, Karaman / Turkiye

Abstract: Violence is the threatening or actual use of physical force or force against oneself, another person, a group or community in a way that causes physical harm, psychological harm, death, developmental problems, or deprivation. Violence against women is any act of gender-based violence, including threats, coercion or arbitrary deprivation of liberty, which may result in and/or cause physical, sexual or psychological harm and/or suffering to women in the public or private sphere. There are different types of violence. Physical violence is the use of brute force as a means of intimidation and intimidation. Emotional violence includes all kinds of attitudes and behaviors that harm a woman's self-confidence and dignity. Verbal violence is verbal abuse of women. Sexual violence is when a woman is forced to have sexual intercourse without her consent, in a place, time and manner, and is exposed to sexual attitudes and behaviors. Economic violence is the deprivation of women's freedom to work and earning income, and the use of money and economic resources as a means of threat, sanction and control over women. In social violence, there is constant control over the social relations and social life of women. There are reasons for violence such as gender discrimination, psychological reasons, lack of communication, media, poverty, addiction, traditions-customs-customs, migrations, early marriages, legal gaps, cultural differences, insufficient education. Violence has consequences such as shock, suicidal tendency, numbness to violence, fear, hopelessness, depression, low self-esteem, addiction, tendency to violence to others, especially to children, physical wounds, psychological disorders and social withdrawal. The cycle of violence includes three stages in which the mentioned violence is constantly repeated. In the first stage, the practitioner starts a fight over small things, tries to control the woman's life, and resorts to psychological violence. In the second stage, the practitioner cannot control his anger. He commits physical violence and makes excuses immediately after perpetrating the violence. In the third stage, the practitioner regrets, apologizes, promises to change until the tension begins to rise again... Violence is not an individual problem. All-out struggle against violence is essential. The public, private sector, non-governmental organizations, universities and local governments should unite and fight against all forms of violence. If a woman is subjected to violence, all women are subjected to violence.

Keywords: Cycle of Violence, Violence, Violence against Women, Types of Violence

SS-06

**YENİDOĞANLARIN AKUT AĞRI TEDAVİSİNDE KULLANILAN
NONFARMAKOLOJİK YÖNTEMLER**

Mehmet Alperen TURGUT¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Mersin/Türkiye

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Yenidoğanlar rutin tanı ve tedavi amacı ile hastane ortamında kan alma, damar yolu açılması ve cerrahi işlemler gibi çeşitli invaziv girişimlere maruz kalabilmektedirler. Bu girişimler yenidoğanların ağrı duymasına neden olmaktadır. Ağrı varlığı yenidoğanda davranışsal ve fizyolojik değişimler ile kendini göstermektedir. Oluşan bu ağrının doğru şekilde kontrol altına alınması gerekir. Pediatrik ağrı yönetiminin temel amacı ağrıya neden olan durumun belirlenmesi ve oluşan ağrıyı en aza indirilerek yenidoğana en iyi faydayı sağlamaktır. Yaşamın diğer evrelerini olumsuz etkileyebileceğinden yenidoğan döneminde oluşan ağrının etkin bir yönetim kullanılması oldukça önemlidir. Ağrı yönetimi farmakolojik ve farmakolojik olmayan yöntemler olarak iki gruba ayrılmaktadır. Yapılan çalışmalarda bazı farmakolojik olmayan yöntemlerin basit ve ucuz olması, risk içermemesi, etkinliği ve güvenilirliğinin yüksek olması nedeni ile uygulanması önerilmektedir. Önerilen bazı yöntemler işlem esnasında anne sütü verilmesi, kanguru bakımı, kundaklama, beyaz gürültü/ninni/müzik dinletilmesi olarak sıralanabilir. Yenidoğan hemşiresi, yenidoğanın ağrı ile etkili bir şekilde başa çıkabilmesini sağlamakla görevlidir. Ağrı deneyiminin uygun bir şekilde atlatılması yenidoğanın yaşam kalitesini artırmakta, hastane yatış süresini azaltmakta ve bakım kalitesini artırmaktadır. Yenidoğanın ağrı yaşadığını görev ebeveynleri de stres ve korku yaşamaktadır. Bu nedenle hemşirenin olumlu yaklaşımı ve doğru ağrı kontrol yöntemini seçmesi hem ebeveyn hem de yenidoğan açısından oldukça önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Akut Ağrı, Yenidoğan, Farmakolojik Olmayan Yöntemler, Hemşire

¹a.turgutt96@gmail.com

²asonaykurt@gmail.com

NONPHARMACOLOGICAL METHODS USED IN THE TREATMENT OF ACUTE PAIN OF NEWBORN

Mehmet Alperen TURGUT¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin University Faculty of Medicine Hospital, Mersin/Turkiye

²Karamanođlu Mehmetbey University, Faculty of Health Science, Karaman / Turkiye

Abstract: Newborns may be exposed to various invasive procedures such as blood collection, vascular access and surgical procedures in the hospital environment for routine diagnosis and treatment. These interventions cause pain in newborns. The presence of pain manifests itself with behavioral and physiological changes in the newborn. This pain must be properly controlled. The main purpose of pediatric pain management is to determine the condition causing the pain and to provide the best benefit to the newborn by minimizing the pain. It is very important to use an effective management of pain in the neonatal period, as it may adversely affect other stages of life. Pain management is divided into two groups as pharmacological and non-pharmacological methods. In the studies, it is recommended that some non-pharmacological methods should be applied because they are simple and inexpensive, do not contain risks, and have high efficiency and reliability. Some suggested methods can be listed as breastfeeding, kangaroo care, swaddling, white noise/lullaby/music during the procedure. The neonatal nurse is responsible for ensuring that the newborn can cope with pain effectively. Appropriate handling of the pain experience improves the newborn's quality of life, reduces the length of hospital stay, and increases the quality of care. The task parents who experience the pain of the newborn also experience stress and fear. Therefore, the nurse's positive approach and choosing the right pain control method is very important for both parents and newborns.

Keywords: Acute pain, newborn, non-pharmacological methods, nurse

SS-07

TAMAMLAYICI BESLENMEDE AİLELERİN BİLMESİ GEREKENLER

Mehmet Alperen TURGUT¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Mersin/Türkiye

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Tamamlayıcı beslenme, bebeğin anne sütüne ek olarak katı ve sıvı besinlerle desteklenmesidir. Altıncı ay itibariyle az miktarda başlanan tamamlayıcı beslenme çocuğun ilerleyen ay durumuna oranla öğün miktarı, sayısı, besin çeşitliliği ve hazırlanma şekilleri ayarlanmalıdır. Sağlıklı bir tamamlayıcı beslenme sürecinin tamamlanması için bazı önemli kriterler vardır. Hemşirelerin bu kriterleri bilmesi ve aileye destek olması önemlidir. Ailelerin bu süreç içerisinde sabırlı ve anlayışlı olması, bebeği beslenme süresince zorlamaması, besin çeşitliliği yavaş yavaş arttırılmalıdır. Gıdalar az miktarda başlanmalıdır. Tamamlayıcı beslenmenin başlangıcında ek besinler verilmesine rağmen anne sütü azaltılmamalıdır. Besinler mümkün olduğunca kaşık veya bardak kullanılarak verilmeli, biberon kullanılmamalıdır. Tamamlayıcı beslenmeye 17. haftadan önce başlanmamalı ve 26. haftadan sonraya bırakılmamalıdır. Tamamlayıcı besinlerin içerisine bir yaşına kadar tuz ve şeker eklenmemelidir. Tatlandırılmış ve şekerli içecekler verilmemelidir. Beslenme alışkanlığının kazanılacağı bu dönem bebek açısından son derece önemlidir. Çocuklara bir yaşından önce bal verilmemesi gerekir. Bunun gibi birçok bilginin aileler tarafından bilinip uygulanması aşamasında hemşirelere büyük sorumluluk düşmektedir.

Anahtar Kelimeler: Aile, Çocuk, Beslenme, Büyüme ve Gelişme, Hemşire

¹a.turgutt96@gmail.com

²asonaykurt@gmail.com

THINGS FAMILIES SHOULD KNOW ABOUT COMPLEMENTARY NUTRITION

Mehmet Alperen TURGUT¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin University Faculty of Medicine Hospital, Mersin/Turkiye

²Karamanođlu Mehmetbey University, Faculty of Health Science, Karaman/Turkiye

Abstract: Complementary nutrition is the support of the baby with solid and liquid foods in addition to breast milk. Complementary nutrition, which is started in small amounts as of the sixth month, should be adjusted according to the child's condition in the following month, the amount of meals, the variety of food and the way of preparation. There are some important criteria for the completion of a healthy complementary feeding process. It is important that nurses know these criteria and support the family. Families should be patient and understanding during this process, not forcing the baby during feeding, and food diversity should be increased gradually. Foods should be started in small quantities. Although complementary foods are given at the beginning of complementary feeding, breast milk should not be reduced. Food should be given by using spoons or glasses as much as possible, bottle should not be used. Complementary feeding should not be started before the 17th week and should not be left after the 26th week. Salt and sugar should not be added to complementary foods until one year old. Sweetened and sugary drinks should not be given. This period, when the habit of eating will be gained, is extremely important for the baby. Honey should not be given to children before the age of one. Nurses have a great responsibility in the process of knowing and applying such information by families.

Keywords: Family, Child, Nutrition, Growth and Development, Nurse

SS-08

YENİDOĞANLARDA AĞRI VE HEMŞİRELİK YAKLAŐIMLARI

Meltem PEPE¹, Nejla CANBULAT ŐAHİNER²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Kazım Karabekir Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Dökümantasyon ve Sekreterlik Bölümü, Karaman / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Ağrı, tanımlamaları farklı şekillerde yapılmış deneyimsel bir süreçtir. Uluslararası Ağrı Araştırmaları Birliği (2020) tarafından ağrı “Vücutun herhangi bir bölgesinden kaynaklanan, doku hasarına bağlı olan veya olmayan, kişinin geçmiőindeki deneyimlerinden etkilenen ve istenmeyen durumu uzaklaőtırmak için hoő olmayan biyokimyasal, davranış ve duygusal durum” şeklinde tanımlanmaktadır. Amerikan Pediatri Akademisi (2006) ağrıyı “Ağrı gerçek veya olabilecek doku hasarı ile ortaya çıkabilecek durumlarda duygusal veya duyusal olarak hoőa gitmeyen deneyim” şeklinde tanımlamaktadır.

Yenidoğan dönemi miad bir bebekte ekstrauterin hayatın ilk 28 gününü kapsayan özel bir dönemdir ve diğer yaşam dönemleriyle farklılıklar göstermektedir. Ağrının algısı, ifadesi, tedavisi ile ilgili olarak yenidoğanlar diğer yaş gruplarıyla farklılıklara sahiptirler. Yenidoğanlarda ağrı, intrauterin dönemden itibaren hissedilen, uzun dönem maruziyette yenidoğanın sağlık ve gelişimi için risk oluőturan durumlardandır. Hastane ortamında bulunan yenidoğanlar birçok kez ağrılı uyaranlara maruz kalmaktadırlar. Yenidoğanlarda ağrılı uyaranlara sebep olan girişimler sıklıkla; nazal ve endotrekeal aspirasyon, flasterlerin kaldırılması, topuktan kan alma; arterden ve venden kan alma, göğüs fizyoterapisi, ven ve arter kataterizasyonu, tedavi uygulamaları, uygulanan bakımlar şeklindedir. Ağrı subjektif bir deneyimdir ve ifadedeki yetersizlik sebebiyle yenidoğanlarda tespit edilmesi oldukça güçtür. Yenidoğanlarda ağrı tespiti için ölçüm araçları geliştirilmiőtir fakat bu ölçümler düzenli gözlem ve uzmanlık gerektirmektedir. Yenidoğanlarda ağrının giderilmesinde farmakolojik ve non-farmakolojik yöntemler uygulanmaktadır. Yenidoğanlarda bakım verici ve ilgili girişimleri sıklıkla uygulayan kiőiler pediatri hemşireleri oldukları için, ağrılı işlemleri de sıklıkla onlar uygulamaktadır. Bu sebeple yenidoğanda ağrının azaltılması ve giderilmesinde pediatri hemşirelerinin girişim ve farkındalıkları çok önemlidir. Bu girişimler; pozisyon verilmesi, emzik kullanımı, çevresel düzenlemeler, müzik ve masaj gibi uygulamaları içermektedir. Bu çalışmada yenidoğanlarda ağrının mekanizması, azaltılmasında kullanılan yöntemler ve hemşirelik yaklaőtımları literatür doğrultusunda ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yenidoğan Hemşireliği, Yenidoğan, Ağrı

¹ meltempr@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

PAIN IN NEWBORN AND NURSING APPROACHES

Meltem PEPE¹, Nejla CANBULAT ŐAHINER²

¹ Karamanoglu Mehmetbey University, Kazım Karabekir Vocational School, Department of Medical Documentation and Secretarial, Karaman / Turkiye

² Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Turkiye

Abstract: Pain is an experiential process that has been defined in different ways. Pain is defined by the International Association for the Study of Pain (2020) as “an unpleasant biochemical, behavioral and emotional state that originates from any part of the body, is due to tissue damage or not, is affected by one's past experiences, and is used to remove the undesirable situation”. Pain is defined by the American Academy of Pediatrics (2006) as “Emotional or sensory unpleasant experience in situations where pain may be caused by actual or potential tissue damage”.

The neonatal period is a special period that covers the first 28 days of extrauterine life in a term baby and differs from other life periods. Newborns have differences with other age groups regarding the perception, expression and treatment of pain. Pain in newborns is one of the conditions felt from the intrauterine period and poses a risk for the health and development of the newborn in long-term exposure. Newborns in the hospital are exposed to painful stimuli many times. Interventions that cause painful stimuli in newborns are often; nasal and endotracheal aspiration, removal of plasters, heel blood collection; blood collection from artery and vein, thoracic physiotherapy, vein and artery catheterization, treatment applications, applied care. Pain is a subjective experience and it is very difficult to detect in newborns due to insufficient expression. Measurement tools have been developed for the detection of pain in newborns, but these measurements require regular observation and expertise. Pharmacological and non-pharmacological methods are used to relieve pain in newborns. Since pediatric nurses are the people who care for newborns and perform related interventions frequently, they also frequently perform painful procedures. For this reason, intervention and awareness of pediatric nurses is very important in reducing and relieving pain in newborns. These initiatives are; It includes applications such as positioning, pacifier use, environmental regulations, music and massage. In this study, the mechanism of pain in newborns, the methods used to reduce it and nursing approaches are discussed in line with the literature.

Keywords: Newborn Nursing, Newborn, Pain

SS-09

**PEDİATRİ HEMŞİRELERİNİN YENİDOĞANLARIN AĞRI YÖNETİMİNDE
KULLANDIKLARI KANITA DAYALI NONFARMAKOLOJİK YÖNTEMLER**

Büşra ÖNNER¹, Vildan APAYDIN CIRIK²

¹Hemőire, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Yüksek Lisans Öğrencisi, Karaman/Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi/Ebelik Bölümü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Karaman/Türkiye

Öz: Yenidoğanlar gebelik dönemi, doğum esnası ve doğum sonrası gelişen sağlık sorunlarından dolayı yenidoğan yoğun bakım ünitesinde tedavi ve bakım hizmeti almaları gerekebilmektedir. Yenidoğan yoğun bakım ünitesinde takip edilen yenidoğanlara tanı ve tedavi amacıyla topuk kanı alma, intravenöz girişimler, pansuman deđiőimi, aspirasyon gibi birçok ağrılı girişim uygulanmaktadır. Bu ağrılı girişimler yenidoğanlarda erken dönemde intraventriküler kanama riskini arttırmakta iken uzun dönemde sinir sistemini olumsuz yönde etkilemektedir. Bu nedenle yenidoğanlarda ağrının kontrol altına alınması ve azaltılması önemlidir. Bu derleme çalışmasının amacında yenidoğan hemşirelerinin yenidoğanların ağrı yönetiminde kullandıkları kanıt temelli nonfarmakolojik yöntemleri incelemektir.

Yenidoğanlarda ağrının giderilmesinde kullanılan farmakolojik yöntemlerin apne, hipotansiyon, bradikardi, desatürasyon, solunum depresyonu gibi yan etkileri bulunmaktadır. Ayrıca, kanıt dayalı çalışmalarda farmakolojik yöntemlerin nonfarmakolojik yöntemler ile birlikte kullanılması önerilmektedir. Yapılan kanıt temelli çalışmalarda, yenidoğanlarda cenin pozisyonu verme, beyaz gürültü, kanguru bakımı, dokunma, müzik dinletme, çevresel uyarınları azaltma, multisensörüel sitümilasyon, masaj uygulaması, emzik verme, sarmalama, anne sütü ve sükröz solüsyonu gibi nonfarmakolojik yöntemler kullanılmaktadır. Ağrılı girişimler esnasında kullanılan bu nonfarmakolojik yöntemlerin yenidoğanlarda ağrıyı azaltıcı etkisi bulunmaktadır.

Yenidoğanların ağrı yönetiminde özellikle pediatri hemőirelerine büyük rol ve sorumluluklar düşmektedir. Ağrıyı önleyebilmek için pediatri hemşirelerinin birincil hedefi ağrılı girişim sayısı azaltabilmektir. İkincil hedef olarak ise ağrının hafifletilmesi ve yenidoğanın konforunun sağlamasıdır. Ağrının etkin yönetilebilmesi için hemşireler ağrıyı değerlendirmeli ve kanıt dayalı nonfarmakolojik uygulamalara daha fazla yer vermelidir. Böylelikle yenidoğanların ağrı yönetimine büyük ölçüde katkı sunacaktır.

¹busraonner70@gmail.com

²vildan.isil42@gmail.com

Anahtar Kelimeler: Ağrı, Ağrı Yönetimi, Hemşirelik Uygulamaları, Nonfarmakolojik Yöntemler, Yenidoğan

**EVIDENCE-BASED NON-PHARMACOLOGICAL METHODS USED BY
PEDIATRIC NURSES IN THE PAIN MANAGEMENT OF NEWBORN**

Büşra ÖNNER¹, Vildan APAYDIN CIRIK²

¹Nurse, Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Child Health and Diseases Nursing Postgraduate Student, Karaman/Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences/Department of Midwifery, Child Health and Diseases Nursing, Karaman/Turkiye

Abstract: Newborns may need to receive treatment and care in the neonatal intensive care unit due to health problems that develop during pregnancy, during birth and after birth. Many painful interventions such as heel blood collection, intravenous interventions, dressing change, and aspiration are applied for diagnosis and treatment in newborns followed in the neonatal intensive care unit. While these painful interventions increase the risk of intraventricular bleeding in newborns in the early period, they adversely affect the nervous system in the long term. Therefore, it is important to control and reduce pain in newborns. The aim of this review is to examine the evidence-based non-pharmacological methods used by neonatal nurses in the pain management of newborns.

Pharmacological methods used to relieve pain in newborns have side effects such as apnea, hypotension, bradycardia, desaturation, and respiratory depression. In addition, it is recommended to use pharmacological methods together with non-pharmacological methods in evidence-based studies. In evidence-based studies, non-pharmacological methods such as facilitated tucking, white noise, kangaroo care, touching, listening to music, reducing environmental stimuli, multisensory stimulation, massage application, pacifier giving, wrapping, breast milk and sucrose solution are used. These non-pharmacological methods used during painful interventions have a pain-reducing effect in newborns.

In the pain management of newborns, especially pediatric nurses have great roles and responsibilities. In order to prevent pain, the primary aim of pediatric nurses is to reduce the number of painful interventions. The secondary aim is to relieve pain and provide comfort for the newborn. In order to manage pain effectively, nurses should evaluate pain and include more evidence-based non-pharmacological practices. Thus, it will greatly contribute to the pain management of newborns.

Keywords: Neonatal, Nonpharmacological methods, Nursing Practices, Pain, Pain Management

SS-10

**YENİDOĞANDA AÇIK VE KAPALI SİSTEM ASPİRASYON
YÖNTEMİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**

Medine KÖSE¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER²

¹*Dr. Ali Kemal Belviranlı Kadın Doğum ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi, Konya/Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/Türkiye*

Öz: Yenidoğan yoğun bakım bölümünde yatan bebeklerde en sık karşılaşılan sorun solunum ihtiyacı desteğidir. Gerekli olan ventilasyon sağlanamadığında yenidoğanın entübe edilmesi gerekebilir. Endotrakeal tüp takılı olan yenidoğanın birincil bakımı aspirasyondur. Aspirasyon; solunum yollarında oluşan sekresyonu negatif basınçlı aspiratör cihazı ile endotrakeal tüpün içerisinden uzaklaştırılması işlemidir. Aspirasyon işleminin endikasyonları yenidoğan kliniğinin kötüleşmesi,pulmoner kanama,endotrakeal tüp içinde sekresyonların görülmesi, sekresyonları temizlemek,oksijen satürasyon değerinde düşme,hırıltılı/gürültülü solunum ve siyanozolarak sıralanabilir.Yenidoğan yoğun bakım bölümünde aspirasyon işlemi açık sistem aspirasyonu ve kapalı sistem aspirasyonu olarak iki farklı yöntemle yapılabilir. Bu derlemede açık ve kapalı sistem aspirasyon yönteminin karşılaştırılması amaçlanmıştır. GoogleScholar, PubMed, Ulakbilim ve Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarından anahtar sözcükler kullanıp literatür taraması yapılarak elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Özden ve Görgülü (2007) yaptığı çalışmada, açık ve kapalı sistem aspirasyon yöntemlerinin hastaların hemodinamik durumu üzerine etkisini incelediği çalışmasında kapalı sistem aspirasyonunda bu değerlerin daha hızlı toparlandığını göstermiştir, John ve ark. (1994) yaptığı çalışmada kapalı sistem aspirasyonunun maliyet yönünden daha ucuz olduğu belirlenmiştir. Lasocki ve ark. (2006) açık sistem aspirasyonu ve kapalı sistem aspirasyonu aspire edilen sekresyon miktarı yönünden karşılaştırdığında kapalı sistemin daha az sekresyon aspire ettiğini belirtmiştir.Literatür taraması sonucunda kapalı aspirasyon sistemi uygulamasının açık aspirasyon sistemine göre daha avantajlı olduğu; enfeksiyonun daha az olduğu, fizyolojik parametrelerin kapalı aspirasyon sisteminde ventilatörden ayrılmadığı için daha iyi olduğu kanıtlanmıştır. Hemşirelik bakımında kapalı sistem aspirasyonu kullanılması gerektiği, belirli bir standart ve protokol oluşturulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Açık Aspirasyon, Aspirasyon, Hemşirelik Bakımı, Kapalı Aspirasyon, Yenidoğan

¹ medineekose@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

**COMPARISION OF OPEN AND CLOSED-ASPIRATION TECHNIQUES AT
NEWBORN**

Medine KÖSE¹, Nejlâ CANBULAT ŞAHİNER²

¹Dr. Ali Kemal Belviranlı Maternity and Children's Hospital, Konya/Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University Faculty of Health Sciences, Karaman/Turkiye

Abstract: The most common medical intervention for the babies hospitalized at the neonatal intensive care unit (NICU) is respiratory support. The newborn may need to be intubated for essential ventilatory support to be provided. The primary care of the entubated newborn is regular aspiration process. Aspiration can be described as the process of removing the secretion formed in the respiratory tract from the endotracheal tube via an aspirator device with negative pressure. Aspiration indications are to be listed as worsening clinical picture, pulmonary bleeding, secretion accumulation at the endotracheal tube, regularly clearing ongoing secretions, a decrease in the oxygen saturation, wheezing or noisy breathing and cyanosis .At NICU, aspiration can be carried out with two different ways, either as open or closed system aspiration. In this research, we aimed to compare open and closed system aspiration techniques. The research data gathered by means of looking at certain keywords at GoogleScholar, PubMed, Polytechnic and National Thesis Center of Türkiye. Özden and Görgülü (2007) investigated the effects of open and closed system aspiration methods on the hemodynamic status of patients and showed a faster recovery in closed system aspiration. John et al. (1994) reported that closed system aspiration was to be more cost-effective. Lasocki et al. (2006) compared open and closed system aspirations for the amount of aspirated secretion and found that the closed system aspiration led less secretion. It is a proven fact that the closed system aspiration causes the less infection rate and the physiological parameters are better as the system is not separated from the ventilator. So we concluded that closed system aspiration should be preferred in nursing care and a particular standard and protocol should be established for that.

Keywords: Aspiration, Closed Aspiration, Newborn, Nursing Care, Open Aspiration

YENİDOĞAN BEBEK MASAJI

Ayşe KÜÇÜKTEPE¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER²

¹Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Karaman/Türkiye

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/Türkiye

Öz: Bu literatür tarama yenidoğanda bebek masajının nasıl yapıldığı, bu masajın bebeğe faydalarının neler olduğu, nerelerde kullanılması gerektiğiyle ilgili yapılmıştır. Neonatal dönem doğumun gerçekleşmesiyle başlayıp 0 ve 28 gün arasını kapsar. Bebeğin doğum kanalından geçerken karşılaştığı kasılmalar bebeğe yapılan ilk masaj olarak tanımlanabilir. Fetüs ve yenidoğan dönemi bebeğin büyüme ve gelişmesinde en kritik dönemdir. Neonatal dönemde bebeğin fiziksel, psikososyal, bilişsel, psikomotor gelişimi için uyarana ihtiyacı vardır. Yenidoğanın dış dünyaya adaptasyonunda en önemli ve en önde gelen duyusu dokunma duyusudur. Bu gelişimlerin sağlanmasında dokunma duyusunun uyarılması önemlidir. Dokunma duyusu, bebeğin anne karnındaki dönemde işitme ve görme duyusundan önce gelişim gösterir. Masaj bebekte ağrının azaltılmasında etkili olduğu savunulmaktadır. Bunun yanında neonatal dönemde masaj, dokunulma ve ten tene temas ile bebeğin güven duygusunu arttırmada oldukça önemlidir. Gelişimsel bakım içerisinde yer alan bebek masajı, bebeğin gelişiminin desteklemekle birlikte bebeğin bu dönemde karşılaşacağı sorunların en aza indirilmesinde etkilidir. Masaj ve dokunmanın, bebekte beyin ve hormonal sistemleri etkileyerek anksiyete düzeyinin düşmesine neden olduğu ve karın masajının besinlerin emilimini üst düzeyde gerçekleşmesini sağladığı bildirilmektedir. Bebeklerde bakımın kalitesinin artması, bebek yaşam oranlarını da arttırmıştır. Özellikle preterm ya da çok düşük doğum ağırlıklı bebeklerde yaşam şansını arttırmış, bebeğin büyüme ve gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. Masaj uygulaması tamamlayıcı bir tedavi yöntemidir. Tamamlayıcı tedavi yöntemlerine bakıldığında en aktif sağlık grubu hemşirelerdir. Hemşirelerin kullandığı tamamlayıcı tedavi yöntemleri sağlıkta bakımın kalitesini arttırmakta, tedavinin etkinliğini yükseltmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bebek Masajı, Hemşirelik, Yenidoğan

¹ avciayse5@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

BABY MASSAGE FOR NEWBORN

Ayşe KÜÇÜKTEPE¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER²

¹Karaman Training and Research Hospital, Karaman/Turkiye

² Karamanoglu Mehmetbey University Faculty of Health Science, Karaman/Turkiye

Abstract: The neonatal period starts with the birth and covers between 0 and 28 days. The contractions that the baby encounters while passing through the birth canal can be defined as the first massage given to the baby. Fetal and newborn period is the most critical period in the growth and development of the baby. In the neonatal period, the baby needs stimuli for physical, psychosocial, cognitive and psychomotor development. The most important and leading sense in the adaptation of the newborn to the outside world is the sense of touch. It is important to stimulate the sense of touch in ensuring these developments. The sense of touch develops before the sense of hearing and sight in the baby's womb. It is argued that massage is effective in reducing pain in the baby. In addition massage in the neonatal period is very important in increasing the baby's sense of trust with touch and skin-to-skin contact. Baby massage, which is included in developmental care is effective in supporting the development of the baby and minimizing the problems that the baby will encounter during this period. It is reported that massage and touching cause a decrease in the level of anxiety by affecting the brain and hormonal systems in the baby, and abdominal massage ensures the absorption of nutrients at a high level. The increase in the quality of care in infants has also increased infant survival rates. It was increased the change of survival especially in preterm or very low birth weight babies and has made significant contributions to the growth and development of the baby. Massage is a complementary treatment method. Looking at the complementary treatment methods, the most active health groups is nurses. Complementary treatment methods used by nurses increase the quality of health care and increase the effectiveness of treatment.

Keywords: Infant Massage, Newborn, Nursing

SS-12

YENİDOĞANDA UYKU VE SİRKADİYEN RİTM

Zehra ALAKUŞ ÇİÇEK¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Mersin / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Uyku büyüme ve gelişmenin rutin sürecinde devam edebilmesi için en önemli uygulamadır. Bu nedenle uykunun belirli bir düzende ve sürede devam etmesi özellikle yenidoğan döneminde oldukça önemlidir. Bir döngüyü tanımlayan sirkadiyen ritim, uyku açısından değerlendirildiğinde uyku-uyanıklık döngüsü olarak da ifade edilebilir. Normal şartlarda uyku, sirkadiyen ritim ve sosyal ritim uyum içerisinde bulunmaktadır. Bu uyum yeterli düzeyde ise gece yeteri kadar dinlendirici ve derin uyku uyunmakta, gündüz de maksimum uyanıklık yaşanmaktadır. Yenidoğan bebekte sirkadiyen ritim henüz oluşmadığından gece-gündüz farkını algılayamadıkları bilinmektedir. Yenidoğan bebek gündüzü sürekli uykuda geçirirken, gece boyunca sürekli uyanıp ağlayabilmektedir. Sirkadiyen ritim bebek 2-3 aylık olduğunda gelişmektedir. Uyku- uyanıklık süreçlerindeki olumsuz gelişmeler prematüre bebeklerde, nörolojik açıdan beyin büyümesinde gecikme yaşanmasına, duyarlı olunan ağrı eşiğinin düşmesine, bebeğin hasta olma riskinin artış göstermesine, duyuşsal gelişimin istenilen seviyeye ulaşamamasına, fizyolojik yönden istenmeyen durumlar yaşanmasına ve böylece Ani Bebek Ölümü Sendromu yaşanma olasılığının artmasına zemin hazırladığı ifade edilmektedir. Bu olumsuz sonuçları önlemek için uyku kalitesini etkileyen ışık, ses gibi unsurların kontrol altında tutulması gerekir. Uyku sürecinin istenilen ritimde devam edebilmesi için ise uyku pozisyonunun ayarlanması, masaj uygulama gibi teknikler kullanılmaktadır. Uyku-uyanıklık döngüsünün oluşturulması ve sağlıklı büyüme-gelişmenin tamamlanabilmesi için uykuyu destekleyen yöntemlerin uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Sirkadiyen Ritim, Uyku, Yenidoğan

¹alakuscicekzehra@gmail.com

²asonaykurt@gmail.com

SLEEP AND CIRCADIAN RHYTHM IN THE NEWBORN

Zehra ALAKUŞ ÇİÇEK¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin City Training and Research Hospital, Mersin / Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Health Science Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: Sleep is the most important application for growth and development to continue in the routine process. For this reason, it is very important that sleep continues in a certain order and period, especially in the newborn period. The circadian rhythm, which defines a cycle, can also be expressed as the sleep-wake cycle when evaluated in terms of sleep. Under normal conditions, sleep, circadian rhythm and social rhythm are in harmony. If this harmony is at a sufficient level, enough restful and deep sleep is achieved at night and maximum wakefulness is experienced during the day. It is known that since the circadian rhythm has not yet formed in newborn babies, they cannot perceive the difference between day and night. While the newborn baby sleeps continuously during the day, he/she may wake up and cry continuously during the night. The circadian rhythm develops when the baby is 2-3 months old. Negative developments in the sleep-wake processes lead to delays in neurologic brain growth, decrease in the pain threshold to which the baby is sensitive, increase the risk of the baby being sick, not reaching the desired level of sensory development, experiencing physiologically undesirable situations and thus increasing the probability of experiencing Sudden Infant Death Syndrome in premature babies. is said to have been prepared. In order to prevent these negative consequences, factors such as light and sound that affect sleep quality should be kept under control. In order for the sleep process to continue in the desired rhythm, techniques such as adjusting the sleeping position and applying massage are used. It is recommended to apply methods that support sleep in order to establish the sleep-wake cycle and complete healthy growth-development.

Keywords: Circadian Rhythm, Newborn, Nurse, Sleep

SS-13

**YENİDOĞAN KONFORUNU ARTTIRMAYA YÖNELİK UYGULANAN
HEMŞİRELİK BAKIM YÖNTEMLERİ**

Gizem YAYA¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

*¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans
Öğrencisi, Karaman / Türkiye*

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Konfor, “kişinin ihtiyaçlarını karşılama, ferahlık hissetmesini sağlama, problemlerinin çözülebilmesine yönelik fiziksel, psikolojik, sosyal ve çevresel yapının tümüne” denir. Hemşirelik bakım girişimleri planlanırken hastaların konfor düzeylerinin yükseltilmesini hedeflemek profesyonel hemşirelik mesleğinin başta gelen amaçlarından biridir. Özellikle konforun sağlanması ve sürdürülmesi noktasında dikkatli davranılması gereken hasta kitlesinden en önemlisi yenidoğanlardır.

Yenidoğan hemşirelik bakımının temel amacı yenidoğan bebeğın, huzurlu mutlu ve güvende hissetmesini sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda hayatını en konforlu halde sürdürebilmesi için, ağrı en aza indirgenmelidir. Yenidoğan hemşireleri bireyselleştirilmiş gelişimsel bakımı uygulamalı, bebeğın gelişim süreci ve büyümesine destek olmalı, henüz dış ortama yabancı olan yenidoğan bebeğın anne karnındaymış gibi güvende olduğunu hissettirebilmelidir.

Ağrı verici girişimler, anne ve bebeğın ayrı kalması, bebeğın hastanede olması, hastanedeki gürültü, ışık gibi faktörler bebekte stres yaratır. Stres yaşayan bebeğın aynı doğrultuda konfor düzeyi etkilenmektedir. Yenidoğan bebeğe bakım vermekte olan hemşireler hemşirelik bakım uygulamalarını planlarken bebeğın stresini azaltarak konforunu arttırmayı amaçlamalıdır.

Konfor kavramına göre ortamdan dolayı stresli olan ve konforu bozulan bebeklerde, konfor ölçekleri kullanarak bebeklerin konfor düzeyleri belirlenmelidir. Bu düzeyin en üste çıkarılması için hemşirelik girişimleri planlanıp uygulanmalıdır. Sonuçların değerlendirilmesinin ardından yenidoğan bebeklerde stresi azaltarak konforu arttırmayı sağlayacaktır. Bu çalışmada yeni doğan konforuna yönelik literatürde var olan hemşirelik bakım uygulamalarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik Bakımı Uygulamaları, Konfor, Yenidoğan

¹ ozkurt.42@hotmail.com

²asonaykurt@gmail.com

NURSING CARE METHODS TO INCREASE NEWBORN COMFORT

Gizem YAYA¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

*¹Karamanoęlu Mehmetbey University, Institute of Health Sciences Graduate Student,
Karaman / Turkiye*

²Karamanoęlu Mehmetbey University, Faculty of Health Science, Karaman / Turkiye

Abstract: Comfort is called “the whole physical, psychological, social and environmental structure for meeting the needs of the person, making him/her feel comfortable and solving his/her problems”. Aiming to increase the comfort level of patients while planning nursing care interventions is one of the primary goals of the professional nursing profession. Newborns are the most important patient group that needs to be treated carefully, especially in terms of providing and maintaining comfort.

The main purpose of neonatal nursing care is to ensure that the newborn baby feels peaceful, happy and safe. For this purpose, pain should be minimized in order to continue his life in the most comfortable way. Neonatal nurses should apply individualized developmental care, support the development process and growth of the baby, and should be able to make the newborn baby feel safe as if he is in the mother's womb.

Factors such as painful interventions, separation of the mother and the baby, the baby being in the hospital, the noise and light in the hospital create stress for the baby. The comfort level of the baby experiencing stress is affected in the same direction. Nurses who care for the newborn baby should aim to increase the comfort of the baby by reducing the stress of the baby while planning the nursing care practices.

According to the concept of comfort, the comfort levels of the babies should be determined by using comfort scales in babies who are stressed due to the environment and whose comfort is disturbed. In order to maximize this level, nursing interventions should be planned and implemented. After the evaluation of the results, it will increase the comfort by reducing the stress in newborn babies. In this study, it is aimed to examine the nursing care practices in the literature for newborn comfort.

Keywords: Comfort, Newborn, Nursing Care Practices.

SS-14

KANGURU BAKIMININ YENİDOĞANA ETKİLERİ

Nezahat YILMAZ¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye*

Öz: Doğum ile birlikte dış ortamla tanışan yenidoğanları bekleyen ve mortalite ile sonuçlanabilecek pek çok risk faktörü vardır.Yenidoğanın özellikle de pretermilerin nörogelişimsel, görme ve işitme sorunlarına, enfeksiyonlara, malnutrisyon ve kronik rahatsızlıklara yakalanma riskinin oldukça fazla olduğu belirtilmiştir. Yaşanan bu sağlık sorunu ile mücadele edilirken bireyin eğitim, istihdam, verimlilik gibi alanlarda da yeterince desteklenemediği belirtilmektedir. Ayrıca tedaviye yapılan harcamalar sağlık ve sosyal sistemlerde ekonomik yükün artmasına yol açmaktadır. Mortalite oranlarında düşüşü sağlamak ve Binyıl Kalkınma Hedeflerine ulaşabilmek amacıyla çeşitli müdahaleler ve nitelikli bakımlar uygulanmaktadır. Bu uygulamalar arasında yer alan Kanguru Bakımı, neonatalmorbidite ve mortalite yükünü önemli ölçüde azaltmakla birlikte kanıta dayalı uygulamalar arasında yer almaktadır. Tüm yenidoğanlara uygulanabilen kanguru bakımı anne/baba ile yenidoğanın tensel temasının sağlanması ile uygulanır. Bu uygulama sayesinde yenidoğanın beslenmesi, büyüme ve gelişmesi desteklenirken yaşam bulgularının da daha stabil olması sağlanabilmektedir. Bu nedenle birçok olumlu etkisi görünen, uygulaması kolay, maliyetsiz bu yöntemin tüm yenidoğanlarda uygulanması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hemşire, Kanguru Bakımı, Yenidoğan

¹ nzhtylmz.42@gmail.com

² asonaykurt@gmail.com

THE EFFECTS OF KANGURO CARE ON THE NEWBORN

Nezahat YILMAZ¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹*Karamanoglu Mehmetbey University, Institute of Health Sciences, Karaman / Turkiye*

²*Karamanoglu Mehmetbey University, Health Science Faculty, Karaman / Turkiye*

Abstract: There are many risk factors that await newborns who are exposed to the external environment at birth and may result in mortality. It has been stated that the risk of developing neurodevelopment, vision and hearing problems, infections, malnutrition and chronic diseases in newborns, especially preterm's, is quite high. While struggling with this health problem, it is stated that the individual cannot be adequately supported in areas such as education, employment and productivity. In addition, expenditures on treatment lead to an increase in the economic burden on health and social systems. Various interventions and qualified care are implemented in order to reduce mortality rates and achieve the Millennium Development Goals. Kangaroo Care, which is among these practices, significantly reduces the burden of neonatal morbidity and mortality, and is among the evidence-based practices. Kangaroo care, which can be applied to all newborns, is applied by providing the mother/father with the newborn's skin contact. Thanks to this application, while feeding, growth and development of the newborn are supported, vital signs can be stabilized. For this reason, this method, which has many positive effects, is easy to apply, and is inexpensive, is recommended to be applied in all newborns.

Keywords: Kangaroo Care, Nurse, Newborn.

SS-15

ÇOCUK YETİŐTİRMEDE EBEVEYN TUTUM VE DAVRANIŞLARI

Ceyda TAŞ DOĐAN¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman/ Türkiye

Öz: Çocuğun hem psikolojik hem de fiziksel bakımdan sağlıklı gelişiminde aile içerisindeki ortam belirleyici bir rol oynar.Bu ortam anne ve babaların çocuk yetiŐtirme konusundaki temel değerlerini, tutum ve davranıŐlarını belirler. Annenin, babanın tutum ve davranışları zamanda kùltür ve değerleri aktarır. Bu nedenle kùltürden bağımsız olarak çocuk yetiŐtirme dùŐünülemez. Her kùltürde ebeveynler kendi değerler sistemini ve temel tutumlarını çocuklarına aktarmak amacıyla kendi kùltürü için işlevsel olan çocuk yetiŐtirme tutum ve davranıŐlarını gùnlük uygulamalarına yansıtır. Psikolojinin bağımsız bir bilim dalı olarak ortaya çıkmasından bu yana incelenen en temel konulardan birisi ebeveynlerin çocukları üzerindeki etkileri olmuştur. Çocuk yetiŐtirmede, okul öncesi dönemde adölesan dönemde çocuklara verdiğimiz tepkilerin ve yansımaların kùltürel olarak öđrenilmiŐ olması bu araştırmada anlatılmıŐtır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Ebeveyn, Tutum

¹ ceyda.ermenekdevlet@gmail.com

PARENT ATTITUDES AND BEHAVIORS IN CHILD RARE

Ceyda TAŞ DOĞAN

Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Sciences Institute, Karaman / Turkiye

Abstract: The environment in the family plays a decisive role in the healthy development of the child, both psychologically and physically. This environment determines the basic values, attitudes and behaviors of parents in raising children. Attitudes and behaviors of mothers and fathers transmit culture and values in time. Therefore, raising children independently of culture cannot be considered. In every culture, parents reflect their child-rearing attitudes and behaviors that are functional for their own culture into their daily practices in order to transfer their own value system and basic attitudes to their children. Since the emergence of psychology as an independent science, one of the most fundamental issues examined has been the effects of parents on their children. In this research, it is explained that the reactions and reflections we give to children in the pre-school period and adolescence are learned culturally.

Keywords: Child, Parent, Attitude

SS-16

GENÇLERDE SOSYAL DIŐLANMA VE SOSYAL HİZMET MÜDAHALELERİ

Beyza ERKOÇ¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye

Öz: Gençlik kavramına ilişkin fikir birliğine varılmış bir tanımlama olmamakla birlikte literatürde kavrama ilişkin demografik, sosyolojik, biyolojik ve psikolojik tanımlamalar vardır. Genel olarak gençlik, kişilerin biyolojik, psikolojik ve sosyal yönden olgunlaştığı, kişiliğinin oluştuğu, çocukluk çağından yetişkinlik çağına geçtiği, olumlu ya da olumsuz açıdan kolaylıkla yönlendirilebildiği, üzerinde özenle durulması gereken bir dönemdir. Sosyal dışlanma kavramının da ortak uzlaşıya varılmış tek bir tanımı yoktur. Kavramın dinamik, karmaşık ve çok boyutlu yapısı tanımlama yapmayı zorlaştırmaktadır. Sosyal dışlanma, belirli kişi ya da grupların yaşadıkları toplumda toplumsal ilişkilerin, toplumsal katılımların, toplumun sunduğu fırsatların kısmen ya da tamamen dışında bırakılma süreçlerini tanımlar. Sosyal dışlanma sonucunda toplumla bütünleşmenin önüne geçilir, dayanışmalar zarar görür, toplumsal bağlar kopar. Sosyal dışlanmanın sıklıkla yaşandığı alanlardan bir tanesi gençlik alanıdır. Gençlerde sosyal dışlanma özelinde yapılmış bir tanımlama olmamakla birlikte sosyal dışlanmanın unsurları genç nüfusu da kapsamaktadır. Gençlerde sosyal dışlanma genellikle iş gücü piyasasından dışlanma, tüketimden dışlanma, sosyal refah hizmetlerinden ve siyasi alanlardan dışlanma şeklinde gerçekteşmektedir. Sosyal dışlanma gençlerde yoksulluk, işsizlik, kamu hizmetlerine ulaşmada sorunlar, kültürel ve sosyal ilişkilerin bozulması, izolasyon, enformel istihdam, suç eğilimi, bağımlılıklar gibi sorunların yaşanmasına neden olur. Sosyal dışlanma gençlerin biyolojik, psikolojik ve sosyal sağlığına zarar verir ve genci yalnızlaştırır, umutsuzlaştırır. Sosyal hizmet, sosyal değişimi ve gelişimi, sosyal uyumu ve insanların güçlenmesini ve özgürleşmesini destekleyen uygulamaya dayalı bir meslek ve akademik bir disiplindir. Bireylerin biyolojik, psikolojik ve sosyal sağlıklarını maksimize etmek, sosyal işlevselliklerin ve refah seviyelerini artırmak, sosyal dışlanmaya karşı sosyal içermeyi güçlendirmek adına çalışan sosyal hizmet meslek ve disiplini gençlerde sosyal dışlanma sorunsalına karşı da mikro, mezo ve makro boyutta müdahaleler gerçekteştirmektedir ve gerçekteştirecektir. Mikro müdahalelere örnek olarak sosyal dışlanma yaşan gencin güçlendirilmesi ve baş etme kapasitesini arttırıcı müdahaleler verilebilir. Mezo müdahalelere örnek olarak sosyal dışlanmaya maruz gencin yakın çevresi özellikle ailesi ile yapılan çalışmalar verilebilir. Makro müdahalelere örnek olarak ta sosyal dışlanma sorunsalının tamamen ortadan kaldırılabilmesi adına yapılan sosyo-politik çalışmalar verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Gençler, Sosyal Dışlanma, Sosyal Hizmet

¹ beyzahatipoglu@windowslive.com

SOCIAL EXCLUSION AND SOCIAL WORK INTERVENTIONS IN YOUTH

Beyza ERKOÇ¹

¹*Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Science Institute, Karaman / Turkiye*

Abstract: Although there is no consensus on the concept of youth, there are demographic, sociological, biological and psychological definitions of the concept in the literature. In general, youth is a period that should be carefully considered when people mature biologically, psychologically and socially, their personality is formed, they pass from childhood to adulthood, and they can be easily manipulated in a positive or negative way. There is no single, agreed-upon definition of the concept of social exclusion. The dynamic, complex and multidimensional nature of the concept makes it difficult to define. Social exclusion defines the processes of being partially or completely excluded from social relations, social participation, and opportunities offered by the society in which certain individuals or groups live. As a result of social exclusion, integration with society is prevented, solidarity is damaged, social ties are broken. One of the areas where social exclusion is frequently experienced is the youth field. Although there is no specific definition of social exclusion in young people, the elements of social exclusion also include the young population. Social exclusion in young people is generally in the form of exclusion from the labor market, exclusion from consumption, exclusion from social welfare services and political fields. Social exclusion causes problems such as poverty, unemployment, problems in accessing public services, deterioration of cultural and social relations, isolation, informal employment, criminal tendency and addictions. Social exclusion harms the biological, psychological and social health of young people and makes them lonely and hopeless. Social work is a practice-based profession and academic discipline that promotes social change and development, social cohesion, and people's empowerment and emancipation. The social work profession and discipline, which works to maximize the biological, psychological and social health of individuals, to increase their social functionality and welfare levels, and to strengthen social inclusion against social exclusion, also performs and will perform micro, mezzo and macro interventions against the problem of social exclusion in young people. Examples of micro-interventions can be given to empower young people who experience social exclusion and to increase their coping capacity. Examples of mezzo interventions are the studies conducted with the close circle of the young person who is exposed to social exclusion, especially with his family. As an example of macro interventions, socio-political studies can be given in order to completely eliminate the problem of social exclusion.

Keywords: Social Exclusion, Social Work, Youth

SS-17

**AKILCI İLAÇ KULLANIMI ve SAĞLIK OKURYAZARLIĞININ
BİRBİRİ İLE OLAN İLİŞKİSİ**

Ali Taner YAPAR¹, Neğla CANBULAT ŐAHİNER²

¹Karamanođlu Mehmetbey Őniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Programı Yüksek Lisans Öğrencisi, Karaman / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Őniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Karaman / Türkiye

Öz: Medeniyet boyunca çeşitli tıbbi bilgiler deneme yanılma ve tecrübe ile bulunup bilgi birikimine neden olmuştur. İlaçların keşfedilip çoğalması da tıp ve sağlık bilimlerinin öne çıkmasına ve hastalık üzerinde daha çok veriye ulaşılmasına vesile olmaktadır.

İlaç çeşitliliğinin yükselişi ve yeni medikal yöntemlerin bulunması ile ilaçların olumlu özellikleri yanında, yanlış kullanılması sonucu zararlarının olabileceği de görölmüştür. İlaçların gereğinden aşırı veya hatalı kullanılması, hem hasta güvenliğini tehdit etmekte hem de kaynakların boşa harcanmasına neden olmaktadır. Bu sebepler ilaç kullanımında akılcı olunması gerekliliğini zorunlu tutmaktadır.

Akılcı ilaç kullanımını genel olarak toplumun değişkenlerine göre ele alırsak toplumun akılcı ilaç kullanımını benimsemesi için yeterli sayılabilecek düzeyde bilgi ve deneyim kazanmaları zorunlu olmaktadır. Kişilerin ilaç kullanımları ile geçerli ve ehemmiyetli bilgilere sahip olması ve bu bilgilere dayanarak davranışlar göstermesi hem akılcı ilaç kullanımının hem de sağlık okuryazarlığının ortak bileşeni olmaktadır.

Zaman içerisinde insanların sağlıklarının sürdürülebilirliğini artırmak ve ileri seviyelere taşımak için sağlık bilgisine daha çok ihtiyaç duyulmuştur. Sağlık bilgisi de toplum içinde okuryazarlık ile etkili iletişim kurarak ve eğitim alınarak oluşur. İnsanların sağlık okuryazarlığı ne kadar artarsa o artış paralelinde kendi sağlıkları için doğru ve verimli kararlar alması da yükselir. Bilgiye erişmek ve edinilen bilgiye uygun davranmanın önemi artar, sağlık bilgisine dayalı araştırmalarla da akılcı ilaç kullanım ölçekleri ve sağlık okuryazarlığı ölçekleri günümüzde büyük bir ivedilikle kullanılmaya devam etmektedir.

Bu derlemede akılcı ilaç kullanımını ve sağlık okuryazarlığını birlikte işlenmesinin gerekçesini, birbiriyle olan ilişkisini ve kesişen yönlerini alanyazın çerçevesinde ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akılcı İlaç, İlaç, Sağlık, Sağlık Okuryazarlığı

¹ alitaneryapar@gmail.com

²ncanbulat@gmail.com

**RATIONAL MEDICATION USE AND HEALTH LITERACY RELATIONSHIP
WITH EACH OTHER**

Ali Taner YAPAR¹, Necla CANBULAT ŐAHİNER²

¹Karamanoglu Mehmetbey University, Institute of Health Sciences, Child Health and Diseases Nursing Program, Postgraduate Student, Karaman / Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Turkiye

Abstract: Throughout civilization, various medical knowledge has been found by trial and error and has led to knowledge. The discovery and proliferation of drugs also leads to the prominence of medicine and health sciences and to access more data on the disease.

The diversity of drugs has paved the way for new methods. Although drugs are very important for healing, misuse of drugs threatens patient safety and this makes rational drug use mandatory.

If we consider rational drug use according to the variables of the society in general, it is necessary for the society to gain sufficient knowledge and experience for the society to adopt rational drug use. It is the common component of both rational drug use and health literacy that people have valid and important information about their drug use and show behaviors based on this information.

As time approaches, health information has become more needed to maintain human health. Health information is also formed by communicating effectively with literacy and receiving education in the society. The more people's health literacy increases, the more they take correct and efficient decisions for their own health. The importance of accessing information and acting in accordance with the information obtained increases, and rational drug use scales and health literacy scales continue to be used with great urgency with researches based on health information.

In this review, the rationale, interrelationship and cross-cutting aspects of rational drug use and health literacy are discussed within the framework of the literature.

Keywords: Health, Health Literacy, Medicine, Rational Medicine

SS-18

SİBER ZORBALIK ve SİBER MAĞDURİYET KAVRAMLARININ, GÜNLÜK SOSYAL MEDYA KULLANIMI ve AKADEMİK BAŞARI İLE İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ: ANADOLU MESLEK LİSESİ ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Aytek KOŞAR¹, Ahmet Burhan ÇAKICI²

¹Güzelbahçe BİST MTAL, Milli Eğitim Bakanlığı, İzmir / Türkiye

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Çalışmamızın amacı, siber zorbalık ve mağduriyetin en çok görüldüğü lise çağındaki öğrencilerin günlük sosyal medya kullanım süreleri ile akademik başarılarının bu kavramlar üzerine bir etkisinin olup olmadığını incelemektir. Çalışmada 5 farklı ildeki Anadolu Meslek Lisesinde okuyan 111 öğrenciden toplanan anket sonuçları değerlendirilmiş ve değişkenler arasında anlamlı düzeyde ilişkiler aranmıştır. Adaylara, sosyal medya ve bilgisayar oyunları ile günlük meşguliyetleri, akademik başarı durumları ve bazı demografik özellikleri sorulmuştur. Ayrıca Korkmaz (2016) tarafından geliştirilen siber zorbalık ve mağduriyet ölçekleri sosyal medya kavramına göre bir miktar düzenleme yapılarak uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda siber mağduriyet ile siber zorbalık arasında yüksek düzeyli bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca Sosyal medyada uzun süre vakit geçirenlerin daha fazla siber zorbalığa uğradığı gözlenmiştir. Çalışmadan elde edilen tarama verisi ile günümüz gençlerinin sanal ortamlarda ve oyunlarda günlük ne kadar vakit geçirdiği hakkında da fikir verebilmektedir. Siber zorbalığın ve mağduriyetin önlenmesinde sadece yasaların yeterli olmadığı, lise düzeyindeki gençlerin özellikle sosyal medya okuryazarlığı konusunda eğitilmesi, günlük kullanım sürelerinin gözden geçirilmesi ve karşılaşılan sıkıntılarda ailesine haber vermesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Başarı, Siber Zorbalık, Siber Mağduriyet, Sosyal Medya Kullanımı

¹ aytekgozgoz@gmail.com

² ahmetburhan@kmu.edu.tr

EXAMINING THE RELATIONSHIP BETWEEN CYBER BULLYING AND CYBER VICTIMIZATION WITH DAILY SOCIAL MEDIA USE AND ACADEMIC SUCCESS: A RESEARCH ON ANADOLU VOCATIONAL HIGH SCHOOL STUDENTS

Aytek KOŐAR¹, Ahmet Burhan AKICI²

¹Guzelbahce BIST MTAL, Ministry of National Education, Izmir / Turkiye

²Karamanođlu Mehmetbey University, Karaman / Turkiye

Abstract: The aim of our study is to compare the relationship among cyberbullying, cyber victimization, daily use of social media and academic achievements. The research was conducted on Anatolian Vocational High School students in 5 different provinces. The results of the questionnaire collected from 111 students were evaluated and significant relationships were sought between the variables. The candidates were asked about the duration of their daily activities in social media and computer games, their academic achievements and some demographic characteristics. In addition, cyber bullying and victimization scales developed by Korkmaz (2016) were applied by making some adjustments according to the concept of social media. The obtained data were analyzed using the SPSS program. As a result of the research, a high-level relationship was found between cyber victimization and cyber bullying. In addition, it has been observed that those who spend a long time on social media are exposed to more cyber bullying. A few scan data were obtained from the study. In this way, it can also give an idea about how much time young people spend daily in virtual environments and games. Laws alone are not enough to prevent cyber bullying and victimization. Young people at high school level need to be trained especially in social media literacy. Daily usage times should be reviewed and parents should be informed about the problems encountered.

Keywords: Academic Success, Cyber Bullying, Cyber Victimization, Social Media Use

SS-19

**OYUN ÇAĞI ÇOCUKLARINDA AMELİYAT ÖNCESİ TERAPÖTİK OYUNUN
ANKSİYETE VE KORKU DÜZEYİNE ETKİSİ**

Burcu ELİK¹, Neĵla CANBULAT ŞAHİNER²

¹*Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

Öz: Bu alışma 3-6 yaş grubu çocuklarda ameliyat öncesi dönemde korku ve anksiyetenin azaltılmasında terapötik oyunun etkisinin araştırılması amacıyla ön test-son test kontrol gruplu deneysel araştırma tasarımında planlandı. Araştırma, Temmuz-2020 ve Ocak-2021 tarihleri arasında bir Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin cerrahi servislerinde ameliyat olacak 3-6 yaş grubu toplam 37 çocukla (20 deney, 17 kontrol) gerçekleştirildi. Çalışmanın verileri sosyo-demografik form, ocuk Anksiyete Skalası-Durumluluk, ocuk Korku Ölçeği (KÖ) ile toplandı. Veriler SPSS 21 programında tanımlayıcı istatistikler, ShapiroWilk Ki kare, Mann Whitney U ve Wilcoxon testleri ile değerlendirildi, $p<0,05$ anlamlı kabul edildi. Araştırma kapsamındaki çocukların yaş ortalamalarının $4,65\pm 1,03$ (min=3, maks=6) yıl olduğu belirlendi. Çocuklar ailelerinin $2,22\pm 1,31$ (min=1, maks=7) ocukları idi. Araştırma kapsamında terapötik oyun girişim öncesi korku ve anksiyete durumlarının deney ve kontrol grubunda benzer olduğu ve aralarındaki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlendi ($p>0,05$). Girişim sonrasında deney ve kontrol grubunun anksiyete (deney: $2,15\pm 1,63$, kontrol: $7,94\pm 2,07$) ve korku (deney: $1,15\pm 0,58$, kontrol: $2,53\pm 1,00$) puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu belirlendi ($p<0,05$).Oyun ağı çocuklarına ameliyat öncesinde uygulanan terapötik oyun girişiminin anksiyete ve korku düzeyinin azaltılmasında etkili olduğu belirlendi. Terapötik oyunun çocuklarda ameliyat öncesi dönemde korku ve anksiyeteyi azaltmada farmakolojik olmayan etkili bir noninvaziv yöntem olduğu görüldü. Bu sonuçlar doğrultusunda; hastanelerde oyun odalarının bulunması, ameliyat öncesi çocuklarla oyun oynanması ve hemşirelere yönelik terapötik oyun sertifika programlarının düzenlenmesinin etkili olacağı düşünüldü.

Anahtar Kelimeler: Anksiyete, ocuk Anksiyete Skalası-Durumluk, ocuk Korku Ölçeği, Korku, Terapötik Oyun

¹ burcuinci4270@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

THE EFFECT OF PREOPERATIVE THERAPEUTIC PLAY ON ANXIETY AND FEAR LEVELS IN PLAY AGE CHILDREN

Burcu ÇELİK¹, Nejlâ CANBULAT ŞAHİNER²,

¹*Karaman Training and Research Hospital, Karaman / Turkiye*

²*Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Turkiye*

Abstract: This study was planned in an experimental research design with a pretest-posttest control group in order to investigate the effect of therapeutic play on reducing fear and anxiety in children aged 3-6 years before surgery. The research was carried out with 37 children (20 experiments, 17 controls) in the 3-6 age group who will be operated in the surgical wards of a Training and Research Hospital between July-2020 and January-2021. The data of the study were collected by socio-demographic form, Child Anxiety Scale-State Status, Child Fear Scale (CCS). The data were evaluated using descriptive statistics, Shapiro Wilk, Chi-square, Mann Whitney U and Wilcoxon tests in the SPSS 21 program, $p < 0.05$ was considered significant. It was determined that the mean age of the children included in the study was 4.65 ± 1.03 (min = 3, max = 6) years. The children were 2.22 ± 1.31 (min = 1, max = 7) children of their families. Within the scope of the study, it was determined that the fear and anxiety conditions before the therapeutic game intervention were similar in the experimental and control groups and the difference between them was not statistically significant ($p > 0.05$). Anxiety (experiment: 2.15 ± 1.63 , control: 7.94 ± 2.07) and fear (experiment: $1.15 \pm .58$, control: 2.53 ± 1.00) after the intervention It was determined that there was a statistically significant difference between the mean scores ($p < 0.05$). It was determined that the therapeutic game intervention applied to the play age children before the surgery was effective in reducing the level of anxiety and fear. Therapeutic play was found to be an effectivenesson-pharmacological noninvasive method for reducing fear and anxiety in the preoperative period in children. In line with these results; It was thought that it would be effective to have playrooms in hospitals, to play games with children before surgery and to organize therapeutic game certification programs for nurses.

Keywords: Anskiyete, Child Anxiety Scale-Situation, Child Fear Scale, Fear, Therapeutic Game

SS-20

ÇOCUKLARDA OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUĞU

Halil MERT¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Karaman / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Otizm, sosyal etkileşim ve iletişimde kısıtlılık, bir aktiviteden diğereine geçişte zorluk, ayrıntıya odaklanma, tekrarlayıcı davranışlar, uyarılara karşı atipik aktivite ve davranışlarla karakterize nörogelişimsel bir bozukluktur. Otizm uzun bir süre nadir bir hastalık olarak bilinmekteydi fakat 1990'lı yıllardan sonra çokta nadir olmadığı gündeme geldi ve 2000 yılından bu yana yapılan çalışmaların çoğunda OSB sıklığının %1'in üzerinde olduğu ortaya çıktı. Hastalıklar Kontrol Merkezi'nin (CDC) 2016 verilerinde 8 yaş çocuklarda otizm prevalansının 2000'den 2016'ya neredeyse üç kat arttığını ve Amerika Birleşik Devletleri'ndeki 11 eyalette bu yaş grubunda prevalansın 1/54 olduğunu görülmektedir. Otizmin görülme sıklığının zamanla artmasında hem çevresel hem de genetik faktörlerin etkili olduğu yapılan çalışmalarda görülse de, etiyojide Otizme neyin sebep olduğu tam olarak bilinmemektedir. Otizimli çocukların gelişim evrelerinde gecikmeler görülebilir. Hemşirelerin ve ebeveynlerin rutin takipler sırasında bu gecikmeler açısından çocukları izlemesi erken tanılamada yarar sağlayacaktır. Yapılan çalışmalar; göz teması, çocuğun adına yönelmesi, ortak dikkat, rol yapma, taklit etme, sözsüz iletişim ve dil gelişimi ile ilgili alanlardaki sorunların 18 aylıkken ölçülebilir olduğunu göstermiştir. OSB erken belirtileri 6-9 aylar arasında görülmeye başlasa da ortalama tanılama genellikle 3 yaşın üzerindedir. Erken belirtiler gösteren çocuklar OSB tanısı almasa bile riskli çocuk olarak tanılanmalıdır. Hemşireler, ebeveynleri OSB açısından riskli çocukların özellikleri konusunda bilgilendirmeli ve rutin kontrollerde bu çocukların OSB açısından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Riskli çocuklar takip ve erken tanı amacı ile gerekli birimlere yönlendirilmelidir. Bu derleme çalışması çocuklarda Otizm'in önemi ve bu aşamada hemşirenin rollerine ilişkin bilgi vermek amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Hemşirelik Roller, OSB, Otizm

¹ halilmert@kmu.edu.tr

² ncanbulat@gmail.com

AUTISM SPECTRUM DISORDER IN CHILDREN

Halil MERT¹, Nejla CANBULAT ŐAHİNER²

*¹Karamanoglu Mehmetbey University, Vocational School of Health Services, Karaman /
Turkiye*

²Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Turkiye

Abstract: Autism is a neurodevelopment disorder characterized by limitations in social interaction and communication, difficulty in transitioning from one activity to another, focusing on details, repetitive behaviors, and atypical activity and behavior against stimuli. Autism was known to be a rare disease for a long time, but after the 1990s, it came to the fore that it was not very rare, and in most of the studies conducted since 2000, the frequency of ASD was found to be above 1%. Center for Disease Control (CDC) 2016 show that the prevalence of autism in 8-year-olds has increased almost threefold from 2000 to 2016, with the prevalence in this age group 1 in 54 in 11 states in the United States. Although it is seen in the studies that both environmental and genetic factors are effective in increasing the incidence of autism over time, it is not known exactly what causes Autism in etiology. Delays can be seen in the developmental stages of children with autism. It will be beneficial for early diagnosis by nurses and parents to monitor children for these delays during routine follow-ups. Studies show that problems in areas related to eye contact, attention to the child's name, joint attention, role-playing, imitation, nonverbal communication and language development were measurable at 18 months of age. Although the early symptoms of ASD begin to appear between 6-9 months, the average diagnosis is usually above 3 years of age. Children with early symptoms should be diagnosed as risky children even if they are not diagnosed with ASD. Nurses should inform parents about the characteristics of children at risk for ASD, and these children should also be evaluated for ASD during routine controls. Children at risk should be directed to the necessary units for follow-up and early diagnosis. This review study was conducted to give information about the importance of Autism in children and the roles of nurses at this stage.

Keywords: Autism, ASD, Child, Nursing Roles

SS-21

OTİZM SPEKTRUM BOZUKLUKLARI VE DENTAL YAKLAŞIM

Enis ERTUŞ¹, Melih ÜLGEY²

*¹Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, II. Sınıf Öğrencisi
Zonguldak/ Türkiye*

*²Dokuz Eylül Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Klinik Bilimler Bölümü, Protetik Diş
Tedavisi İzmir / Türkiye*

Öz: Özel ihtiyaçları olan çocuklarda dental ve peridontal problemler sıklıkla görülmektedir. O nedenle otizm spektrumlu çocukların topluma kazandırılabilme yöntemleri ve genel/dental bozukluklar irdelenmelidir. Bu çalışmanın amacı, otizmlı çocukların topluma nasıl kazandırılması gerektiği, otizmlı çocukların eğitimi ve ağız hijyeni alışkanlıklarını belirlemek, bu alışkanlıkların ağız diş sağlığına etkilerini incelemektir. Özellikle bu bireylerin özgüvenlerinin ve yaşam kalitelerinin yükseltilmelerinin sağlanması için koruyucu programları erken başlatmak ve uzun bir süreye yaymak gerekir. Ağız hijyen uygulamalarının ideal olanı, günlük rehabilitasyon eğitimi ve güçlendirici terapi programlarının ebeveynler ile desteklenmesidir. Diş Hekimi ve yardımcılarının otizmlı çocuklarla çalışırken karşılaştıkları en büyük sorun hastaların iletişim kurma yeteneklerinin zayıflığı, kendilerine özgü sürekli tekrarlayan beden hareketleri, hiperaktivite ve dikkat sürelerinin az olmasından kaynaklanmaktadır. Birtakım araştırmalar da otizmlı çocuklara ödüllendirme sırasında verilen karyojenik yiyeceklerin otizmlı çocuklarda peridontal sorunlara ve diş çürüklerine yol açtığı belirtilmektedir. Sonuç olarak, diş hekimine başvuran OSB'li bireylerin dikkatli bir şekilde anamnezi alınmalıdır. Hasta kliniğe alıştırılmalı ve tedaviden önce gerekli eğitimler, ebeveyn başta olmak üzere hastaya verilmelidir. Koruyucu ve önleyici tedavinin uygun bir şekilde ve zamanında yapılabilmesi için iyi bir teşhis konulmalıdır. Bunun yanında tedavi gerektiren hastalar profilaksisi iyi olmayan ve oral hijyen kurallarına uymayan hastalar olmaktadır. O nedenle diş hekimini, ebeveynler ile ortak hareket etmelidir. Böylece OSB olan bireylerde ağız ve diş sağlığı, hijyeni istenildiği gibi ve eksiksiz gerçekleşecektir.

Anahtar Kelimeler: Ağız ve Diş Sağlığı, Dental Tedavi, Otizm Spektrumu, Otizm ve Aile

¹ enis_ertus@hotmail.com.tr

² melihulgey@gmail.com

AUTISM SPECTRUM DISORDERS AND DENTAL APPROACH

Enis ERTUS¹, Melih ÜLGEY²

*¹Zonguldak Bülent Ecevit University, Department of Dentistry Faculty, II. Class Student
Zonguldak / Türkiye*

*²Dokuz Eylül University, Department of Dentistry Faculty, Department of Clinical
Sciences, Prosthetic Dentistry İzmir / Türkiye*

Abstract: Dental and periodontal problems are frequently seen in children with special needs. Therefore, the methods of reintegration of children with autism spectrum into society and general/dental disorders should be examined. The aim of this study is to determine how children with autism should be integrated into society, to determine the education and oral hygiene habits of children with autism in Kazakhstan, and to examine the effects of these habits on oral and dental health. In order to increase the self-confidence and quality of life of these individuals, it is necessary to initiate preventive programs early and spread them over a long period of time. The ideal of oral hygiene practices is to support daily rehabilitation training and strengthening therapy programs with parents. The biggest problem that dentists and their assistants encounter while working with children with autism is the weakness of patients' communication skills, their repetitive body movements, hyperactivity and low attention span. In some studies, it is stated that cariogenic foods given to children with autism during rewarding cause periodontal problems and dental caries in children with autism. A careful anamnesis should be taken of individuals with ASD who apply to the dentist. The patient should be accustomed to the clinic and the necessary training should be given to the patient, especially the parent, before the treatment. A good diagnosis should be made so that preventive and preventive treatment can be carried out appropriately and on time. In addition, patients who require treatment are those who do not have good prophylaxis and do not comply with oral hygiene rules. Therefore, the dentist should act jointly with the parents. Thus, oral and dental health and hygiene will be realized as desired and completely in individuals with ASD.

Keywords: Autism Spectrum, Autism and Family, Dental treatment, Oral and Dental Health

SS-22

**PIŐIK BAKIMINDA ZEYTİNYAĞI KULLANIMININ İYİLEŞME ÜZERİNE
ETKİSİ**

Gülay ERİKCI¹, Nejla CANBULAT ŐAHİNER²

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Eskişehir / Türkiye

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Pişik, yenidoğan ve küçük çocuklarda bezlerin sürtündüğü bölgeler ile koltukaltı gibi kapalı bölgelerde sıcaklık, nem ve iritasyon sonucunda ortaya çıkan, rahatsız edici,yaygincilt sorunudur. Bu tez çalışması; süt çocuğu servisinde tedavi gören ve birinci derece piőige sahip bebeklerin piőiklerinin iyileşme sürecinde zeytinyağı kullanımının etkisini araştırmak amacıyla deneysel olarak planlandı.ÇalışmaEylül-Aralık 2020 tarihleriarasındaEskiőehirOsmangaziÜniversitesiTıpFkültesiHastanesiSüt Çocuklu Kliniğinde, herhangi bir nedenle tedavi gören ve birinci derece piőigi olan 0-24 aylık 37 bebek dahil edildi. Deney ve kontrol grupları arasında bepanten krem kullanımı ve zeytinyağı kullanımının pişik iyileőmesi üzerine veriler karşılaştırıldı.18 bebek (%48,6) deney grubuna, 19 bebek (%51,4) ise kontrol grubuna dahil edildi. Çalışmaya katılan bebeklerin %51,4'ü kız, %48,6'sı erkek idi. Bebeklerin %86,5'i term, %10,8'i preterm doğum zamanında doğduğu belirlendi. Araştırmaya katılan bebeklerin gestasyon yaş ortalaması 38,01±1,86 hafta, postanal yaş ortalaması 192,78 ±150,61 gün idi. Deneyvekontrolgruplarındakibebeklerincilt skorlarınınuygulamasonrasistatistikselolarakanlamı olduğu (p<0,05) ve deney grubunun cilt skorunun (,16±,51) kontrol grubuna (,52±,69) göre daha düşük olduğu görüldü. Piőikten korunma ve bakımında ailelere koruyucu kremlerden önce doğal, ucuz ve ulaşımı kolay olan zeytinyağı kullanmaları önerildi.

Anahtar Sözcükler: Bebek, Bepanthen krem, Pişik, Zeytinyağı

¹ gulayerikci@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

THE EFFECT OF USING OLIVE OIL IN RASH CARE ON HEALING

Gülay ERİKÇİ¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER²

¹ *Eskişehir Osmangazi University Faculty of Medicine Hospital, Eskişehir / Türkiye*

² *Karamanoğlu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Türkiye*

Abstract: The rash is the most irritating and most common skin problem in newborns and young children, which occurs as a result of temperature, humidity, and irritation in areas where the diapers rub and closed areas such as the armpits. This thesis works; the aim of this study was to investigate the effect of using olive oil on the healing process of diaper rash in babies with first-degree diaper rash who were treated in the infant ward. The study included 37 infants, 0-24 months old, who were treated for any reason in the Infant Clinic of a Medical Faculty Hospital, between September and December 2020, and had a first-degree rash. The data on the use of bepanten cream use and olive oil healing between groups was compared. 18 infants (48.6%) were included in the experimental group and 19 infants (51.4%) were included in the control group. 51.4% of the babies participating in the study were girls and 48.6% were boys. It was determined that 86.5% of the babies were born at term and 10.8% at preterm delivery time. The mean gestational age of the babies participating in the study was 38.01±1.86 weeks, and the mean postal age was 192.78 ±150.61 days. It was observed that the skin scores of the babies in the experimental and control groups were statistically significant ($p<0.05$) after the application and the skin score of the experimental group (.16±.51) was lower than the control group (.52±.69). In the prevention and care of diaper rash, families were advised to use natural, cheap, and easily accessible olive oil before using protective creams.

Keywords: Baby; Bepanthen cream; Diaper rash; Olive Oil

SS-23

**TÜRKİYE'DE AİLE MERKEZLİ GELİŐİMSSEL DEĞERLENDİRME
YÖNTEMİYLE YAPILAN ARAŞTIRMALAR: SİSTEMATİK DERLEME**

Alper Yusuf KÖROĐLU¹, Özlem YILMAZ DEMİREL²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/Türkiye

Öz: Çocuğun içinde bulunduğu duruma en uygun şekilde gerçekleştirilen değerlendirme, oluşması muhtemel sorunların ve gelişimsel geriliklerin de önceden tespit edilmesini kolaylaştıracaktır. Bu noktada standart gelişim testlerinin yanı sıra ailenin merkezde olduğu, aile merkezli gelişimsel değerlendirme yöntemi çocukların mevcut durumlarının daha sağlıklı değerlendirilmesini sağlarken ailelere de çocuklarını nasıl destekleyebilecekleri konusunda destek olmalarını kolaylaştıracaktır. Bu araştırmada; Türkiye'de aile merkezli gelişimsel değerlendirme yöntemiyle yapılan araştırmaları sistematik olarak gözden geçirmek amacıyla herhangi bir tarih sınırlamasına gidilmeksizin -"aile merkezli"; "gelişimsel değerlendirme"-, -"aile merkezli değerlendirme"-, -"ebeveyn görüşleri"; "gelişimsel değerlendirme"- anahtar sözcükleri kullanılarak Google Akademik veri tabanında yer alan çalışmalar incelenmiştir.

Araştırmanın dahil etme kriterleri; 0-6 yaş aralığındaki çocukların bilişsel, dil, motor, sosyal-duygusal ve özbakım gelişim alanlarından biri veya birkaçını incelemek için aile görüşlerinin göz önünde bulundurulduğu çalışmalar; dışlama kriterleri ise, çalışmaların yalnızca 6 yaştan daha büyük çocuklarla ilgili olması, derleme veya olgu sunumu olması ya da belirlenen gelişim alanlarının dışında farklı becerilerle ilgili olmasıdır.

Belirlenen anahtar kelimeler ile gerçekleştirilen tarama sonrasında toplam 39 çalışmaya ulaşılmış; mükerrer çalışmalar çıkarılıp dahil etme ve dışlama kriterleri göz önünde bulundurulduğunda geriye kalan 5 çalışma incelemeye alınmıştır.

Araştırma sonucunda incelenen çalışmalarda; araştırma yöntemi olarak en çok tarama ve kesitsel modellerin kullanıldığı, çalışmalara dahil edilen örneklem gruplarının en az 40 en çok 1099 çocuktan oluştuğu, çalışmaların hepsinde bilişsel ve motor gelişim alanlarının değerlendirildiği, ölçme aracı olarak en çok Bayley Bebekler için Gelişimsel Değerlendirme Ölçeği'nin kullanıldığı, çalışma sonuçlarına göre ise özel gereksinimli çocukların gelişiminde erken dönemde eğitimin önemli bir etken olduğu, prematüre bebeklerin veya mülteci çocukların gelişimsel açıdan riskli grupta yer aldıkları, gelişim alanlarının cinsiyet, eğitim, kardeş sayısı, anne ve baba eğitim durumundan etkilendiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Gelişimsel Değerlendirme, Aile Merkezli Değerlendirme, Sistematik Derleme

¹ aykoroglu@kmu.edu.tr

² ozlemyilmaz@kmu.edu.tr

**RESEARCH IN TÜRKİYE BY FAMILY-CENTERED DEVELOPMENTAL
ASSESSMENT METHOD: A SYSTEMATIC REVIEW**

Alper Yusuf KÖROĞLU¹, Özlem YILMAZ DEMİREL²

¹Karamanođlu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman/Turkiye

Abstract: The assessment, which is carried out in the most appropriate way for the child's situation, will also facilitate the early detection of possible problems and developmental delays. At this point, in addition to the standard developmental tests, the family-centered developmental assessment method, in which the family is in the center, will provide a healthier assessment of the current situation of children, and will also facilitate families in how they can support their children. In this study; In order to systematically review the studies conducted in Turkey with the family-centered developmental assessment method, without any date limitation - "family-centered"; "developmental assessment"-, -"family-centered assessment"-, -"parental views"; Using the keywords "developmental assessment"-, studies in the Google Scholar database were examined.

The inclusion criteria of the study; Studies in which family views are taken into account in order to examine one or more of the cognitive, language, motor, social-emotional and self-care development areas of children aged 0-6; Exclusion criteria were that the studies were only related to children older than 6 years of age, were a review or a case report, or were related to different skills outside the specified developmental areas.

After the search carried out with the determined keywords, a total of 39 studies were reached; When duplicate studies were excluded and inclusion and exclusion criteria were taken into account, the remaining 5 studies were included in the review.

In the studies examined as a result of the research; Survey and cross-sectional models were mostly used as research methods, the sample groups included in the studies consisted of at least 40 and a maximum of 1099 children, cognitive and motor development areas were evaluated in all studies, and Bayley Developmental Assessment Scale for Infants was mostly used as a measurement tool. According to the results, it was seen that education in the early period is an important factor in the development of children with special needs, premature babies or refugee children are in the developmentally risky group, and their developmental areas are affected by gender, education, number of siblings, and education status of parents.

Keywords: Developmental Assessment, Family-Centered Assessment, Systematic Review

SS-24

**ERKEN OKURYAZARLIK BECERİLERİNİN İLKOKUL OKUMA-YAZMA
ÖĞRENİMİ AÇISINDAN ÖNEMİ**

Özlem YILMAZ DEMİREL¹, Alper Yusuf KÖROĞLU²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/Türkiye

Öz: Erken çocukluk dönemi, birçok becerinin ve kazanımın elde edildiği kritik bir dönemdir. Bu dönemde çocuklarda edinilen her bir beceri sonrası için temel oluşturur niteliktedir. Erken çocukluk döneminde çocukların kazandıkları beceriler arasında olan erken okuryazarlık becerileri gerek okula uyum gerekse ilkokula hazırlık süreçlerinde büyük bir öneme sahiptir. Kazanılan bu beceri ile öğrenmeyi arttırıcı davranışlar desteklenerek daha sonraki öğrenme başarısının yordayıcısı niteliğini taşır. Bu çalışma da erken okuryazarlık becerilerinin ilkokul okuma-yazma öğrenimi açısından önemini vurgulamak amacıyla derlenmiştir.

Erken okuryazarlık becerilerinin gelişimi; alıcı dil, ifade edici dil, sözcük bilgisi, yazı farkındalığı, fonolojik farkındalık, alfabe bilgisi, görsel algı gibi çok farklı şekillerde sınıflandırılmıştır. Ne şekilde sınıflandırılırsa sınıflandırılınsın, erken okuryazarlık becerileri, erken çocukluk dönemindeki çocukların okuryazarlığa dair sahip olacakları beceriler için ön koşul durumundaki bir süreci ifade etmektedir. Sözcüklerin, kitapların, öykülerin dünyasına erken giriş olarak da ifade edilen erken okuryazarlık, çocukların erken dönemden itibaren kitaplar ve erken yazma deneyimleri ile tanışmaları için onları cesaretlendirir; geleneksel okuryazarlık sürecine doğrudan veya dolaylı katkılar sağlar. Bu nedenle erken okuryazarlık becerileri kritik bir eşiktir. Kritik eşğin ne şekilde aşıldığı, çocukların ilkokuldan itibaren, özellikle akademik beceriler ve sosyal yaşantıları üzerinde doğrudan etkilidir.

İlkokula başlamadan önce gelişmeye başlayan bu becerilerin desteklenmesinde okul öncesi eğitim alma durumu da önemli bir etkidir. Yapılan çalışmalardan elde edilen sonuçlar da bunu doğrular niteliktedir. Çalışmalarda okul öncesi eğitim alan çocukların, almayan çocuklara oranla yazı farkındalığı, sesbilgisel farkındalık, dinleme/izleme ve anlama, temel yazma becerileri, görsel okuma ve anlama gibi erken okuryazarlık becerilerinde daha başarılı oldukları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Erken Okur Yazarlık, İlkokul, Okuma Yazma Öğrenimi, Okul Öncesi Eğitim

¹ ozlemyilmaz@kmu.edu.tr

² aykoroglu@kmu.edu.tr

**THE IMPORTANCE OF EARLY LITERACY SKILLS IN PRIMARY SCHOOL
READ AND WRITE LEARNING**

Özlem YILMAZ DEMİREL¹, Alper Yusuf KÖROĞLU²

¹Karamanogu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman/Turkiye

Abstract: Early childhood is a critical period in which many skills and gains are acquired. In this period, each skill acquired in children is the basis for later. Early literacy skills, which are among the skills acquired by children in early childhood, have a great importance in both adaptation to school and preparation for primary school. With this acquired skill, learning-enhancing behaviors are supported and it is a predictor of subsequent learning success. This study was compiled in order to emphasize the importance of early literacy skills in terms of primary school literacy learning.

Development of early literacy skills; receptive language, expressive language, vocabulary, print awareness, phonological awareness, alphabet knowledge, visual perception. No matter how they are classified, early literacy skills represent a process that is a prerequisite for the skills that children in early childhood will have about literacy. Early literacy, which is also expressed as an early entry into the world of words, books and stories, encourages children to get acquainted with books and early writing experiences from an early age; contributes directly or indirectly to the traditional literacy process. Therefore, early literacy skills are a critical threshold. How the critical threshold is exceeded has a direct impact on children's academic skills and social lives, starting from primary school.

The availability of pre-school education is also an important factor in supporting these skills, which begin to develop before starting primary school. The results obtained from the studies carried out also confirm this. Studies show that children who receive pre-school education are more successful in early literacy skills such as print awareness, phonological awareness, listening/watching and comprehension, basic writing skills, visual reading and comprehension.

Keywords: Early Literacy, Literacy Learning, Pre-School Education, Primary School

SS-25

OYUNUN ÇOCUK ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

Nesli FİN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin Üniversitesi Hastanesi, Eğitim Birimi, Mersin / Türkiye

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Oyun insanlık tarihi kadar eski bir faaliyettir. Oyun ayrıca sadece çocukların değil her yaştan insanların ilgisini toplayabilen bir eğlence aracıdır. Teknolojik gelişmelerle birlikte çocukların oyun kavramı da değişmektedir. Elektronik cihazlar aracılığıyla oynanan oyunun olumsuz birçok özelliği vurgulanmasına rağmen oynanma oranı gittikçe artmaktadır. Buna karşın oyun arkadaşları ile oynanan elektronik oyunlar dışındaki her oyunun çocuğa olumlu birçok etkisi görülmektedir. Bu derleme çalışması oyunların çocuklar üzerindeki etkilerini derlemek amacı ile yapıldı. Literatürde oyunun çocuk üzerine etkileri üç farklı boyutta ele alınmaktadır. Bunlar; fiziksel etkiler, sosyal etkiler ve duygusal etkilerdir. Oyunlar çocuklara dış dünyayı öğretirken aynı zamanda gelişimine de destek sağlamaktadır. Bu nedenle özellikle elektronik cihazlara bağlı kalmadan oynanan oyunların erken çocukluk döneminden itibaren geliştirilmesi ve çocuklara öğretilmesi gerekmektedir. Bu konuda ebeveynlerin bilinçli davranması ve çocuklarına oyun oynamaları konusunda destek vermeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oyun, Çocuk, Oyunun Etkileri

¹ efin83@hotmail.com

² asonaykurt@gmail.com

EFFECTS OF GAME ON CHILDREN

Nesli FİN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin University Hospital, Education Unit, Mersin/ Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Health Science Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: Gaming is an activity as old as human history. The game is also an entertainment tool that can attract the attention of people of all ages, not just children. Along with technological developments, the concept of children's play is also changing. Although many negative features of the game played through electronic devices are emphasized, the rate of being played is increasing. On the other hand, every game other than electronic games played with play mates has many positive effects on the child. This compilation study was conducted to compile the effects of games on children. In the literature, the effects of play on children are discussed in three different dimensions. These; physical effects, social effects and emotional effects. While games teach children about the outside world, they also support their development. For this reason, games that are played without being connected to electronic devices should be developed and taught to children from early childhood. In this regard, it is recommended that parents act consciously and support their children in playing games.

Keywords: Child, Effects of Play, Play

SS-26

ÇİZGİ FİLM KARAKTERLERİ ÇOCUKLARIN ALIŞVERİŞ TERCİHLERİNİ ETKİLER Mİ?

Nesli FİN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin Üniversitesi Hastanesi, Eğitim Birimi, Mersin / Türkiye

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Çocukluk döneminde çocuğun hem fizyolojik hem psikolojik hem de sosyal anlamda gelişimini desteklemek adına birçok harcama yapılmaktadır. Literatürde çocuklara yönelik yapılan harcamaların yaklaşık 2/3'ünü giyecek, yiyecek, oyuncak masraflarının oluşturduğu bildirilmektedir. En yoğun harcama yapılan bu alanlardaki tüketim ürünlerinin çocuk sağlığı açısından ne derece uygun olduğunun düzenli olarak takip edilmesi gerekir. Çocuk sağlığını riske atabilecek her türlü ürünün dikkatle kontrol edilmesi ve kamuoyu ile paylaşılması oldukça önemlidir.

Günlük yaşam döngüsü içerisinde çocukların oyun oynamaktan bile daha çok vakit geçirdikleri aktivite çizgi film izlemektir. Her çocuğun izlediği, hayatının bir evresinde etkilendiği çizgi filmler ve çizgi film karakterleri vardır. Çocukların sevdikleri bu karakterleri alışveriş ürünlerinde gördüklerinde içerik ya da kaliteye bakmadan satın alma davranışı gösterdikleri gözlenmektedir. Bu nedenle tekstil, gıda, oyuncak her alanda çocuklara yönelik üretilen ürünlerde çizgi film karakterleri kullanılmaktadır. Tanıdığı, sevdiği karakterleri gören çocuklar ise ihtiyacı olmasa bile bu ürünleri satın alma gayreti içerisinde girmektedir. Sonuçta gereksiz birçok harcama ortaya çıkabileceği gibi uygun fiyata kalitesiz ürünlerin de piyasaya yayıldığı görülmektedir. Çocuklara alışveriş kültürünün kazandırılmasında bu kadar etkili olan çizgi filmlerin çocuk davranışına da etkileri oldukça fazla olmaktadır. Bu nedenle bu çalışma çizgi film karakterli ile alışveriş tercihleri arasındaki bağlantıyı inceleyen çalışmaları derlemek amacı ile yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Alışveriş Tercihi, Çizgi Filmler, Çocuk

¹ efin83@hotmail.com

² asonaykurt@gmail.com

DO CARTOON CHARACTERS AFFECT CHILDREN'S SHOPPING PREFERENCES?

Nesli FİN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Mersin University Hospital, Education Unit, Mersin/ Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Health Science Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: During childhood, many expenditures are made to support the physiological, psychological and social development of the child. In the literature, it is reported that approximately 2/3 of the expenditures made for children consist of clothing, food and toys. It is necessary to regularly monitor how suitable the consumption products in these areas, where the most expenditure is made, are suitable for children's health. It is very important that any product that may put children's health at risk is carefully controlled and shared with the public.

In the daily life cycle, the activity in which children spend more time than playing games is watching cartoons. There are cartoons and cartoon characters that every child watches and is influenced by at some point in his life. When children see these characters they like in shopping products, it is observed that they display buying behavior regardless of content or quality. For this reason, cartoon characters are used in products produced for children in every field of textile, food, toys. Children who see the characters they know and love, on the other hand, try to buy these products even if they do not need them. As a result, much unnecessary expenditure may arise, and it is seen that poor quality products at affordable prices are also spread on the market. The effects of cartoons, which are so effective in bringing the shopping culture to children, are also quite high. For this reason, this study was conducted to compile studies examining the connection between cartoon characters and shopping preferences.

Keywords: Cartoons, Child, Shopping Preference

SS-27

ÜLKEMİZDE ÇOCUK ACIL HEMŞİRELİĞİNİN GELİŞİM SÜRECİ

Fadime TAŞPINAR¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹*Karaman Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye*

Öz: Acil servisler, sağlık sisteminin en önemli unsurlarından biri olup en yoğun bölümlerendir. Ancak çocuk acil servislerinin kurulması yakın geçmişe dayanmaktadır. Bu derleme çalışmasında ülkemizde çocuk acil hemşireliğinin gelişim sürecini literatür doğrultusunda derlemek amaçlanmıştır. Ülkemizde ilk defa 1980 yılında İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı'nda bir çocuk acil servis kurulmuştur. Acil servislerde en etkin görev alan sağlık profesyonellerinden biri de hemşiredir. Acil hemşireliği, "teşhis konmamış ve acil girişime ihtiyacı olan her yaştaki hasta bireye gerekli hemşirelik bakımının uygulayıcısı" olarak tanımlanmaktadır. Türkiye'de acil hemşireliğin gelişimi 1854-1856 yıllarında Florance Nightingale'in Kırım savaşında yaralı askerlere müdahale etmesi ile başlamıştır. Bu dönemdeki tüm uygulamalar hemşirelik uygulamaları olarak belirtilse de yapılan müdahaleler acil hemşireliği uygulamaları olduğunu göstermektedir. Acil hemşirelerinin görev yetki ve sorumlulukları ise ilk kez 8 Mart 2010 tarihli resmî gazetede yayımlanan Hemşirelik Kanunu'nda tanımlanmıştır. Acil servislerde hastaların bakımından sorumlu olan acil hemşirelerinin, hemşirelik tanılması ve sonuçların değerlendirilmesi gibi birçok rolleri ve işlevleri bulunmaktadır. Acil servisin özellikli bir birim olması nedeni ile acil servis hemşireleri için de ayrı bir uzmanlık alanının olması, bu birimde çalışan hemşirelerin özel eğitimler almaları ve profesyonel bakış açısına sahip olmaları gerekmektedir. Bu kapsamda ilk olarak 1994 yılında Acil Hemşireliğine yönelik kurs programları Semahat Arsel Hemşirelik Eğitim ve Araştırma Merkezi bünyesinde yapılmıştır. Uzmanlaşma gerektiren özel alanlardan birisi de çocuk acil hemşireliğidir. Çocuk acil bakımına yönelik olarak Çocuk Acil ve Yoğun Bakım Derneği'nin düzenlediği ve hemşirelerin katılımı ile 2011 yılında "Ulusal Çocuk Acil Tıp ve Yoğun Bakım Kongresi" gerçekleştirilmiştir. Bu tür etkinliklerin her geçen yıl artarak devam ettiği görülmektedir. Sonuç olarak; acil servislerin dinamik yapıları gereği çocuk acil hemşirelerinin görev, yetki, sorumluluk ve yetkinlikleri her geçen gün gelişmekte ve değişmektedir. Bu alanlardaki bilimsel eğitim ve çalışmaların desteklenmesi çocuk acil hemşireliğinin öneminin kavranmasında önemli role sahiptir. Bu nedenle bu tür etkinliklerin arttırılması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Acil Servis, Çocuk, Çocuk Acil Hemşireliği,

¹ fadime_taspinar@hotmail.com

² asonaykurt@gmail.com

THE DEVELOPMENT PROCESS OF CHILD EMERGENCY NURSING IN OUR COUNTRY

Fadime TAŐPINAR¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

¹Karaman Training and Research Hospital, Karaman / Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Health Science Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: Emergency services are one of the most important elements of the health system and one of the busiest departments. However, the establishment of pediatric emergency services dates back to the recent past. In this review study, it is aimed to compile the development process of pediatric emergency nursing in our country in line with the literature. For the first time in our country, a pediatric emergency service was established in Istanbul University Faculty of Medicine, Department of Child Health and Diseases in 1980. One of the most active health professionals in emergency services is a nurse. Emergency nursing is defined as “the practitioner of the necessary nursing care for patients of all ages who are undiagnosed and need urgent intervention”. The development of emergency nursing in Turkey started with Florence Nightingale's intervention to the wounded soldiers in the Crimean War between 1854-1856. Although all the practices in this period are stated as nursing practices, the interventions show that they are emergency nursing practices. The duties, authorities and responsibilities of emergency nurses were defined for the first time in the Nursing Law published in the official newspaper dated 8 March 2010. Emergency nurses, who are responsible for the care of patients in emergency services, have many roles and functions such as nursing diagnosis and evaluation of results. Since the emergency service is a specialized unit, there should be a separate area of expertise for emergency nurses, nurses working in this unit should receive special training and have a professional perspective. In this context, for the first time in 1994, the course programs for Emergency Nursing were carried out within the Semahat Arsel Nursing Education and Research Center. One of the special fields that require specialization is pediatric emergency nursing. The "National Pediatric Emergency Medicine and Intensive Care Congress" was held in 2011 with the participation of nurses, organized by the Pediatric Emergency and Intensive Care Association for pediatric emergency care. It is seen that such activities continue to increase with each passing year. As a result; Due to the dynamic structure of emergency services, the duties, authorities, responsibilities and competencies of pediatric emergency nurses are developing and changing day by day. Supporting scientific education and studies in these areas has an important role in understanding the importance of pediatric emergency nursing. Therefore, it is recommended to increase such activities.

Keywords: Emergency Service, Pediatrics, Pediatric Emergency Nursing

SS-28

COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE HEMŞİRELİK ÖĞRENCİLERİNİN KLİNİK UYGULAMALARDAKİ ALGILADIKLARI STRES DÜZEYLERİ VE STRESLE BAŞ ETME DAVRANIŞLARININ BELİRLENMESİ

Hasibe OĞUZ¹, Yahya KUYUCUOĞLU²

¹Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya/Türkiye

²Selçuk Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, Konya/Türkiye

Öz: Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin Covid-19 Pandemi sürecinde klinik uygulamalardaki algıladıkları stres düzeylerinin ve stresle baş etme davranışlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın tipi tanımlayıcıdır. Araştırmanın Evrenini Selçuk Üniversitesinde aktif olarak öğrenim gören ve klinik uygulamaya çıkan (2.sınıf, 3.sınıf, 4.sınıf öğrencileri) lisans hemşirelik öğrencileri oluşturmaktadır. Örneklem büyüklüğü G-power 3.1.9.4 programı ile minimum 163 olarak hesaplanmıştır. Çalışmaya katılmayı kabul eden 303 Öğrenci ile çalışma tamamlanmıştır. Verilerin toplanmasında Kişisel Bilgi Formu, Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği (HÖASÖ) ve Hemşirelik Öğrencileri için Stresle Baş etme Davranışları Ölçeği (HÖSBDÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizi SPSS v26 kullanılarak yapılmıştır. Verilerin analizinde (sayı, yüzde dağılımları, min. max. Değerleri vb.) tanımlayıcı istatistiksel hesaplamalara yer verilmiştir. Karşılaştırmalı analizlerde ki-kare analizi uygulanacaktır. İstatistiksel anlamlılık düzeyi $p<0.05$ düzeyinde değerlendirilmiştir. Hemşirelik öğrencilerinin algılanan stres ölçeği toplam puan ortalaması $72,13\pm 21,81$, stresle baş etme davranışları ölçeği toplam puan ortalaması $45,67\pm 10,73$ olarak bulunmuştur. Öğrencilerin en çok stres yaşadıkları durumun “Ödevlerden ve İş Yükünden Kaynaklanan Stres” olduğu, stresle baş etme davranışlarından en çok “Sorun Çözme” davranışını gösterdiği, saptandı. Algılanan stresi yüksek olan ve etkin baş etme davranışını kullanmayan öğrenciler için eğitim planlaması yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Hemşirelik Öğrencisi, Stres ve Baş etme

¹ hasibeoguz130@hotmail.com

² yahya.kuyucuoglu@selcuk.edu.tr

DETERMINATION OF NURSING STUDENTS' PERCEIVED STRESS LEVELS IN CLINICAL PRACTICES AND BEHAVIORS OF COPING WITH STRESS DURING THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS

Hasibe OĐUZ¹, Yahya KUYUCUOĐLU²

¹Selcuk University, Faculty of Nursing, Konya / Turkiye

²Selcuk University, Faculty of Nursing, Konya / Turkiye

Abstract: In the study, it was aimed to determine the stress levels and coping behaviors of nursing students in clinical practices during the Covid-19 Pandemic process. It is the type of research. The universe of the research consists of undergraduate nursing students (2nd year, 3rd year, 4th year students) who are actively studying at Selcuk University and are engaged in clinical practice. The sample size was calculated as a minimum of 163 with the G-power 3.1.9.4 program. The study was completed with 303 students who agreed to participate in the study. The Personal Information Form, the Perceived Stress Scale for Nursing Students (PSAS) and the Stress Coping Behaviors Scale for Nursing Students were used to collect data. Data analysis was done using SPSS v26. Descriptive statistical calculations are included in the analysis of the data (number, percentage distributions, min. max. values, etc.). Chi-square analysis will be applied in comparative analysis. Statistical significance level was evaluated at $p<0.05$ level. The total mean score of the perceived stress scale of nursing students was found to be $72,13\pm 21,81$, and the total mean score of the scale of coping with stress was $45,67\pm 10,73$. It was determined that the situation in which the students experienced the most stress was ‘‘Stress Caused by Homework and Workload’’, and ‘‘Problem Solving’’ behavior was the most common stress coping behavior. Educational planning should be done for students who have high perceived stress and do not use effective coping behaviors.

Keywords: Covid-19, Nursing Student, Stress and Coping

SS-29

**GÖÇMEN ÇOCUKLARIN COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE TEMEL SAĞLIK
HİZMETLERİNE ERİŞİMLERİ**

Sefa SOBCALI¹, Feyza DEMİR²

¹Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi, Avrupa Meslek Yüksekokulu, Kocaeli/ Türkiye

²Bartın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Bartın / Türkiye

Öz: Koronavirüs (Covid-19) 2020 yılının başlarında ortaya çıkarak, halk sağlığını tehdit etmiş ve bir pandemi süreci başlatmıştır. Bu süreçte birçok sağlık hizmetinde olduğu gibi rutin olarak yapılan sağlam çocuk izlemlerinde de aksaklıkların yaşandığı görülmüştür. Halk sağlığını korumak amacıyla gerekli tedbirler alınsa da bu süreçten olumsuz etkilenen savunmasız gruplardan biri de göçmen çocuklar olmuştur. Göçün beraberinde getirdiği olumsuz yaşam koşulları, alınan tedbirlerin uygulanmasını güçleştirebilmektedir. Bununla birlikte yasal uygulamalar ve sosyoekonomik şartlarından dolayı göçmen çocukların sağlık hizmetlerine ulaşmaları kısıtlanabilmektedir. Bu kısıtlamaların önüne geçmek ve halk sağlığını korumak amacıyla devletlerin göçmenlere yönelik stratejiler geliştirmesi, toplumun bir parçası olarak tüm hizmetlerden eşit faydalanabilmelerini sağlayabilecek planlamaların yapılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Göçmen Çocuk, Göçmen Sağlığı

¹ akkollsefa@gmail.com

² feyzademirr@gmail.com

**IMMIGRANT CHILDREN'S ACCESS TO PRIMARY HEALTH CARE DURING
THE COVID-19 PANDEMIC PROCESS**

Sefa SOBCALI¹, Feyza DEMİR²

*¹Kocaeli Health and Technology University, European Vocational School, Kocaeli/
Turkiye*

²Bartın University, Faculty of Health Science, Bartın / Turkiye

Abstract: The corona virus (Covid-19) emerged in early 2020, threatening public health and starting a pandemic process. In this process, as in many health services, it was observed that there were problems in the routine follow-up of healthy children. Even though necessary measures are taken to protect public health, one of the vulnerable groups negatively affected by this process has been migrant children. The negative living conditions brought about by immigration can make it difficult to implement the measures taken. However, due to legal practices and socioeconomic conditions, the access of immigrant children to health services may be restricted. In order to prevent these restrictions and protect public health, it is necessary for states to develop strategies for immigrants and to make plans that will ensure that they can benefit from all services equally as a part of society.

Keywords: Covid-19, Migrant Child, Migrant Health,

SS-30

**SOSYAL BİLGİLER DERSİNE OLAN KAYGI: ÖĞRENCİLERİN DERSE KARŞI
KAYGI DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ**

Ergün TAVŞAN¹, Sadullah ÜSTÜN²

¹Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri / Türkiye

²Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri / Türkiye

Öz: Sosyal bilgiler dersi ilkokul ve ortaokulda öğrencilerin toplumsal uyuma katkı sağlamalarında ve etkin bir vatandaş olmalarında etkili olan derslerden biridir. Bu çalışma kapsamında ortaokul 5, 6 ve 7. sınıfta öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilgiler dersine olan kaygı düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Ortaokul 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine olan kaygı seviyelerini çeşitli değişkenlerle belirlemek ve olumsuz yönde kaygıya neden olan etkenler konusunda öğretmenlerde ve ailelerde farkındalık oluşturmak açısından araştırma önemli görülmektedir. Araştırmada nicel araştırma yöntemine uygun olarak tarama modeli uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında Karaman İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 8 devlet ortaokulunun 5, 6 ve 7. sınıflarında öğrenim gören 424 öğrenci oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak sosyal bilgiler dersi kaygı ölçeği ve demografik özellikler anket formu kullanılmıştır. Araştırma ölçeği, covid-19 salgın sürecinden dolayı çevrim içi “Google Forms” üzerinden gönüllülük esasına göre uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde ve hesaplanmış değerlerin bulunmasında Statistical Package for Social Sciences 25 paket programı kullanılmıştır. Araştırma ortaokul 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik kaygılarının çok düşük seviyede olduğu sonucunu ortaya koymuştur. Cinsiyet, yaş, baba eğitimi, anne eğitimi ve ailenin aylık gelir durumu değişkenlerine göre öğrencilerin kaygı düzeyi istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermemiştir. Buna karşın sınıf düzeyi değişkeni ile ilgili olarak öğrencilerin kaygı düzeyi istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler dersi, kaygı, Karaman, ortaokul, öğrenci

¹ ergntvs@gmail.com

² sadullah.ustun@gmail.com

ANXIETY FOR THE SOCIAL STUDIES COURSE: EXAMINATION OF STUDENTS' ANXIETY AGAINST THE COURSE IN TERMS OF SOME VARIABLES

Ergün TAVŞAN¹, Sadullah ÜSTÜN²

¹Erciyes University, Institute of Educational Sciences, Kayseri / Turkiye

²Erciyes University, Institute of Educational Sciences, Kayseri / Turkiye

Abstract: Social studies course is one of the courses that are effective in contributing to social cohesion and being an active citizen in primary and secondary school students. In this study, the anxiety levels of students studying in the 5th, 6th and 7th grades of secondary school was aimed to examine in terms of various variables. The study is considered important in terms of determining the anxiety levels of secondary school 5th, 6th and 7th grade students towards social studies course with various variables and to raise awareness among teachers, administrators and families about the factors that cause negative anxiety. In the research, scanning model was applied in accordance with the quantitative research method. The study group of the research consists of 424 students studying in the 5th, 6th and 7th grades of 8 public schools affiliated to the Karaman Provincial Directorate of National Education in the 2020-2021 academic year. Social studies course anxiety scale and demographic characteristics questionnaire were used as data collection tools. The research scale was applied on a voluntary basis through online "Google Forms" because of the closure of schools due to the covid19 pandemic process. Statistical Package for Social Sciences 25 package program was used in order to evaluate the data and find the calculated values. There search revealed that secondary school 5th, 6th and 7th grade students' anxiety towards the social studies course is at a very low level. The anxiety level of the students did not show a statistically significant difference according to the variables of gender, age, father's education, mother's education and monthly income of the family. On the other hand, regarding the grade level variable, the students' anxiety level showed a statistically significant difference.

Keywords: Anxiety, Karaman, Secondary School, Social Studies Course, Student

SS-31

SAĞLIK ALANINDA ÇALIŞAN DOSTU KURUM ALGISININ BELİRLENMESİ

Sinem GÜRGENTEPE¹, Taşkın KILIÇ², Berna KIRIKOĐLU³

¹Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Ordu/Türkiye

²Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Ordu/Türkiye

³Ordu Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Ordu/Türkiye

Öz: Son yıllarda, örgütler için en değerli varlığın “işgörenler” olduğu anlaşılmış, bu kapsamda insan kaynakları yönetimi ve çalışanların memnuniyetinin önemi ön plana çıkmıştır. Bu alanda yapılan bilimsel çalışmalara göre “çalışan dostu iklimi” veya “iş-yaşam dengesi” oluşturan örgütlerde “yüksek düzeyde işgören memnuniyeti sağlandığı, finansal performansın arttığı, bu örgütlerin riskleri minimize ettiği” tespit edilmiştir. Bunlara ek olarak günümüzde birçok işletme tarafından uygulanan “Toplam Kalite Yönetim” sistemi müşterinin tatminini merkeze alan bir ilkeye sahiptir. Buna göre, dış müşteri tatmini sağlamanın araçlarından birisi de iç müşteriyi mutlu etmektir. Diğer taraftan, örgütler hem kendi yetenekli çalışanlarını kaybetmemek hem de diğer işletmelerdeki çalışanları kendilerine çekebilmek için “Çalışan Dostu İşletme” konsepti ile standartlar geliştirmektedirler. Çalışan dostu işletme anlayışı, işgörenler ile iyi ilişkiler kurabilen, onların beklentilerine, değerlerine önem verip huzurlu, güvenli bir işyeri iklimi oluşturan yerler olarak öne çıkmaktadırlar. Bu kapsamda çalışmanın amacı sağlık hizmetlerinde çalışan dostu işyeri algısının ne düzeyde olduğunun belirlenmesidir. Araştırma Ordu ilinde kamu kurumlarında görev yapan 185 sağlık personeli üzerine, çalışan Dostu Sağlık Kurumu ve Hastane Ölçeği kullanılarak yapılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak analiz edilmiştir. Analizler sonucunda, mevcut durumdaki çalışan dostu kurum algısının %24 olduğu, çalışan dostu kurum beklentisinin ise %93 olduğu tespit edilmiştir. Buna göre, çalışanların dostluk beklentisinin fazla olduğu ancak çalışanlar üzerinde dostluk algısının yeterli düzeyde oluşmadığı söylenebilir. Çalışan dostu kurum algısının meslek gruplarına, yaşa göre farklılaştığı, deneyim, eğitim durumu, cinsiyet gibi demografik değişkenlere göre ise farklılaşmadığı saptanmıştır. Bu çalışmada, kullanılan çalışan dostu kurum ölçeğine katılımcıların verdiği yanıtla göre çalıştıkları sağlık kurumundan en çok talep ettikleri ilk 10 konu řu şekildedir; çalıştıkları yerde kreş imkanının bulunması, ödemelerin zamanında yapılması, beklentilerini karşılayan emeklilik koşulları olması gerektiği, çalışma arkadaşlarını seçme hakkı, yasal izinler dışında ödöl izinler, çalışan güvenliği ile ilgili düzenlemeler, motivasyon desteği, kariyerde yükselme olanakları, yöneticiler tarafından adil etik muamele ve çalışanların görüşlerine değer verilmesi.

¹ sinemgurgentepe@hotmail.com

² taskinkilic79@hotmail.com

³ 48berna48@gmail.com

Anahtar Kelimeler: alışan Dostu Kurum, Sağlık Kurumu, Sağlık alışanı

**DETERMINING THE PERCEPTION OF EMPLOYEE-FRIENDLY INSTITUTION
IN HEALTH**

Sinem GÜRGENTEPE¹, Taşkın KILIÇ², Berna KIRIKOęLU³

¹ Ordu University Health Science Faculty, Ordu / Turkiye

² Ordu University Health Science Faculty, Ordu / Turkiye

³ Ordu University Health Science Faculty, Ordu / Turkiye

Abstract: In recent years, it has been understood that "employees" are valuable assets for organizations and human resources management and employee satisfaction have come to the fore. According to the studies conducted, it has been determined that "high level of employee satisfaction is achieved, financial performance increases, and these organizations minimize risks" in organizations that create an "employee-friendly climate" or "work-life balance". Today, the "Total Quality Management" system, which is applied by many businesses, has a principle that focuses on customer satisfaction. One of the means of providing external customer satisfaction is to make the internal customer happy. Organizations are developing standards with the concept of "Employee Friendly Business". Employee-friendly businesses stand out as places that can establish good relations with employees, attach importance to their expectations and values, and create a peaceful and safe workplace climate. The aim of the study is to determine the level of employee-friendly workplace perception in health services. It was analyzed by using the Employee Friendly Health Institution and Hospital Scale and SPSS program on 185 health personnel working in public institutions in Ordu province. It has been determined that the perception of employee-friendly institution is 24%, and the expectation of employee-friendly institution is 93%. It has been determined that the perception of employee-friendly institution differs according to occupational groups, age, and does not differ according to demographic variables such as experience, education level, and gender. According to the study, the top 10 subjects requested by the participants from the health institution are as follows; availability of crèche at their place of work, timely payments, retirement conditions meet expectations, the right to choose their co-workers, awards and leaves other than legal leave, regulations regarding employee safety, motivation support, career advancement opportunities, ethical treatment by managers and valuing employee opinions.

Keywords: Employee-friendly Institution, Health Institution, Health Worker.

SS-32

İNGİLTERE SOSYAL BİLGİLER DERSİ PROGRAMI İLE TÜRKİYE SOSYAL BİLGİLER DERSİ PROGRAMININ KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ

Sadullah ÜSTÜN¹, Ergün TAVŞAN¹

¹Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri / Türkiye

Öz: Sosyal bilgiler dersi Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri gibi ülkelerde mihver ders olarak eğitim sistemlerinin içerisinde yer almaktadır. Bazı ülkelerde ise sosyal bilgiler dersi eğitim sisteminde başka dersler içerisine dağıtılmıştır. Sosyal bilgilerle ilişkili disiplinler altında bu dersin içeriği öğrenciye aktarılır. İngiltere eğitim sistemi içerisinde de sosyal bilgiler dersi adı altında bir çalışma bulunmamaktadır. Ancak; sosyal bilgiler dersinin amaçları ve içeriği coğrafya, tarih ve vatandaşlık dersleri altında verilmektedir. Bu araştırmanın amacı İngiltere eğitim sisteminde yer alan sosyal bilgiler ile alakalı programları tanımak, İngiltere programları ile Türkiye eğitim sistemi sosyal bilgiler ders programı arasındaki benzer ve farklı yönleri ortaya koymaktır. Çalışmada doküman incelemesinden faydalanılmıştır. Bu amaçla İngiltere Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan coğrafya, tarih ve vatandaşlık programlarına ulaşılmıştır. Çalışmanın bulgular kısmında İngiltere eğitim sisteminde yer alan coğrafya, tarih ve vatandaşlık ders programları aşamalarında yer alan hedef ifadelerine yer verilmiştir. Ulaşılan programlar ile Türkiye’de uygulamada olan sosyal bilgiler ders programlarının ortak yönler ortaya konulmuştur. Farklı ülkelerde uygulanan sosyal bilgiler ders programlarının ülkemiz programlarıyla karşılaştırılması eksik yönlerimizin tespit edilmesi açısından önemlidir. İngiltere eğitim sisteminin de başarısı göz önüne alınarak araştırmadan elde edilen sonuçların program yapıcılara ve eğitim sisteminde yer alan sosyal bilgiler öğretmenlerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Dersi, Sosyal Bilgiler Ders Programı, Karşılaştırmalı Eğitim

¹ sadullah.ustun@gmail.com

¹ ergntvsn@gmail.com

**A COMPARATIVE EXAMINATION OF THE ENGLAND SOCIAL SCIENCES
LESSON PROGRAM AND THE TURKISH SOCIAL STUDIES LESSON
PROGRAM**

Sadullah ÜSTÜN¹, Ergün TAVŞAN¹

¹Erciyes University, Institute of Education Sciences, Kayseri/ Turkiye

Abstract: Social studies Turkey is located in the United States of America. Some are scattered from the school of social studies education school. The disciplines related to social studies are transferred to the student considered below. There is no study under social studies courses in the UK education system. But In social education, studentship, history and education courses are given. The purpose of this search purpose is to provide information about social studies and educational programs in education, information about education programs, similar and social studies from programs related to Turkey programs. Its preparation was used in the study. Geography, history and citizenship programs have been accessed by the UK Ministry of Education. In the higher part of the study, education, geography, history and citizenship courses are included in the publication area. Social studies programs that are common in Turkey with the programs reached.

Useful information is important in terms of education in terms of comparing the applied economic information curricula with the usage programs. It is on the way to reach the targets obtained from the researches on the way of progress in our country, the programs achieved and the targets where education is reached.

Keywords: Comparative Education, Social Studies Course, Social Studies Curriculum

TÜRKİYE'DE SAĞLIK TURİZMİNİN GELİŞİMİ

Ahmet Burhan ÇAKICI¹, Mehmet ERKMEN²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman/Türkiye

Öz: İnsanın varlığını koruyabilmesi ve neslini devam ettirebilmesi için en önemli öğelerden birisi sağlıktır. Bireyin sağlığının korunması, toplumun sağlığını etkilediği için sağlık alanı her dönemde en öncelikli hizmet alanlarında birisi olmuştur. Yaşadıkları ülkelerde sağlık hizmetlerinin sınırlı olması veya sağlık hizmetlerinin çok pahalı olması gibi nedenlerle farklı ülkelerden sağlık hizmeti alma kavramına "Sağlık Turizmi" denilmektedir. Son yıllarda yapılan sağlık reformları sonucunda ülkemize sağlık turizm alanında talep artmıştır. Günümüzde ülkemizin yeni ekonomik modeli çerçevesinde artan döviz kurları nedeniyle sağlık turizmi alanında çok cazip bir ülke konumuna gelmiştir.

Bu çalışmanın amacı; Sağlık turizmi hakkında bilgi vermek ve Türkiye'de sağlık turizmin gelişimi, nedenleri, çeşitleri, fayda ve zararlarını açıklamaktır. Sağlık turizmi gelişmekte olan ve gelişmiş ülkelerde yeni bir pazar oluşturduğu için ekonomik olarak büyük önem arz etmektedir. Bu nedenle Türkiye diğer ülkelere kıyasla sağlık turizm alanında cazip bir ülke konumundadır bu bağlamda sağlık turizm alanı hakkında farkındalık oluşturulup bu alanın ülkemiz için önemi vurgulanmak istenmiştir.

Araştırma sonucunda, sağlık turizmin gelişmekte olan ülkeler için katma değeri yüksek bir ekonomik pazar olduğu; ülkelere döviz girişi, ekonomik olarak istihdam, milli gelir artışı, dış ödemeler dengesine olumlu katkısı olduğu görülmüş ve bu sektörün önemi vurgulanmıştır. Covid-19 pandemisinde uluslararası hasta potansiyelinin yükseldiği ve sağlıkta dijitalleşme ile sağlık turizminin potansiyelinin artacağı belirtilmiştir. Türkiye'nin sağlık turizmi hakkında mevzuat, destek ve kuruluşların olduğu, ancak sağlık turizminden istenilen düzeyde gelir elde edemediği sonucuna varılmış, ülke avantajı olarak görülen konular üzerine odaklanılması ile etkinliğin artacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlıkta Dönüşüm Programı, Sağlık Hizmetleri, Sağlık Turizmi

¹ ahmetburhan@kmu.edu.tr

² erkmenbey@gmail.com

DEVELOPMENT OF HEALTH TOURISM IN TURKEY

Ahmet Burhan AKICI¹, Mehmet ERKMEN²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Universty, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Universty, Healty Sciences Instute, Karaman / Turkiye*

Abstract: Health is one of the most important elements for people to preserve their existence and continue their generation. The increase in tourist activities has led to the formation of a type of tourism under the name of health tourism in recent years. The concept of receiving health services from different countries is called "Health Tourism" for reasons such as limited health services or very expensive health services in the countries they live in. The aim of this study; To give information about healthy tourism and to explain the development, causes, types, benefits and harms of health tourism in Turkey. As a result of these reforms, legal regulations regarding health tourism have been enacted in Turkey, public hospitals have been equipped with the latest technology, and the quality of health services of private hospitals has been increased. Health tourism is of great economic importance as it creates a new market in developing and developed countries. The aim of this study is to address the current situation, potential and types of health tourism in Turkey, to evaluate the developments and future assumptions since 2018. The sub-branches of health tourism were mentioned in detail, the state supports, economic contribution and relationship to this sector in Turkey were explained, and the effect of the Covid-19 pandemic, which was effective in 2020, on health tourism was examined. Analyzes were made by taking into account the data, expectations and targets related to literature review and health tourism.

Keywords: Health Transformation Program, Health Services, Health Tourism

SS-34

**SAĞLIKTA AKREDİTASYON DENETÇİLERİNİN SAĞLIK HİZMETLERİ
AKREDİTASYONUNA BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ ***

Latif KARACA¹, Kubilay ÖZER²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/ Türkiye

Öz: Teknolojinin hızlı bir şekilde gelişmesiyle birlikte sağlık hizmetlerinde beklenti de yükselmekte, bu durum sağlık hizmetlerine verilen önemi de sürekli olarak artırmaktadır. Kalite ve akreditasyona olan ilgiyi de bu durum beraberinde getirmekte, üzerinde çokça konuşulan iki kavram haline dönüştürmektedir. Çalışmamızda kalite ve akreditasyon kavramları açıklanmakta, Dünyada ve Türkiye'deki akreditasyon sistemlerinden ve akreditasyon sürecinde yer alan kuruluşlardan bahsedilmektedir. Türkiye Sağlık Hizmetleri Kalite ve Akreditasyon Enstitüsü (TÜSKA) bünyesinde bulunan Sağlıkta Akreditasyon Denetçilerinin (SAD) Sağlık Hizmetleri Akreditasyonuna Bakış Açılarının incelenmesi amaçlanmaktadır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan 5 soru aracılığı ile görüşme tekniği kullanılarak toplanmış, katılımcıların belirlenmesinde ise kartopu örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışma kapsamında 15 SAD ile; yüz yüze, görüntülü ve telefonla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmelerde ses kayıtları alınmış, alınan ses kayıtları yazıya dökülmüş ve elde edilen veriler MAXQDA (2018) programı ile kodlanarak analizleri yapılmıştır. Yapılan içerik analizinde 5 kapsayıcı tema ve 17 kod belirlenmiştir. SAD'lar sağlıkta akreditasyon hizmetlerini ve bu kapsamda gerçekleştirilen faaliyetleri çok yönlü olarak değerlendirmişlerdir. Akreditasyon sürecinin sağlık kuruluşlarına olumlu katkılar verdiğini ve kurumların kurumsal gelişimlerine katkılar sağladığını, akreditasyonun sağlık kuruluşlarında gerekli olduğunu, sağlık kurumlarının finansal performansını olumlu olarak etkilediğini ve akreditasyon hizmetlerinin sağlık kuruluşlarınca uygulanabilir seviyede olduğunu net bir şekilde ifade etmişlerdir. Akreditasyonun hasta potansiyeline etkisi, yöneticilerin akreditasyona bakışı, akreditasyon standartlarının sağlık kuruluşlarınca karşılanması, standartların kuruluşlara mali yük oluşturması ve süreç başvuru ücretlerinin sağlık kuruluşlarınca karşılanması konularında/başlıklarında SAD'ların görüş ayrılıkları yaşadıkları belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Akreditasyon, Denetçi, Kalite, Sağlık

* Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

¹ latifkaraca97@gmail.com

² kubilayozer@kmu.edu.tr

**INVESTIGATION OF HEALTHCARE ACCREDITATION AUDITORS'
PERSPECTIVES ON HEALTHCARE ACCREDITATION ***

Latif KARACA¹, Kubilay ÖZER²

¹Karamanoglu Mehmetbey University, Health Sciences Institute, Karaman / Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman/ Turkiye

Abstract: With the rapid development of technology, the expectation in health services is also increasing, and this situation constantly increases the importance given to health services. This situation brings the interest in quality and accreditation, and turns it into two concepts that are talked about a lot. In our study, the concepts of quality and accreditation are explained, the accreditation systems in the world and in Turkey and the organizations involved in the accreditation process are mentioned. It is aimed to examine the Perspectives of Healthcare Accreditation Auditors (HAA) within the body of Turkish Health Services Quality and Accreditation Institute (TÜSKA) on Health Services Accreditation.

The case study design, one of the qualitative research methods, was used in the study. The data were collected using the interview technique through 5 questions in the semi-structured interview form, and the snow ball sampling technique was used to determine the participants. Within the scope of the study, with 15 HAAs; Face-to-face, video and telephone interviews were conducted. During the interviews, audio recordings were taken, the audio recordings were transcribed, and the data obtained were coded with the MAXQDA (2018) program and analyzed. In the content analysis, 5 over arching themes and 17 codes were determined. HAAs evaluated the accreditation services in health and the activities carried out in this context from multiple perspectives. They clearly stated that the accreditation process makes positive contributions to health institutions and contributes to the institutional development of institutions, that accreditation is necessary in health institutions, that it positively affects the financial performance of health institutions, and that accreditation services are at a feasible level by health institutions. It has been determined that HAAs have differences of opinion on the effects of accreditation on patient potential, the managers' view of accreditation, the meeting of accreditation standards by health institutions, the financial burden of standards on institutions and the payment of process application fees by health institutions.

Keywords: Accreditation, Auditor, Health, Quality.

* This study is based on the first author's master's thesis under the supervision of the second author

SS-35

**İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLARININ İŞ TATMİN DÜZEYİNİ ETKİLEYEN
BİREYSEL FAKTÖRLERİN İNCELENMESİ ***

Ayşe Ece TOYOĐLU¹, Kubilay ÖZER²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye*

Öz: Ülkemizde iş sağlığı ve güvenliği kültürünün toplum tarafından benimsenmesi, var olan mevcut iş güvenliği şartlarının iyileştirilmesi amacıyla 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 2012 yılında yürürlüğe girmiştir. Çalışanların, işverenlerin, iş güvenliği uzmanlarının ve ilgili diğer işgörenlerin görev, hak ve sorumlulukları İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda belirtilmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği uygulamalarında en büyük paylardan birine sahip olan iş güvenliği uzmanlarının da etkili ve verimli çalışabilmeleri için iş tatminlerinin sağlanmış olması gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmada iş güvenliği uzmanlarının iş tatmin düzeylerinin ölçülmesi ve iş tatminine etki eden bireysel faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma Konya ve Karaman illerinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na kayıtlı ve aktif olarak çalışan A sınıfı, B sınıfı ve C sınıfı iş güvenliği uzmanlarını kapsamaktadır. Anket, Covid-19 sebebi ile internet aracılığıyla 2021 Kasım- 2022 Ocak dönemleri arasında yapılmıştır. Demografik bilgiler ve iş tatmin ölçeğinin yer aldığı anket modeli, veri toplama aracı olarak belirlenmiştir. Anket yanıtları için beşli likert ölçek kullanılmıştır. 310 katılımcıdan elde edilen veriler SPSS paket programı ile analiz edilmiştir. Araştırmada cinsiyet ve medeni durum değişkenlerinin iş tatmini üzerindeki etkisini ölçmek için Bağımsız Örneklem T-testi uygulanmıştır. Yaş, eğitim durumu, kıdem ve ücret değişkenlerinin iş tatminine olan etkisini ölçmek için ise One Way Anova testi uygulanmıştır.

Sonuçlar değerlendirildiğinde araştırmaya katılan iş güvenliği uzmanlarının yaş, medeni durum ve cinsiyet değişkenlerine göre iş tatminlerinin farklılaşmadığı; eğitim durumu, kıdem ve ücret değişkenlerine göre ise iş tatmininin farklılaştığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: İş Güvenliği Uzmanı, İş Sağlığı ve Güvenliği, İş Tatmini

* Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

¹ ayseeceetyglu2@gmail.com

² kubilayozer@hotmail.com

**INVESTİGATION OF INDIVIDUAL FACTORS AFFECTİNG JOB
SATİSFACTİON LEVEL OF OCCUPATIONAL SAFETY EXPERTS ***

Ayşe Ece TOYOĐLU¹, Kubilay ÖZER²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Sciences Institute, Karaman / Turkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye*

Abstract: Occupational Health and Safety Law No. 6331 entered into force in 2012 in order to adopt the occupational health and safety culture by the society in our country and to improve the existing occupational safety conditions. The duties, rights and responsibilities of employees, employers, occupational safety experts and other relevant employees are specified in the Occupational Health and Safety Law.

Occupational safety specialists, who have one of the biggest shares in occupational health and safety practices, must also be satisfied with their jobs in order to work effectively and efficiently. In this context, it is aimed to measure the job satisfaction levels of occupational safety experts and to determine the individual factors affecting job satisfaction. The research includes A class, B class and C class occupational safety experts who are registered and actively working in the Ministry of Labor and Social Security in Konya and Karaman provinces. The survey was conducted online between November 2021 and January 2022 due to Covid-19. The survey model, which includes demographic information and job satisfaction scale, was determined as a data collection tool. A five-point Likert scale was used for survey responses. The data obtained from 310 participants were analyzed with the SPSS package program. In the study, Independent Sample T-test was applied to measure the effect of gender and marital status variables on job satisfaction. One Way Anova test was applied to measure the effect of age, education level, seniority and wage variables on job satisfaction.

When the results were evaluated, it was found that the job satisfaction of the occupational safety experts participating in the research did not differ according to the variables of age, marital status and gender; It was observed that job satisfaction differed according to education level, seniority and wage variables.

Keywords: Occupational Health and Safety, Occupational Safety Specialist, Job Satisfaction.

* This study is based on the first author's master's thesis under the supervision of the second author

SS-36

ORTA AĞ İSLAM ŞEHİRLERİNDE DEĐİŐİM, GELİŞİM VE SÜREKLİLİK

Mesut CAN¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, İslami İlimler Fakóltesi, Karaman / Türkiye

Öz: İslam'ın Arabistan Yarımadası'nda bir din olarak ortaya çıkışı ve yayılıőı, ilk müntesipleri olarak Arap toplumunun akabinde bu dini benimsemiő diğer milletlerin siyasî, sosyo-kültürel, ekonomik vb. medeniyet unsurları açısından köklü değişim ve gelişim yaşamalarına vesile olmuştur.Orta ağda Müslümanlar özellikle fetihler yoluyla Atlantik Okyanusu kıyılarından Çin'e ve Hint Alt Kıtası'na kadar ulaşmış, bir taraftan nüfuz ettikleri coğrafyanın sosyokültürel yapısına etki ederken diğer taraftan sahip oldukları medeniyet unsurlarına yenilerini ekleyerek ve geliştirerek karşılıklı bir etkileşim içerisine girmişlerdir. Bu etkileşimin doğal sonuçlarında biri, zamanla Őehirlerin sosyo-kültürel olduğu kadar fizikî anlamda da İslâmîleşmesidir. Miladi X. yüzyıldan itibaren büyük ölçüde tamamlanan fetihler sonucunda farklı coğrafyalarda neşet eden İslam toplumlarının, yine farklı kültürel unsurlar içermekle birlikte ortak hususiyetler de taşıyan bir Şehir tipolojisi ortaya koydukları Őâyân-ı kabuldür. İlk örneğini Abbâsîlerin kurduğu Bağdat'ın teşkil ettiği otantik Şehirler ise bize “Orta ağ İslam Őehri” ifadesinin tam bir manzarasını sunmaktadır. Bu alıőmada, “İslam Őehri”nin Orta ağ boyunca değişmeden nesilden nesile aktarılan yönleri ile coğrafyanın, etnik ve kadim kültürel yapının etkili olduğu farklı yönlerine ve gelişme gösteren unsurlarına dair tespit ve değerlendirmelere yer verilecektir. Bunun için özellikle Orta ağ İslâm devletlerinde siyasî ve kültürel açıdan merkezlik etmiş Őehirlerin fizikî coğrafyasına dair gerek klasik kaynaklarımızdaki kayıtlarından gerekse günümüz arkeolojik verilerinden istifade edilecektir.

Anahtar Kelimeler: İslam Őehirleri, Değişim, Gelişim, Süreklilik

¹ mesutcan@kmu.edu.tr

**TRANSFORMATION, DEVELOPMENT AND CONTINUITY IN MEDIEVAL
ISLAMIC CITIES**

Mesut CAN¹

¹Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Islamic Sciences, Karaman / Turkiye

Abstract: The emergence and spread of Islam as a religion in the Arabian Peninsula led both firstly the Arab society and then the other nations to experience radical change and development in political, socio-cultural and economic area.

In the middle ages, Muslims reached from the shores of the Atlantic Ocean to China and the Indian Sub-Continent through especially conquests, thus influencing the socio-cultural structures of conquered lands and on the other hand entering into a mutual interaction by adding and developing new elements of civilization. One of the natural consequences of this interaction was the Islamization of cities in physical terms as well as sociocultural terms over time. It is well-known that Islamic societies, which emerged in different geographies as a result of the conquests largely completed since the 10th century A.D., put forward a city typology that including different cultural elements but also having common characteristics. Authentic cities such as Baghdad founded by the Abbasids as the first example, offer us a complete view of the expression “The Medieval Islamic City”. The characteristics of “The Islamic City” which had been transferred from generation to generation without changing during the Middle Ages and the effects of geography, and ethnic structure and ancient cultures on the city, and the developing elements of the city will be discussed within the scope of the article. For this purpose, both the records in our classical sources and today's archaeological data on physical geography of the cities that were political and cultural centers of the medieval Islamic states will be used.

Keywords: Islamic Cities, Transformation, Development, Continuity

SS-37

**ESNDÜLÜS’TE ARAP-BERBERİ MÜCADELESİ VE FAKİH HALEF B.
MES’ÜD’UN ÖLDÜRÜLMESİ**

Murat GÖK

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, İslami İlimler Fakültesi, Karaman/Türkiye*

Öz: Ebû Saîd Halef b. Mes’ûd el-Mâlekî (400/1009-1010) olarak isimlendirilen Halef b. Mes’ûd, Kuzey Afrika şehirlerinden Melîle’de doğmuş, Endülüs’e gelince Mâleka şehrine yerleşmiş ve Mâlekî diye meşhur olmuştur. O, 393/1003’de birçok ilimle mücehhez bir şekilde Kurtuba’ya gelmiştir. Halef b. Mes’ûd döneminin Mâlikî fukahâsının önde gelenlerinden biri olarak kendisinden hadis rivayet edilen örnek bir şahsiyet olarak bilinir. Aynı zamanda Nahiv üstadı olan Halef, Sahnûn’un Mâlikî fikhına dair kaleme aldığı el-Müdevvenetü’l-Kübrâ adlı eserini ihtisar etmiş ve talebelerine eseri okutmaları konusunda icazet vermiştir. Halef Kurtuba’da bir dönem kâdılkudâtve vezir olarak iki önemli görevi üstlenen ve Kurtuba fukahâsının öncülerinden kabul edilen İbn Zekvân’ın katında önemli bir mevkiye sahip olmuştur. Endülüs’ü çöküşe götüren İkinci Fitne Dönemi’nde 399/1009’dan itibaren ordudaki Arap unsurların üstünlüğünü kırmak için Kuzey Afrika’dan Berberiler buraya getirilmiştir. Ancak Berberîler ile yerli halk anlaşamamıştır. Yaşanan çekişmeler neticesinde ülkede umumi bir isyan patlak vermiş, II. Muhammed Kurtubalılar’ın da sağladığı destekle 399/1009’da Medînetüzzehrâ’yı ele geçirmiş ve Halife II. Hişâm’ı tahttan indirerek Mehdî unvanıyla halifeliğini ilan etmiştir. Mehdî’nin Kurtubalılar lehine birtakım icraatları ülkede siyasi bir kaosun başlamasına yol açmıştır. Çıkan fitneler neticesinde Kurtubalılar Berberîler’e saldırmıştır. Mehdî katliamı durdurmak yerine halkı Berberîler’e karşı kışkırtmış, neticede çok sayıda Berberî katledilmiştir. Bu sırada Hişâm b. Süleyman, Berberîler ile Saklebîler’in desteğini alarak ayaklansa da başarılı olamayarak idam edilmiştir. Berberîler bunun üzerine onun yeğeni Süleyman b. Hakem’e itaatlerini bildirmişlerdir. Süleyman, Tuleytula’dan Kurtuba üzerine yürümüş ve Mehdî’nin ordusunu yenmiştir. Savaş sırasında aralarında âlimlerin de bulunduğu 10.000 Kurtubalı hayatını kaybetmiştir. Muhtemeldir ki Halife Mehdî’nin iktidarında Berberîlerin Endülüs’teki isyanı sırasında yaşanan bu olaylarda İbn Zekvân’a düşmanlık eden bir kısım halk Halef b. Mes’ûd’un İbn Zekvân ile olan dostluğunu bahane ederek galeyana gelmiş, İbn Zekvân aleyhine kışkırtılan insanlar 400/1010 tarihinde Halef’in ölümüne sebep olmuştur. Çıkan olaylarda Halef b. Mes’ûd’un başı taşla ezilmiş, boğazı kesilerek Mâleka’da öldürülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Halef b. Mes’ûd, İbn Zekvân, Endülüs

¹ muratgok@kmu.edu.tr

**ARAB-BERBER STRUGGLE IN ANDALUSIA AND THE MURDER OF FAQİH
KHALAF B. MAS'UD**

Murat GÖK

Karamanoğlu Mehmetbey Universty, İslami İlimler Faculty, Karaman/Turkiye

Abstract: Khalaf b. Mas'ud who is named as Ebu Said Khalaf b. Mas'ud el-Maleki(400/1009-1010) was born in Melilla, one of the cities of North Africa, and when he came to Andalusia, he settled in the city of Maleka and became famous as Maleki. He came to Cordoba as a well-informed person in many sciences in 393/1003. Khalaf b. Mas'ud as one of the leading Maliki scholars in his time is known as an exemplary figure from whom were narrated hadiths. At the same time, Khalaf, who is a master of Nahw, abbreviated Sahnun's book called al-Mudawwana al Kubra on Maliki fiqh and gave his disciples permission to instruct the book. The Khalaf has had an important position in the eyes of Ibn Zakwan, who undertook two important duties as a chief judge(kadı'l-kudat) and a vizier in Cordoba for a while and was accepted as one of the pioneers of Cordoba's fuqaha. Berbers from North Africa were brought to Cordoba in order to break the superiority of the Arabs in the army, as from 399/1009 during the Second Period of Unrest which led to the collapse of Andalusia. However, the Berbers and the local people could not get along. As a result of the conflicts, a public rebellion broke out in the country. Muhammad II captured Medinetul Zehra in 399/1009 with the support of the people of Cordoba and declared his caliphate with the name of Mahdi by dethroning the caliph Hisham II. Some of the Mahdi's actions in favor of the Cordoba caused a political chaos in the country. As a result of the disorder that broke out, the people of Cordoba attacked the Berbers. Instead of stopping the massacre, the Mahdi provoked the people against the Berbers, and as a result, many Berbers were killed. In the meantime, even though Hisham b. Suleiman rebelled against Mahdi with support of the Berbers and Saklebis, he could not be successful and was executed. Thereupon, the Berbers pledged allegiance to Sulaiman b. Hakam, who is Hisham b. Sulaiman's nephew. Suleiman, marched from Tuleytula to Cordoba and defeated the Mahdi's army. During the war, 10.000 people of Cordoba, including scholars, were died. It is probable that in these events that took place during the revolt of the Berbers in Andalusia under the rule of Caliph Mahdi, some of the people who were hostile to Ibn Zakwan tumulted by using Mas'ud's friendship with Ibn Zakwan as an excuse and these people, provoked against Ibn Zakwan, caused the death of Khalaf in 400/1010. In the events that took place, Khalaf b. Mas'ud's head was crushed with a stone, and he was killed by cutting him throat in Maleka.

Keywords: Khalaf b. Mas'ud, Ibn Zakwan, Andalusia

SS-38

**KÜLTÜREL MİRASIN YERSEL FOTOGRAMETRİ YÖNTEMİYLE
BELGELENMESİ: KARAMAN DEMİR GÖMLEK TÜRBESİ ÖRNEĞİ**

Yusuf DOĞAN, Abdullah KARAAĞAÇ, Fuat BAŞÇİFTÇİ

*¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu,
Karaman/Türkiye*

Öz: Yersel fotogrametri, fotogrametri biliminin önemli bir koludur. Yeryüzünde bulunan bir konumdan doğal veya yapay nesnelerin (bina, araba, insan, ağaç, topografya vs.) fotoğrafları çekilmek suretiyle o nesnelere ait metrik ölçümlerin fotogrametik tekniklerle elde edilmesi bu yöntemle sağlanır. Gelişmiş bilgisayar teknolojisi sayesinde nesnelerin 3B (3 boyutlu) modelleri gerçeğine çok yakın benzerlikte üretilebilmektedir. Fotogrametik teknik ile 3B modelleme yaklaşımında ise nesne fotoğraflarından hem elle hem de otomatik olarak modelleme yapılmaktadır. Bundan da önemlisi konumsal doğruluğun matematiksel temellere dayanarak sağlandığı bir yaklaşımdır. Kültür varlıklarının fotogrametik yöntemle 3B sayısal modelinin üretilerek belgelenmesi yaygın bir yaklaşım olmaktadır. Kültürel mirasın hem son durumlarının belgelenmesi hem de restorasyon projeleri için altlık olarak kullanılmasında etkili, yüksek doğruluklu ve görece hızlı bir yaklaşım olduğu son yıllarda kabul görmeye başlanmıştır. Çalışmamızda Demir Gömlek Türbesinin fotogrametik yöntemle 3B sayısal nokta bulutu ve modelinin üretilmesi amaçlanmıştır. Türbeye ait metrik ölçümler elektronik uzunluk ölçer ya da elektronik takeometre olarak isimlendirilen alet ile gerçekleştirilmiştir. Türbenin fotoğrafları fotogrametik tekniklere göre çekilmiştir. Sonrasında Agisoft Metashape yazılımında türbeden alınan detay noktaları ve fotoğraflar işlenerek nokta bulutu ve 3B model oluşturulmuştur. Modelin konum doğruluğu analiz edilmiş ve toplam karesel ortalama hata ± 36.3 mm olarak hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda kültür varlıklarının hangi amaç için olursa olsun fotogrametik yöntemle belgelenmesi yüksek konum doğruluğu ve hassasiyet sağlaması bu yaklaşımının verimliliğini kanıtlar niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Fotogrametri, Kültürel Miras, Belgeleme, 3B Modelleme

¹ yusufdogan@kmu.edu.tr

¹ akaraagac@kmu.edu.tr

¹ fuatbasciftci@kmu.edu.tr

**DOCUMENTATION OF CULTURAL HERITAGE BY TERRESTRIAL
PHOTOGRAMMETRY: SAMPLE OF KARAMAN DEMIRGOMLEK TOMB**

Yusuf DOGAN, Abdullah KARAAGAÇ, Fuat BASCIFTCI

*Karamanoglu Mehmetbey University, Vocational School of Technical Sciences,
Karaman/Turkiye*

Abstract: Terrestrial photogrammetry is an important branch of photogrammetry science. By taking pictures of natural or artificial objects (buildings, cars, people, trees, topography, etc.) from a location on the earth surface, metric measurements of the objects are obtained with photogrammetric techniques. Thanks to advanced computer technology, 3D (3 Dimensional) models of objects can be produced very close to the original form. Modeling is made from object photographs both manually and automatically in the 3D modeling approach with the photogrammetric technique. More importantly, it is an approach where positional accuracy is based on mathematical foundations. It is becoming common approach to produce and document a 3D digital model of cultural assets with photogrammetric method. It is an effective, highly accurate and fast approach in both documenting the latest status of cultural heritage and using it as a base for restoration projects. In this study, we aimed to produce a 3D digital point cloud and model of the Demir Gömlek Mausoleum by photogrammetric method. Metric measurements of the mausoleum were carried out with an instrument called an electronic length meter or electronic tacheometer. Photographs of the mausoleum were taken according to photogrammetric techniques. Afterwards, the detail points and photographs taken from the mausoleum were processed in the Agisoft Metashape software, and a point cloud and a 3D model were created. The position accuracy of the model was analyzed and the total mean square error was calculated as ± 36.3 mm. According to the results obtained, the photogrammetric method of documenting the cultural assets for whatever purpose proves the efficiency of this approach, providing high position accuracy and precision.

Keywords: Photogrammetry, Cultural Heritage, Documentation, 3D Modeling

SS-39

**ÇOCUKLARDA GİRİŞİMSEL UYGULAMALARDA DİKKATİ BAŞKA
YÖNEÇEKME TEKNİKLERİ KULLANIMI VE HEMŞİRENİN
SORUMLULUKLARI**

Hale KALKAN¹, Nejla CANBULAT ŐAHİNER²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Programı Yüksek Lisans Öğrencisi, Karaman / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

ÖZ: Çocuklar tıbbi tanı veya tedavi amaçlı yapılan her türlü girişimsel işlemler sırasında yüksek oranda korku, anksiyete ve ağrı hissetmektedirler. Buna bağlı olarak girişimsel işlemler sırasında tanı veya tedaviyi aksatıcı davranışlarda bulunabilmekle beraber işlemleri reddetme veya işlemlerde hatalara sebebiyet verebilmektedirler. Günümüzde artan teknolojik cihazların (sanal gerçeklik gözlüğü, tablet, telefon...) kullanımıyla birlikte pediatrik hastalarda girişimsel uygulamalar sırasında dikkati başka yöne çekme teknikleri popüler hale gelerek hemşirelik ve diğer sağlık profesyonellerinin alanındaki tez çalışmalarına konu olmaktadır. Bu derlemede güncel literatür incelenerek dikkat çekme teknikleri kullanımında hemşirelerin sorumlulukları ele alınmaktadır. Dikkati başka yöne çekme tekniğinde çocuğun dikkati bir alanda yoğunlaştırılarak çevresindeki olaylardan uzaklaşması sağlanmaktadır. Yapılan araştırmalar sonucunda bu tekniklerin kullanılması ağrılı işlemlerde ağrı, korku ve anksiyeteyi önemli ölçüde azalttığı ortaya çıkarmaktadır. Girişimsel işlemler sırasında pediatri hemőirelerine güncel yaklaşımları takip ederek bu gelişmeler hakkında bilgi sahibi olmaları, dikkati başka yöne çekme tekniklerini uygulayabilme becerilerini geliştirmeleri ve sağlık alanının her aşamasında uygulamaya geçirilmesi hususunda gerekli çalışmaların başlatılmaları gerekliliği düşünölmektedir. Aynı zamanda bu becerilerin geliştirilmesi pediatri hemşiresi ve hasta arasında güvenli bir ilişki oluŐturarak, işlemin süresinin azalmasını ve işlemin başarılı bir şekilde sonlanmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, Dikkat Çekme Teknikleri, Çocuk Hasta, Girişimsel İşlemler

¹ haleyerlikaya42@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

**USE OF DISTRACTING TECHNIQUES IN INTERVENTIONAL APPLICATIONS
IN CHILDREN AND NURSE'S RESPONSIBILITIES**

Hale KALKAN¹, Nejlâ CANBULAT ŐAHİNER²

¹Karamanoglu Mehmetbey University, Institute of Health Sciences, Child Health and Diseases Nursing Program, Postgraduate Student, Karaman / Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Turkey

Abstract: Children feel high fear, anxiety and pain during all kinds of interventional procedures for medical diagnosis or treatment. Accordingly, they may engage in behaviors that disrupt the diagnosis or treatment during interventional procedures, but they may also cause rejection of the procedure or errors in the procedure. With the increasing use of technological devices (virtual reality glasses, tablets, phones) today, distraction techniques have become popular in pediatric patients during interventional applications and are the subject of thesis studies in the field of nursing and other health professionals. In this review, the responsibilities of nurses in the use of attention-grabbing techniques are discussed by examining the current literature. In the distraction technique, children's attention is focused on one area and they are distracted from the events around them. As a result of the researches, it is revealed that the use of these techniques significantly reduces pain, fear and anxiety in painful procedures. During interventional procedures, it is thought that pediatric nurses should be informed about these developments by following up-to-date approaches, develop their ability to apply distraction techniques, and initiate necessary studies to put them into practice at every stage of the health field. At the same time, the development of these skills will create a safe relationship between the pediatric nurse and the patient, reducing the duration of the procedure and ending the procedure successfully.

Keywords: Nursing, Attention-Taking Techniques, Pediatric Patient, Interventional Procedures

SS-40

ÇOCUKLARDA ENFEKSİYON HASTALIKLARI VE HEMŞİRELİK BAKIMI

Tuğba AKKOYUN¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER², Oyagül AKSAY³

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye*

³*Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya / Türkiye*

Öz: Enfeksiyon, duyarlı konakçı vücudunda patojen mikroorganizmaların çoğalması durumudur. Konakçının hastalık belirtileri göstermesi durumu ise, enfeksiyon hastalığı olarak tanımlanır.

Çocuk, doğumdan ergenliğe ve bunu takiben yetişkinlikten ölüme değin pek çok sorunla karşılaşabilmekte ve sağlıktan sapmalar yaşayabilmektedir. Bu nedenledir ki, çocukta enfeksiyon konusu pediatrienin en önemli alanlarından biridir.Çocukluk döneminde hastaneye başvuru ve yatış verilerek takipte ilk sebepler arasında enfeksiyon bulguları yer almaktadır. Enfeksiyon sebepleri arasında bağışıklığın gücü, genetik, ailesel faktörler, fizik ve biyolojik çevre, kalabalık aile öyküsü, beslenme geriliği, anatomik anomaliler gibi pek çok neden olabilir. Bunlar dışında dış ortamda yaşayan ve vücuda girdiği andan itibaren belli bir kolonizasyona ulaşarak hastalık yapan diğer ajanların varlığı da söz konusudur.

Enfeksiyon olgusu; yalnızca bulaş meydana gelen insanı değil tüm toplumu derinden etkilemektedir. Enfeksiyon hastalıkları günümüz dünyasında, hemen her toplumu ilgilendiren bir konu haline gelmiştir. Toplumlara çıkardığı maliyet ve yaşattığı mortalite gerçeği; ciddi ve önlenabilirliği açısından oldukça yüksek öneme sahiptir.

Pediatri hemşireleri, enfeksiyon hastalıklarına yönelik hemşirelik girişimleri olan; çocuk, aile ve toplumun eğitimi, aşılama ve bağışıklama çalışmaları, izolasyon önlemlerinin uygulanması ve karantina, sağlığın korunması, geliştirilmesi ve bireylerin medikal tedaviye uyumunun sağlanması, sıvı ve besin replasmanı, ziyaretçi bilgilendirilmesi ve kısıtlaması, ağrı ve ateş yönetimi, kontraktür gelişiminin engellenmesi ve rehabilitasyon çalışmalarında görev alma gibi önemli hususlarda güncel literatürü takip etmeli ve bu konuda desteklenmelidirler.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Enfeksiyon Hastalıkları, Pediatri Hemşireliği.

¹ tugbabatir.0742@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

³ oyagulaksay@hotmail.com

INFECTIOUS DISEASES IN CHILDREN AND NURSING CARE

Tuğba AKKOYUN¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER², Oyagül AKSAY³

¹*Karamanoğlu Mehmetbey University, Sağlık Bilimleri Institute, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Science Faculty, Karaman / Türkiye*

³*Selçuk University, Sağlık Bilimleri Institute, Konya / Türkiye*

Abstract: Infection is a state of multiplication of pathogenic microorganisms in the body of a susceptible host. When the host shows signs of disease, it is defined as an infectious disease.

The child may encounter many problems from birth to adolescence and subsequently from adulthood to death and may experience deviations from health. For this reason, the subject of infection in children is one of the most important areas of pediatrics. Infection findings are among the first reasons in the follow-up by giving hospital admission and hospitalization during childhood. Among the causes of infection, there may be many reasons such as strength of immunity, genetics, familial factors, physical and biological environment, large family history, nutritional deficiency, anatomical anomalies. Apart from these, there are other agents that live in the external environment and cause disease by reaching a certain colonization from the moment they enter the body.

Infection phenomenon; It affects not only the infected person but also the whole society deeply. Infectious diseases have become an issue that concerns almost every society in today's world. The cost to societies and the reality of mortality it causes; is of high importance in terms of seriousness and preventability.

Pediatric nurses, who have nursing interventions for infectious diseases; education of children, families and society, vaccination and immunization studies, implementation of isolation measures and quarantine, protection and improvement of health and ensuring compliance of individuals with medical treatment, fluid and food replacement, visitor information and restriction, pain and fever management, prevention of contracture development and rehabilitation studies They should follow the current literature and be supported on important issues such as taking a job.

Keywords: Child, Infectious Diseases, Pediatric Nursing.

SS-41

**ANNE SÜTÜ ALIMI VE SÜRESİNİN ÇOCUKLUK ÇAĞI HASTALIKLARI
ÜZERİNE ETKİLERİ**

Funda GÜRBÜZ¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER²

¹Karatay Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Konya / Türkiye

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Karaman / Türkiye

Öz: Bağışıklık sisteminin gelişmesinde anne sütünün önemi yüksektir. Anne sütünün Ig A ve bazı antikorların bulundurulması, bağırsak flora oluşmasına katkı sağlaması, prebiyotik ve probiyotik özelliği bulunması, hücrel bağışıklığın gelişmesinde önemli rol oynaması bağışıklık sistemi üzerine etkilerinin başlıcalarıdır. Anne sütü ile yapılan son çalışmalar derlendiğinde; yenidoğan ve süt çocukluğu döneminde kısa süreli anne sütü alan bebeklerin daha çok otitis media ve solunum yolu hastalıklarına maruz kaldığı belirlenmiştir. İlk iki yıl boyunca anne sütü alımının rotavirüs kaynaklı ishale bağlı morbidite ve mortaliteyi önlediği gösterilmiştir. Emzirme süresinin uzun olmasının Kawasaki hastalığı üzerinde koruyucu etkisinin olduğu fakat bu durumun maruz kaldıktan sonra hastalığın seyrini etkilemediği gösterilmiştir. Anne sütü alan çocuklar, kolostrum almayan veya hazır mama ile beslenen çocuklara göre Kawasaki hastalığına daha az maruz kalmıştır. Bir meta-analizde doğumdan sonraki ilk aylarda yalnızca anne sütü ile beslenmenin, çocukluk çağında daha düşük astım riski ile karşı karşıya kalınacağını vurgularken, başka bir çalışmada anne sütünün alerjik hastalıklar üzerinde etkisiz olduğunu hatta anne sütü alımının alerjik hastalıklara yatkınlığı artırıcı etkiye sahip olduğunu iddia etmektedir. Anne sütü almayan çocukların kısa süreli de olsa anne sütü alan çocuklara göre astım riskinin daha yüksek olduğu, ancak anne sütü alımı ile atopik dermatit veya alerjik rinit arasında bir ilişki olmadığı gösterilmiştir. Dört ay veya daha uzun süre anne sütü ile beslenen çocuklarda çocukluk çağı egzaması riskinin azaldığı ve dört yaşa kadar alerji riskinin azaldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Alerji, Anne Sütü, Çocuk, Emzirme Süresi, Enfeksiyon

¹ fundakaya033@gmail.com

² ncanbulat@gmail.com

THE EFFECTS OF BREAST MILK INVOICE AND DURATION ON CHILDHOOD DISEASES

Funda GÜRBÜZ¹, Nejlâ CANBULAT ŞAHİNER²

¹Karatay University, Faculty of Health Sciences, Konya / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences Karaman / Türkiye

Abstract: Breast milk plays an important role in the development of the immune-system. The main effects on the immune-system are that breast milk contains IgA and antibodies, contributes to the formation of intestinal flora, has prebiotic and probiotic properties, and plays an important role in the development of cellular immunity. According to recent studies infants who intake short-term breastfeeding were more exposed to otitis media and respiratory diseases. Breastfeeding during the first two years has been shown to prevent morbidity and mortality from rotavirus-induced diarrhea. It has been shown that long duration of breastfeeding has protective effect on Kawasaki disease, but this does not affect the course of the disease after exposure. Breastfed children were less exposed to Kawasaki Disease than children who did not intake colostrum or were fed formula. While the meta-analysis emphasizes that child feeding only with breast milk in the first months after birth have a lower risk of asthma in childhood, another study claims that breast milk is ineffective on allergic diseases and even that breast milk intake has an increasing susceptibility to allergic diseases. It has been demonstrated that children were not breastfeed have higher risk of asthma compared to children who were breast milk intake even for a short time, but there is no relationship between breast milk intake and atopic dermatitis or allergic rhinitis. It has been observed that the risk of childhood eczema is reduced and the risk of allergy decreases up to the age of four who breastfed for four months or more.

Keywords: Child, Breast Milk, Breastfeeding Period, Allergy, Infection

SS-42

ÇOCUKLARDA DAMARYOLU AÇMAYI KOLAYLAŐTIRAN YÖNTEMLER

Bahar ERTEN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

*¹Rize Recep Tayyip Erdoğan Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Çocuk Hastalıkları Servisi,
Rize/ Türkiye*

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye

Öz: Çocukların damar yapısının gelişimini henüz tamamlamamış olması, damar çapının yetişkine göre daha küçük olması gibi nedenlerden dolayı çocuklara damar yolu açılması yetişkin hastalara oranla daha güçtür. Bazı hastalarda işlemin tekrar etme sayısı da artabilmektedir. Çocuklar için invaziv işlemler anksiyeteye ve ağrıya sebep olurlar. Çocuklarda görülen anksiyete ailelerde de korkuya ve anksiyeteye sebep olur. Çocuğun yaşadığı anksiyete ebeveyni etkileyebileceği gibi ebeveynin anksiyetesi de çocuğun korku ve anksiyetesini artırır. Korku ve kaygının yüksek olması işlemin başarısızlıkla sonuçlanmasına ve birden fazla girişim denenmesine yol açmaktadır. Bu nedenle doğru ve tek seferde işlemin başarılı olabilmesi için hemşirelerin hem çocuk/ebeveynin kaygısını azaltacak yöntemleri bilmesi ve uygulaması hem de damar görünürlüğünü arttıran teknikleri kullanması gerekir. Damar görünürlüğünü arttıran en yaygın iki yöntem ultrason ve kızıl ötesi ışınlardır. Bu çalışmada her iki yöntemin avantaj ve dezavantajları literatür ışığında ele alınmıştır. Ultrason yönteminin ilk denemede başarı şansının yüksek olması, zaman tasarrufu sağlaması, taşınabilir ve küçük bir cihaz olması gibi avantajları vardır. Ancak pahalı bir yöntem olup tek hemşirenin uygulamayı yapması zordur. Damarı görmek için ise monitöre bakmak gerekir. Kızıl ötesi ışınların da oldukça avantajlı olduğu görülmektedir. İşlem süresi kısadır, tek hemşire uygulayabilir, ilk denemede başarı şansı oldukça yüksektir. Literatür doğrultusuna çocuklarda damar yolu açma sırasında kızıl ötesi ışınların öncelikli tercih edilmesi önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Damar Yolu Açma, Hemşire, Kızıl Ötesi Işınlar, Ultrason

¹ bahar507@gmail.com

² asonaykurt@gmail.com

METHODS THAT MAKE IT EASY TO OPEN CASE IN CHILDREN

Bahar ERTEN¹, Ayşe Sonay TÜRKMEN²

*¹Rize Recep Tayyip Erdogan Training and Research Hospital, Pediatrics Service, Rize/
Turkiye*

²Karamanoglu Mehmetbey Univesirty, Health Science Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: It is more difficult to open vascular access in children than in adult patients due to reasons such as the fact that children have not yet completed the development of their vascular structure and their vessel diameter is smaller than adults. In some patients, the number of repetitions of the procedure may also increase. For children, invasive procedures cause anxiety and pain. Anxiety seen in children also causes fear and anxiety in families. The anxiety experienced by the child may affect the parent, and the anxiety of the parent increases the child's fear and anxiety. High levels of fear and anxiety cause the procedure to fail and multiple attempts are attempted. For this reason, in order for the procedure to be accurate and successful in one go, nurses should know and apply methods that will reduce the anxiety of the child/parent and use techniques that increase the visibility of the veins. The two most common methods of increasing vessel visibility are ultrasound and infrared rays. In this study, the advantages and disadvantages of both methods are discussed in the light of the literature. The ultrasound method has advantages such as having a high chance of success in the first attempt, saving time, and being a portable and small device. However, it is an expensive method and it is difficult for a single nurse to perform the application. You have to look at the monitor to see the vein. Infrared rays are also seen to be quite advantageous. The procedure time is short, a single nurse can apply it, and the chance of success in the first attempt is quite high. In line with the literature, it can be suggested that infrared rays be preferred primarily during vascular access in children.

Keywords: Intravenous Access, Infrared Rays, Nurse, Ultrasound

SS-43

ELEKTRONİK SAĞLIK UYGULAMALARI VE KALİTE KAVRAMI

Esra EMEKTAR¹, Ali ŞAHİN²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye*

Öz: Her geçen gün gelişen ve globalleşen dünyada, teknoloji ve bilişim alanında yaşanan değişimler her sektörde olduğu gibi sağlık alanında da birçok gelişmede etkili ve etken olmuştur. Bu araştırmanın odak noktası olan sağlık hizmetleri, anne karnından ölüm anına kadar; sağlıklı yaşamın sürdürülmesi, hastalıkların önlenip iyileştirilmesi vb. konularda ve insan yaşamının her evresinde; etkin rol oynayan, ikamesi olmayan ve yaşam için hayati öneme sahip bir sektördür. Sağlık hizmetine her bireyin zaman ve mekân sınırı olmadan tam zamanında ulaşımı, sağlık hizmetlerinin etkin ve verimli şekilde sürdürülmesi her açıdan önem arz etmektedir. Bu araştırmada öncelikle sağlık tanımı yapılmış ve sağlık hizmetleri sınıflandırmıştır. Sonrasında, kalite, hizmet kalitesi ve hizmet kalitesi ölçüm yöntemleri, elektronik sağlık kavramları açıkladıktan sonra elektronik sağlık uygulaması açıklanmış ve kullanım alanlarından bahsedilmiştir. Araştırma sağlık, sağlık hizmetleri, elektronik sağlık, kalite ve hizmet kalitesi kavramları açıklanarak ülkemizde e-Sağlık uygulamalarının hizmet alanlarından bahsedilip, e-Sağlık Hizmetleri oluşumunun ve gelişiminin incelenmesi amaçlanmıştır. Elektronik sağlık hizmetleri, dünya üzerinde olduğu gibi, Türkiye’de de önemini arttırmak ile beraber her geçen gün üzerine koyarak devam etmektedir. Bu çalışmada da elektronik sağlık hizmetleri ve kalite kavramlarından bahsedilerek önemi bir kez daha vurgulanmak istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Elektronik Sağlık, Kalite, e-Sağlık, e-Sağlık Hizmeti

¹ esra.emektar@saglik.gov.tr

² alisahin@kmu.edu.tr

ELECTRONIC HEALTH APPLICATIONS AND THE CONCEPT OF QUALITY

Esra EMEKTAR¹, Ali řAHİN²

¹Karamanođlu Mehmetbey University, Health Sciences Institute, Karaman / Turkiye

²Karamanođlu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: Changes in technology and informatics in the developing and globalizing world have been effective and effective in many developments in the field of health as well as in every sector. Health services, which are the focus of this research, from the mother's womb to the moment of death; maintaining a healthy life, preventing and treating diseases, etc. matters and at every stage of human life; It is a sector that plays an active role, has no substitute and is vital for life. It is important for every individual to reach health services on time, without place and time limits, and to maintain health services effectively and efficiently. In this study, firstly, the definition of health was made and health services were classified. Then, after explaining quality, service quality and service quality measurement methods, electronic health concepts, electronic health application are explained and their usage are as are mentioned. By explaining the concepts of research health, health services, electronic health, quality and service quality, the service areas of e-Health applications in our country are mentioned and it is aimed to examine the formation and development of e-Health Services. Electronic health services continue to increase their importance day by day in Turkey as well as in the world. In this study, the importance and quality of electronic health services is mentioned and its importance is emphasized once again.

Keywords: Electronic Health, Quality, e-Health, e-Health Service

SS-44

NEOLİBERAL SAĞLIK POLİTİKALARI VE HEKİM GÖÇÜ

Güzin HARMAN YILDIZ¹, Kubilay ÖZER²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman / Türkiye*

Öz: 1980 sonrası benimsenen neoliberal yaklaşımlar 2000’li yıllara gelindiğinde hız kazanmış ve 2003 yılında gelindiğinde Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP) ile birçok alanında yapılan köklü değişikliklerle sağlık sistemi hayatına dahil olmuştur. SDP ile sağlık sektörünün hayatına giren birçok yeniliğin pozitif çok fazla etkisi olmasına karşın negatif bazı getirileri de olmuştur. Bunlardan biri de son zamanlarda gündemi işgal eden hekimlerin yurtdışı çalışma isteklerinin yoğunlaşması olmuştur. Sağlık sektöründe bir sorun haline gelen hekim göçlerinin nedenlerinin saptanması bu noktada son derece önemli bir hale gelmiştir.

Çalışma literatür taraması yöntemiyle Türkiye’de 2003-2021 sağlık istatistik verileri, OECD istatistikleri verileri, mesleki haber portalları ulusal ve yabancı literatürde sağlık işgücü, özellikle hekimlerle ilgili yapılmış çalışmalar taranarak oluşturulmuştur. Avrupa ülkelerinden istatistik verileri derlenerek Türkiye’de çalışan hekimler başta olmak üzere dünya hekimlerinde oluşan göç isteğinin nedenlerini belirginleştirmek amaçlanmıştır. Yapılan tarama sonucunda oluşan bulgulardan ilki, Türk Tabipler Birliği’nin açıkladığı rakamlara göre 2012 yılında yurt dışında çalışmak için belge alan hekim sayısı 59 iken 2021 yılına gelindiğinde bu rakam 1405’e ulaşmıştır. Türkiye’deki hekim sayılarının yetersizliği nedeniyle hasta başına düşen hekim sayılarının fazlalığıdır. Artan yoğunluk sebebiyle muayene sürelerindeki azalma hem hekimler hem de hasta cihetiyle şikayetleri gündeme getirmiştir. Ortaya çıkan diğer önemli bir bulgu ise hekim ücretleri olmuştur. Performansa dayalı ücretlendirme sistemi tartışılan konu halindedir. Türkiye’de başta hekimler olmak üzere tüm sağlık çalışanlarının mustarip olduğu sağlıkta şiddet olayları yine önemli bulgular arasındadır. Malpraktis davalarında verilen cezalar ve ödenen tazminatların fazlalığı düşüncesi hekimleri göç etmeye sevk etmekte bir faktör olarak değerlendirilebilir. Hekim göçleri sağlık yönetimi açısından çözülmesi gereken son derece önemli bir konu haline gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hekim Göçü, Sağlık Yönetimi, Neoliberal Sağlık

¹ guzhinharman@hotmail.com

² kubilayozer@kmu.edu.tr

NEOLIBERAL HEALTH POLICIES AND DOCTOR MIGRATION

Güzin HARMAN YILDIZ¹, Kubilay ÖZER²

¹Karamanođlu Mehmetbey University, Institute of Health Sciences, Karaman / Turkiye

²Karamanođlu Mehmetbey University, Faculty of Health Sciences, Karaman / Turkiye

Abstract: The neoliberal facilities delivered after 1980 gained momentum in the 2000s, and with the Health Transformation Program (SDP), which will begin in 2003, the creation of a health system with the election has been included. From a health stand point with the SDP, the innovation won't have many positive benefits. Physicians, one of whom used the user and one of the sons of the user, were concentrated as predicted. Identifying the causes of people posing a problem in the health sector will become this extremely important.

Literature method 21 with health method, 2003-20 health statistics data in Turkey, OECD users, health portals and general medicine literature study, health service, some researches about doctors and their measurements. By compiling the statistics data of European countries, it is aimed to clarify the reasons of the people sent to the world physicians, especially the physicians in Turkey. The Turkish Medical Association, which will be able to meet around the world, aims to reach these numbers in the first 59 years, which can be achieved in the first 59 years for those who receive a certificate to work abroad in 2012. Due to the number of patients in Turkey, the number of physicians is excessive. Treatments in their increasing practice are treated by both physicians and patient complaints. They are important people. The performance-based remuneration system is the subject of discussion. All health doctors, especially in Turkey, show great things in the severe events in the health they suffer. The penalties given in malpractice cases and the excess of estimated training can be considered as a factor for referral. Physician migration can become an extremely important issue that needs to be successful in health.

Keywords: Physician Migration, Health Management, Neoliberal Health.

SS-45

SAĞLIK TURİZM EKONOMİSİ VE SAĞLIK POLİTİKALARI

Cihan BİLEN¹, Ali ŞAHİN²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakóltesi, Karaman / Türkiye*

Öz: Sağlık turizmi, sağlık turizm ekonomisi ve sağlık politikaları ölkemiz için büyük önem taşımaktadır. Sağlık turizmi, ölkenin hem ekonomisine hem kalkınmasında pay sahibidir. Sağlık turizminin ölk ekonomisindeki payı bunun yanında arz talep dengesini ve bölgesel ekonomiye yaptığı katkılar ile ölkemiz için çok önemli bir noktadadır. Sağlık politikaları da aynı şekilde ölkemizin sağlık hizmetleri alanında gelişmesi için geçmişten günümüze dönemler halinde ölkenin içinde bulunduğu şartları göz önünde bulundurarak sağlık personel sayılarının iyileştirilmesi, sağlık politikalarının geliştirilmesi için ciddi adımlar atılmış, bu adımlar dönemsel olarak devam etmiştir. 2000’li yıllara geldiğimizde sağlıkta dönüşüm programı ile sağlık hizmetleri standartlarının yükseltilmesi için yenilikler yapılmıştır. Yapılan literatür taraması yöntemi ile Tükistatistik verileri, OECD istatistik verileri, sağlık turizm raporları verileri ve konuya ilişkin dergi ve makale araştırmaları ile oluşturulmuştur. sağlık turizminde medikal ve termal turizm en çok gelirin elde edildiği turizm çeşitleri olarak bilinmektedir. Bu alanlar göz hastalıkları, cerrahi işlemler ve termal su kaynakları olarak öne çıkmaktadır. Bu alanlar Spa-Wellness turizmi ile desteklendiğinde ölkemizde elde edilen gelir ve turist sayıları řu şekildedir; 2010 yılında Türkiye 27 milyon turist sayısı ile 7. Sırada yer almıştır. 2020 yılında dünyada yaşanan küresel salgın nedeniyle büyük bir azalma meydana gelmiştir 338 bin 150 hasta sağlık hizmeti almış buradan elde edilen gelir 548 milyon 882 bin dolara gerilemiştir. 2021 yılında ise 30 milyon 38 bin 961 turist ağırladık bunlardan 642.444 kişi sağlık hizmeti almak için gelmiş ve elde edilen gelir 1.048.549.000 olarak belirlenmiştir Sağlık turistlerinin alacağı hizmetin kalite bakımından iyi olması ve misafir statüsünde davranılması tercihlerini etkilemektedir. Diğer durum yasal prosedürler ve ölkesindeki sağlık hizmetinin yeterli olmaması ve çok uzun bekleme süreleri yine tercihlerini etkilemektedir. Bunun sonucunda sağlık turizminde personel sayısının yeterli olması, uygulanan sağlık politikaları ve ölkemizin turistlere karşı hoşgörüsü gibi faktörler tercihlerini etkileyecektir. Bu faktörlerin gelişim göstermeleri ve uygulanması halinde sağlık turizmi ve sağlık hizmetleri bakımından daha iyi bir noktada olacağız.

Anahtar Kelimeler: Sağlık Turizmi, Sağlık Turizm Ekonomisi, Sağlık Politikaları

¹ Cihanbilen38@gmail.com

² alisahin@kmu.edu.tr

HEALTH TOURISM ECONOMY AND HEALTH POLICIES

Cihan BİLEN¹, Ali ŞAHİN²

¹Karamanoglu Mehmetbey University, Health Sciences Institute, Karaman / Turkiye

²Karamanoglu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: Health tourism, health tourism economy and health policies are of great importance for our country. Health tourism has a share in both the economy and development of the country. The share of health tourism in the country's economy, as well as the balance of supply and demand and its contribution to the regional economy, is at a very important point for our country. In the same way, for the development of our country in the field of health services, serious steps have been taken to improve the number of health personnel and to develop health policies, taking into account the conditions of the country from past to present, and these steps have continued periodically. In the 2000s, innovations were made to raise the standards of health services with the health transformation program.

It has been created with the literature review method, with the data of Turkic statistics, OECD statistics, health tourism reports, and journal and article researches on the subject. In health tourism, medical and thermal tourism are known as the types of tourism with the highest income. These areas stand out as eye diseases, surgical procedures and thermal water resources. When these areas are supported by Spa-Wellness tourism, the income and number of tourists in our country are as follows; In 2010, Turkey ranked 7th with 27 million tourists. In 2020, there has been a great decrease due to the global epidemic in the world. 338 thousand 150 patients received health services, and the income obtained from this decreased to 548 million 882 thousand dollars.

In 2021, we hosted 30 million 38 thousand 961 tourists, 642,444 of them came to receive health services and the income obtained was determined as 1,048,549,000. The quality of the service to be received by health tourists and being treated as guests affect their preferences. The other situation is the legal procedures, insufficient health service in the country and very long waiting times affect their preferences. As a result, factors such as the sufficient number of personnel in health tourism, the health policies implemented and the tolerance of our country towards tourists will affect their preferences. If these factors develop and are implemented, we will be in a better place in terms of health tourism and health services.

Keywords: Health Tourism, Health Tourism Economy, Health Policies

DİJİTALLEŞME VE PARASAL KRİZLER

Çağrı Hüsam YAZAREL

¹Karamanoęlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bankacılık ve Finans Ana Bilim Dalı, Karaman / Türkiye

Öz: 21. yüzyıl ile değişen dünya, her geçen gün küresel çapta teknolojik gelişmeler göstermektedir. Bilişim çağı olarak adlandırılan bu dönem de dijitalleşme ivedilikle yaşanmaktadır. Bilgiye ulaşımı ve yaşamı daha kolay hale getiren dijitalleşme süreci, iktisadi açıdan bakıldığında da önemli bir yere sahiptir. Dijitalleşme sayesinde finansal açıdan piyasalar küresel bir hal almaya başlamıştır. Ancak piyasaların küreselleşmesi sonrası risk oranı artmış ve piyasalarda dalgalanmaların sıklıkla yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Çalışmamızda uluslararası anlamda yaşanan ekonomik durgunlukların bir kolu olarak görünen parasal krizler incelenmiş, kriz öncesi dönem koşulları ile günümüz teknoloji koşulları mukayese edilmiştir. Parasal krizlerde etkili olan faktörlerin ortaya çıkış sebepleri ve kriz yönetimi üzerinden dijitalleşmenin önemiyetinin araştırılması amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular araştırma sonrasında sıralanmış ve dijitalleşmenin ekonomiye olumlu katkıları ve olumsuz etkileri bir araya getirilmiştir. Bu doğrultuda dijitalleşmenin kriz yönetimi karşısında etkin bir şekilde kullanım yapılırsa ilerde benzer durumların yaşanmasının önüne geçileceği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dijitalleşme, Kriz, Parasal Kriz

¹ husamyazarel@gmail.com

DIGITALIZATION AND MONETARY CRISES

Çağrı Hüsam YAZAREL¹

*¹ Karamanoğlu Mehmetbey University, Social Sciences Institute, Banking and Finance
Departmen, Karaman / Turkiye*

Abstract: The world, which has changed with the 21st century, shows rapid technological developments on a global scale with each passing day. Thanks to digitalization, markets have started to become global financially. However, after the globalization of the markets, the risk ratio has increased and caused fluctuations to happen in the markets frequently. In our study, monetary crises were examined, have been examined, and the conditions of the pre-crisis period and today's technology conditions have been compared. It is aimed to investigate the reasons for the emergence of the factors that are effective in monetary crises and the importance of digitalization through crisis management. The findings have been listed after the research and the positive contributions and negative effects of digitalization on the economy have been brought together. In this direction, it has been concluded that if digitalization is used effectively in the face of crisis management, happening of similar situations will be prevented in the future.

Keywords: Crisis, Digitalization, Monetary Crisis

SS-47

**YÖNETİM TARİHİNİ DÖNEMLER AÇISINDAN ELE ALMAK: KLASİK,
NEOKLASİK VE MODERN KURAMLARA BİR BAKIŞ**

Ali TOSUN¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/ Türkiye

Öz: Çalışmanın amacı, yönetim tarihin geçirdiği dönemleri ve süreçleri ele alarak yönetim biliminin ortaya çıkış hikâyesini ortaya koymaktır. Yönetim düşüncesinin geçmişı Milattan Önceki dönemlere kadar gitmektedir. Ancak yönetimin sistematik bir hale gelmesi ve rasyonel bir şekilde uygulanması noktasında Onsekizinci ve Ondukuzuncu Yüzyıllardaki gelişmelerin ve çalışmaların kabul edildiği görülmektedir. Bu açıdan ele alındığında yönetim biliminin bilimsel yönden ele alınabilmesi ve birçok organizasyonda uygulama alanı bulabilmesi temel çıkış noktalarını ortaya koymaktadır. Yönetim süreçleri dönemsel olarak ele alındığında Klasik Yönetim Kuramı, Neoklasik Yönetim Kuramı ve Modern Yönetim Kuramı olarak üç farklı dönem olarak karşımıza çıkmaktadır. Klasik yönetim kuramının verimliliği temel olarak belirlediği ve buna göre bir yapılanmaya gittiği görülmektedir. Bu açıdan kurallara uyan insan modeli ve kendi içerisinde dış etkilere kapalı bir sistemin ortaya çıktığı görülmektedir. Neoklasik yönetim kuramının ise Klasik kuramdan farklı olarak robotik insan anlayışını eleştirdiği ve buna göre sosyal bir örgüt anlayışını ortaya koyduğu görülmektedir. İnsanların sosyal bir varlık olduğunu ve örgütün de bu noktada sosyal bir sistem olduğu vurgulanmaktadır. Örgütün insanın sosyal ihtiyaçlarını da önemseyerek/karşılıyarak verimliliğe ve rasyonelliğe ulaşacağına inanılan Neoklasik Yönetim Kuramı, yeni motivasyon fırsatları sunulabileceğini savunmaktadır. Modern Yönetim Kuramının hem Klasik hem de Neoklasik Yönetim Kuramlarından farklı bir şekilde birçok iç ve dış faktörü ele alarak yönetimi kararlar sistemi olarak ele aldığı söylenebilir. Modern Yönetim Kuramının örgütü açık bir sistem olarak görüp dış paydaşlara önem vermesi yönetim anlayışında radikal değişikliklerin benimsenmesi anlamına gelmektedir. Özellikle dış faktörleri kendi sistemi içerisinde kabul etmeyen örgütün bu açıdan önemli bir paradigma (değerler dizisi) değişimi yaşadığı görülmektedir. Modern yönetim anlayışının zamanla yeni eklemelerle postmodern anlayışa evildiği günümüz yönetim ilkelerine uygun hale geldiği söylenebilir. Bu noktada bilgi yönetimi ile çeşitli farklı uygulamaların bir arada kullanıldığı görülmektedir. Yönetim ilkelerinin değişen ihtiyaçlara göre tek tek kullanılması söz konusu olabileceği gibi, bir arada kullanılması da söz konusu olmaktadır. Bu yönüyle yönetimin, durumsallık anlayışının özelliklerini barındırdığı da görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Durumsallık Yaklaşımı, Klasik Yönetim Kuramı, Modern Yönetim Kuramı, Yönetim

¹ atosun@kmu.edu.tr

**CONSIDERING ADMINISTRATIVE HISTORY IN TERMS OF PERIODS: A
LOOK AT CLASSIC, NEOCLASIC AND MODERN THEORIES**

Ali TOSUN¹

¹*Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye*

Abstract: The aim of the study is to reveal the story of the emergence of the science of management by addressing the periods and processes in the history of management. The history of management thought goes back to the periods before Christ. However, it is seen that the developments and studies in the Eighteenth and Nineteenth Centuries were accepted at the point of making the management systematic and applying it in a rational way. From this point of view, the fact that the science of management can be handled scientifically and that it can find application in many organizations reveals the main starting points. When management processes are considered periodically, we come across three different periods as Classical Management Theory, Neoclassical Management Theory and Modern Management Theory. It is seen that the classical management theory determines the efficiency as the basis and goes to a structuring accordingly. In this respect, it is seen that a human model that complies with the rules and a system that is closed to external influences has emerged. It is seen that the neoclassical management theory, unlike the classical theory, criticizes the robotic human understanding and reveals a social organization understanding accordingly. It is emphasized that people are social beings and the organization is a social system at this point. Neoclassical Management Theory, which is believed that the organization will reach efficiency and rationality by paying attention to/meeting the social needs of people, argues that new motivational opportunities can be offered. It can be said that Modern Management Theory, different from both Classical and Neoclassical Management Theories, considers management as a system of decisions by considering many internal and external factors. The fact that Modern Management Theory sees the organization as an open system and attaches importance to external stakeholders means the adoption of radical changes in the understanding of management. It is seen that the organization, which does not accept external factors within its own system, has experienced an important paradigm (set of values) change in this respect. It can be said that the modern management approach has evolved into the postmodern understanding with new additions over time and has become suitable for today's management principles. At this point, it is seen that knowledge management and various different applications are used together. It is possible to use the management principles one by one according to the changing needs, or they can be used together. In this respect, it is seen that the management has the characteristics of the contingency approach.

Keywords: Contingency Approach. Classical Management Theory, Modern Management Theory, Management.

SS-48

ÖRGÜTLERİN ORTAYA ÇIKIŞI VE HAYATTA KALMALARININ ÖRGÜTSEL EKOLOJİ KURAMI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

Ali TOSUN¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman/ Türkiye

Öz: Örgütsel Ekoloji Kuramı, örgütlerin çevrelerinde meydana gelen büyük çaplı değişimlerde neler yapıklarını ve hayatta kalmak için hangi strateji ve politikaları uyguladıklarını ifade eder. Ekoloji Kavramı, örgütlerin çeşitli yönlerden doğa ile olan ilişkisi çerçevesinde ele alınmasıyla ilgilidir. Bu sebeple konunun çevresel yönlerden de ele alınmaktadır.

Örgütler, çeşitli amaçlarla bir araya gelen ve amaçları doğrultusunda fonksiyonlar yerine getiren oluşumlardır. Örgütlerin oluşturulmasında ve sürdürülebilir olmasında çeşitli etmenler önem taşırken, aynı zamanda çevresel etmenler de büyüme ve ilerlemede büyük bir etkiye sahiptir. Ekoloji, canlıların birbirleriyle ve çevreleriyle olan ilişkisini inceleyen bir bilim olması sebebiyle örgütlerin iç ve dış yapılarını önemli derecede etkileyebilmektedir. Örgütsel ekoloji, örgütlerin var olma durumunu ele aldığı gibi örgütlerin farklı şekillerde ortaya çıkmalarını konu alır. Bu kapsamda çevrenin önemli bir bileşen olduğunu savunan örgütsel ekoloji tarihçesine bakıldığında, 1800-1950 yılları arasında 1. evrenin olduğu bir dönem bulunmaktadır. Çeşitli örgüt ile yönetimlerin ele alındığı çalışmalarını kapsayan bu dönemden sonra, 1950-1970 yılları arasında örgüt kuramının çalışma alanı olarak belirlendiği 2. Evre vardır. 1970-1990 yılları arasındaki 3. evrede örgüt kuramlarındaki çeşitlenme ve analizler bulunmaktadır. Son evrede ise 1990 ve sonrasındaki yıllarda örgütlerde meydana gelen çeşitlenme ve bütünleşme çabaları ele alınmaktadır. Örgütlerin uzun sürelerde aktif olmak istemeleri ve ayıklanma sürecine girmek istememeleri, her örgütün iç-dış dinamikleriyle bağlantılıdır. Dış dinamiklerin –büyük oranda çevrenin- daha önemli kabul edildiği örgütsel ekoloji kuramı, evrimsel kuralların geçerli olduğu bir süreci ele almaktadır. Örgütlerin değişime gösterdikleri davranışlar ile popülasyon değişimleri açık sistemlerde etkilenme özelliği ile daha önemli bir hale gelmektedir. Bulunulan çevresel şartların kabul edildiği ve buna göre davranışlar sergilenen organizasyon yapıları, uzun bir süre hayatta kalıp ayıklanma sürecine girmeyebilirler. Aksi davranışta bulunan örgütlerin ise ayıklanacağı savunulmaktadır. Her örgütün sonsuza kadar hayatta kalmayacağı savından hareketle, örgütsel ekolojinin evrimsel özelliğinin yönetim yapılarını ortadan kaldırma olanağı her zaman olacaktır. Çünkü örgütsel ekoloji, diğer yönetim kuramlarının aksine uyumdan ziyade ayıklanma sürecini harekete geçirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ayıklanma, Örgütsel Ekoloji, Örgüt, Uyum

¹ atosun@kmu.edu.tr

**EVALUATION OF THE EMERGENCY AND SURVIVAL OF ORGANIZATIONS
IN TERMS OF ORGANIZATIONAL ECOLOGY THEORY**

Ali TOSUN¹

¹*Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye*

Abstract: Organizational Ecology Theory refers to what organizations do in large-scale changes in their environment and what strategies and policies they implement to survive. The Concept of Ecology is concerned with considering organizations within the framework of their relationship with nature from various aspects. For this reason, the issue is also addressed from environmental aspects.

Organizations are formations that come together for various purposes and perform functions in line with their goals. While various factors are important in the creation and sustainability of organizations, environmental factors also have a great impact on growth and progress. Since ecology is a science that examines the relationship of living things with each other and with their environment, it can significantly affect the internal and external structures of organizations. Organizational ecology deals with the existence of organizations as well as the emergence of organizations in different ways. In this context, when we look at the history of organizational ecology, which argues that the environment is an important component, there is a period between the years 1800-1950 when the 1st phase existed. After this period, which includes studies in which various organizations and administrations are discussed, there is the 2nd Phase between the years 1950-1970 in which the theory of organization was determined as the field of study. In the third phase between 1970-1990, there are diversifications and analyzes in organizational theories. In the last phase, the diversification and integration efforts in organizations in the 1990s and later years are discussed. Organizations' desire to be active for long periods of time and their unwillingness to engage in the selection process is related to the internal-external dynamics of each organization. Organizational ecology theory, in which external dynamics -mostly the environment- is considered more important, deals with a process in which evolutionary rules are valid. Behaviors of organizations to change and population changes become more important with the feature of being affected in open systems. Organizational structures that accept the environmental conditions and behave accordingly may not survive for a long time and not enter the selection process. It is argued that organizations that behave otherwise will be weeded out. Based on the argument that not every organization will survive forever, the evolutionary feature of organizational ecology will always have the opportunity to abolish management structures. Because organizational ecology, unlike other management theories, activates the selection process rather than adaptation.

Keywords: Selection, Organization, Organizational Ecology, Adaptation

SS-49

**ALGILANAN ETKİLEME TAKTİKLERİNİN ÇALIŞAN PERFORMANSI
ÜZERİNDEKİ ETKİSİNDE PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACI ROLÜ: TURİZM
SEKTÖRÜNDE BİR ARAŞTIRMA***

Sibel ÇALI¹, Rifat İRAZ²

¹Ankara / Türkiye

²Selçuk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Konya / Türkiye

Öz: İnsana ve bilgiye verilen değerin artmakta olduğu günümüz dünyasında diğer disiplinlerde olduğu gibi örgütsel davranış araştırmalarında da örgüt içi iletişim ve etkileşimi anlamaya yönelik çalışmalar hız kazanmaktadır. Literatürdeki mevcut çalışmalara rağmen araştırmakonusuile ilgiliüçdeğişkeninbirlikteelealındığıbirçalışmayarastlanmamışolupyapılan bu araştırma ile bu konuda alanyazının zenginleştirilmesi ve yöneticilere çalışanların performansını artırmaya yönelik doğru davranış geliştirme konusunda yol gösterici bilgiler sunma amaçlanmıştır. Araştırmada psikolojik sermayenin aracı rolü çerçevesinde yöneticilerin kullandıkları etkileme taktiklerinin algılanma biçiminin çalışanların performansını ne ölçüde etkilediği ortaya konmaya çalışılmıştır. Araştırma hizmet işletmeleri olması ve insan ilişkilerinin ön planda olması sebebiyle turizm sektöründe faaliyet gösteren konaklama işletmelerinde gerçekleştirilmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın örneklemini Antalya’da bulunan 4 ve 5 yıldızlı otel işletmeleri çalışanları oluşturmuştur. Anket tekniği ile elde edilen araştırma verileri yapısal eşitlik modeli analizi ile test edilmiştir. Araştırmada yapısal eşitlik modeli analizi ile ilk olarak yöneticilerin kullanmış olduğu etkileme taktiklerinin çalışanların performansı üzerindeki etkisi araştırılmış daha sonra analize psikolojik sermaye de dahil edilerek etkileme taktikleri ile iş performansı arasındaki ilişkide psikolojik sermayenin aracı rolü belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın sonucunda yöneticilerin uyguladıkları etkileme taktiklerinin çalışanların performansı üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Bunun yanı sıra otel çalışanlarının etkileme taktikleri algıları ve iş performansları arasındaki ilişkide psikolojik sermayelerinin kısmi aracılık rolü üstlendiği belirlenmiştir. Araştırma sonunda elde edilen bulgular dikkate alınarak araştırmacılar ve otel işletmeleri için çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çalışan Performansı, Psikolojik Sermaye, Etkileme Taktikleri, Konaklama İşletmeleri.

* Bu çalışma 2019 tarihinde Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde tamamlanmış olan doktora tezinden üretilmiştir.

¹ sibel-cali@hotmail.com

² rifat@selcuk.edu.tr

**THE MEDIATING ROLE OF PSYCHOLOGICAL CAPITAL ON THE
RELATIONSHIP BETWEEN PERCEIVED INFLUENCE TACTICS AND
EMPLOYEE PERFORMANCE: A RESEARCH ON TOURISM INDUSTRY □**

Sibel ÇALI¹, Rifat İRAZ²

¹Ankara / Türkiye

²Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Konya / Türkiye

Abstract: In modern world of rising value on human and knowledge, flow of research conduction on intra-organizational communication and interaction is increasing in the field of organizational behavior as well as in other disciplines. Despite of the current studies in the literature, no study was found in which three variables related to the research topic were discussed together, and by this research it is aimed to enrich the literature on this issue and to provide guidance to managers on developing correct behavior to increase the performance of employees. In this research, it has been attempted to illustrate the amount of influence on the perception of influence tactics utilized by managers in scope of the mediating role of psychological capital. The survey had been done with the accommodation businesses operating in tourism industry due to them being service business and intensely focused on intra-personal interactions. In accordance, the sampling of this study is composed of employees from 4 and 5 star hotels located in Antalya, Turkey. Research data obtained by questionnaire forms were tested by structural equality model analysis. Firstly, conducting this research, the impact of influence tactics utilized by managers on employee performances had been analyzed by using structural equality model, followed by introducing the psychological capital to the analysis, it had been attempted to determine the mediating role of psychological capital on the relationship between influence tactics and employee performances. As a result of this research, it was determined that influence tactics of managers have positive impact on the employee performances. Furthermore, the psychological capital of employees working in hotels have a partial mediating role on the relationship between the perception of influence tactics and work performance of participants. Ultimately, considering the research findings, a variety of recommendations have been made for researchers and hotel businesses.

Keywords: Employee Performance, Psychological Capital, Influence Tactics, Accommodation Businesses.

SS-50

**ÖRGÜTSEL ÇEVİKLİK ÜZERİNE YAZILMIŞ LİSANSÜSTÜ TEZLER ÜZERİNE
BİR DEĞERLENDİRME**

Ahmet KAYTAZOĞLU¹, Murat AK²

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yönetim Bilişim Sistemleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Öğrencisi, Karaman / Türkiye

²Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Uluslararası Ticaret ve İşletmecilik Bölümü, Karaman / Türkiye

Öz: Bilişim ve teknoloji alanında gelişmelerin hiç olmadığı kadar hızlı ve süratli yaşandığı günümüz dünyasında örgütler söz konusu bu değişimlere ayak uydurmak ve uyum sağlamak zorundadır. Bunu başaramayan örgütlerin varlıklarını sürdürebilmeleri çok zor hatta imkansız olacaktır. Bu bağlamda örgütlerin önem vermesi ve üzerinde yoğunlaşmaları gereken konu başlıklarından biri de hiç şüphesiz örgütsel çeviklik konusu olmaktadır. Öyle ki örgütler, örgütsel çevikliklerini artırabildikleri ölçüde söz konusu değişime daha hızlı adapte olup uyum sağlayabileceklerdir. Önemi son çeyrek yüzyılda ortaya çıkmakla birlikte literatüre son dönemde kazandırılan örgütsel çeviklik konusu ile ilgili lisansüstü tezlerde de son dönemde belirgin bir yoğunlaşmanın olduğu anlaşılmaktadır. Bu çalışmada řu ana kadar örgütsel çeviklik konusu üzerinde gerçekleştirilen lisansüstü tezler üzerinde bir değerlendirme yapılarak konunun önemine istinaden bundan sonra konu ile ilgili çalışacak araştırmacılara da yol gösterici bir kılavuz niteliğinde çalışma olması hedeflenmektedir. Bu amaçla örgütsel çeviklik üzerine bu zamana kadar yazılmış lisansüstü tezler irdelenecek ve ilişki kurulan konu başlıkları değerlendirmeye tabi tutulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Örgütsel Çeviklik, Tezler, Örgütsel Değişim

¹ ahmetkaytazoglu@hotmail.com

AN ASSESSMENT ON GRADUATE THESIS ON ORGANIZATIONAL AGILITY

Ahmet KAYTAZOĐLU¹, Murat AK²

¹ Karamanoglu Mehmetbey University, Institute of Social Sciences, Department of Management Information Systems, Master Student, Karaman / Turkiye

² Karamanoglu Mehmetbey University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of International Trade and Management, Karaman / Turkiye

Abstract: In today's world, where developments in the field of information and technology are experienced faster and faster than ever before, organizations have to keep up with and adapt to these changes. It will be very difficult, even impossible, for organizations that fail to achieve this to survive. In this context, one of the topics that organizations should attach importance to and focus on is undoubtedly the issue of organizational agility. So much so that organizations will be able to adapt and adapt to the change more quickly to the extent that they can increase their organizational agility. Although its importance has emerged in the last quarter century, it is understood that there has been a significant concentration in the postgraduate theses on the subject of organizational agility, which has been brought to the literature recently. In this study, it is aimed to make an evaluation on the postgraduate theses on the subject of organizational agility, and to serve as a guide for researchers who will work on the subject in the future, based on the importance of the subject. For this purpose, postgraduate theses on organizational agility written so far will be examined and related topics will be evaluated.

Keywords: Organizational Agility, Thesis, Organizational Change

SS-51

TRAFİK KAZALARINDA RİSK GRUBU: YAŞLILAR

Dilek DORUK KONDAKCI¹

¹Trakya Üniversitesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Edirne / Türkiye

Öz: Trafik kazaları küresel halk sağlığı sorunu olup, sosyal ve ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Kazalar sonrası travmalar en önemli ölüm nedenleri arasındadır. Dünya Sağlık Örgütü'nün bildirdiği gibi, dünya genelinde trafik kazalarından kaynaklanan ölümler her yıl artmaktadır. Trafik kazalarının önde gelen nedenleri dikkatsiz araç kullanma, yayaların dikkatsizliği, trafik işaretlerine ve kurallarına uymama davranışından kaynaklanmaktadır.

Yaşlı nüfus, trafik kazalarından en çok etkilenen gruptur. Yaşlıların trafiğe katılımı ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Araç kullanımı yaşlının yaşam kalitesinde artışa neden olduğu için uzayan yaşam ömrü ile birlikte artmaktadır. Ayrıca yayaların karıştığı trafik kazaları günümüzde genel nüfusta azalma eğilimi gösterirken 65 yaş ve üzeri bireylerde artmaktadır. Genel olarak, yaşlılar ileri yaşta araba kullanmanın sağlıkları için bir risk oluşturduğunun farkındadır. Yaşa bağlı hastalıkların gelişimi, tedavi amaçlı kullanılan çeşitli ilaçlar ve fizyolojik bozukluklar (işitme, görme, bilişsel işlevde düşüş ve kas-iskelet sistemi problemlerin ortaya çıkması) ileri yaşta güvenli sürüş için gerekli becerilerin etkilendiğini çok sayıda çalışma desteklemektedir. Araştırmalar yaşlıların maruz kaldığı yaralanmaların yarısından fazlasının trafik kazalarına ve baş-boyun yaralanmalarına bağlı olduğunu göstermektedir. Ölümlü kazalara en çok yaya hatası, sürücü hatası ve araç kontrol kaybı neden olmaktadır. Yaşlı yayaların güvenli bir şekilde karşıdan karşıya geçebilmeleri için araçların her iki yönden gelebileceğinin algılanması, araçların hızlarının tahmin edilmesi ve karşıdan karşıya geçmek için yeterli zamanlarının olup olmadığının tahmin edilmesi oldukça önemlidir. Yaşlılarda trafik yaralanmaları nedeniyle hastaneye yatış ve ölümlerde önemli bir grubu oluşturmaktadır. Trafik kazalarından kaynaklanan yaralanma ve ölümleri azaltmak için küresel yol güvenliği yasalarının etkin bir şekilde uygulanması gerekir. Gelişen teknoloji ile birlikte akıllı şehirler ve uygun sistemlerle donatılmış yollar, trafik kazası geçiren bireylerin hayatta kalma şanslarını artırabilmektedir.

Sonuç olarak, hızla artan küresel yaşlı demografisine bağlı olarak gelecekte yaşlı nüfusun trafiğe katılımı da artacaktır. Karayolu güvenliği, sürdürülebilir kalkınma hedeflerinde kalkınmanın önemli parçasıdır. Trafik kazalarını önlemeye yönelik kamuoyu farkındalığının artırılması için eğitimler düzenlenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Travma, Trafik Kazası, Yaşlı Sağlığı, Yaya Güvenliği

¹ ddkondakci@gmail.com

RISK GROUP IN TRAFFIC ACCIDENTS: ELDERLY

Dilek DORUK KONDAKCI¹

*¹Trakya University, Department of Emergency Aid and Disaster Management, Edirne /
Türkiye*

Abstract: Traffic accidents are a global public health problem and cause social and economic losses. Traumas following accidents are among the most important causes of death. As reported by the World Health Organization, deaths caused by traffic accidents increase every year throughout the world. The most prevailing causes of traffic accidents are due to ignorant driving, unwatchfulness of pedestrians and the act of disobeying traffic signs and rules.

Elderly population is the most volatile group affected by traffic accidents. The participation of elderly people in traffic differs from country to country. As the use of vehicles increasing the quality of life of the elderly, it also leads to extended lifespan of them. In general, traffic accidents involving pedestrians tend to decrease, they however increase with individuals aged 65 and over. In general, elderly people are aware of the fact that driving for them can be more risky for their health. The development of age-related diseases, various drugs used for treatment, and physiological impairments (hearing, vision, decline in cognitive function and the emergence of musculoskeletal problems) are supported by numerous studies that affect the skills needed to facilitate safe driving for the elderly. Studies show that more than half of the elderly injuries are due to traffic accidents and head and neck injuries. Fatal accidents are mostly caused by pedestrian mistakes, driver errors and loss of vehicle control. In order for elderly pedestrians to cross the road safely, it is very important to perceive that vehicles can come from both directions, estimate the speed of the vehicles, and predict whether they have enough time to cross the road. Hospitalizations due to traffic injuries with deaths in the elderly constitute an important group and Global road safety laws need to be efficiently enforced to reduce injuries and deaths from traffic accidents. With the emerging technology, smart cities and roads equipped with appropriate systems may increase the chances of survival of individuals undergoing traffic accidents.

As a result, based on the rapid increase in global elderly demographics, participation of the elderly population in traffic will also increase in the future. Road safety plays an important role in the objective of sustainable development goals of a country. Necessary trainings should be provided to increase public awareness in order to prevent from traffic accidents.

Keywords: Trauma, Traffic Accident, Elderly Health, Pedestrian Safety

SS-52

LİTERATÜRDE YER ALMIŞ BAZI NÜKLEER KAZA DURUMLARI VE BU DURUMLARDA KULLANILAN DOZİMETRİ UYGULAMALARI

Ayşe ÇÖMÜ¹, Emel ECE²

¹Selçuk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Konya / Türkiye

²Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Kamil Özdağ Fen Fakültesi / Türkiye

Öz: Bireysel ve/veya toplumsal radyasyon kazası durumlarında veya askeri uygulamalar sonucunda radyasyona maruz kalan bireylerde, tıbbi müdahalenin hızlı ve doğru şekilde yapılabilmesi için, kaza sürecinde absorbe edilen radyasyon dozunun doğru ve güvenilir bir şekilde belirlenmesi kritik öneme sahiptir. Radyasyon maruziyeti durumunda kişilerin aldıkları dozların ölçülmesinde biyolojik ve fiziksel dozimetrik teknikler kullanılmaktadır. Biyolojik dozimetri diğer adıyla biyodozimetri; maruziyet sonucu oluşan biyolojik son etkilerin veya biyobelirteçlerin tanımlanarak bireyler tarafından emilen dozun tahmin edilmesinde kullanılır. Kromozom aberasyonları testi, mikronukleus testi, sitogenetik testi, floresan in situ hibridizasyon testi başlıca biyodozimetri yöntemleridir. Fiziksel dozimetride ise, dozun bir fonksiyonu olarak belirli bir “fiziksel belirteç” ölçülür. Bununla birlikte, fiziksel dozimetride incelenen materyal giysi, aksesuar gibi kişinin günlük hayatta kullandığı malzemeler olabilirken, diş, tırnak, kemik gibi biyolojik malzemeler de olabilir. Ayrıca, fiziksel dozimetreler genellikle dozokumalarının dolaylıya da doğrudan oluşuna göre iki gruba ayrılmaktadır. Dozokuması doğrudan olan yani; ortamdaki veya maruz kalan kişinin aldığı radyasyon dozlarını doğrudan okuyabilen cihazlar olarak; bir iyon odası ya da Geiger-Müller sayacı içeren elektronik dozimetreler, cep veya kalem dozimetreleri sayılabilir. Doz okumaları dolaylı olan yani ek bir cihaz yoluyla alınan toplam radyasyon dozunu ölçen cihazlar olarak; film, termolüminesans dozimetreler (TLD), optik uyarımlı lüminesans dozimetreler (OSLD) ve Elektron Spin Rezonans (ESR) dozimetreler sayılabilir. Bu çalışmada literatürde yer almış Çernobil kazası, Fukuşima Fukushima Daiichi Nükleer Santrali kazası, Mayak kazası ve Costa Rica radyolojik kazası gibi yaşanan can kayıplarıyla ya da etkilediği alanın genişliğiyle öne çıkan bazı nükleer kaza durumları ve bu durumlarda kullanılan dozimetri uygulamaları ele alınacaktır. Bununla birlikte bu kaza durumlarının uzun dönem sonuçları sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nükleer Kaza, Dozimetri, Çernobil, Fukushima, Mayak.

¹ aysecomu@gmail.com

² ecetinkaya@kmu.edu.tr

**SOME NUCLEAR ACCIDENTS IN THE LITERATURE AND THE DOSIMETRY
APPLICATIONS USED IN THESE CASES**

Ayşe ÖMÜ¹, Emel ECE²

¹Seluk Üniversitesi, Fen Faköltesi, Konya / Turkiye

*²Karamanođlu MehmetbeyUniversity, Kamil Özdağ Faculty of Science Karaman /
Turkiye*

Abstract: Accurate and reliable determination of the radiation dose absorbed during the accident process is critical in order to provide fast and accurate medical intervention in cases of individual and/or social radiation accidents or in individuals exposed to radiation as a result of military applications. Biological and physical dosimetric techniques are used to measure the doses taken by people in case of radiation exposure. Biological dosimetry, also known as biodosimetry, is used to estimate the dose absorbed by individuals by identifying the biological end effects or bio markers resulting from exposure. Chromosome aberrations test, micronucleus test, cytogenetic test, fluorescent in situ hybridization test are the main biodosimetry methods. In physical dosimetry, a certain “physical marker” is measured as a function of dose. However, while the material examined in physical dosimetry can be materials used in daily life such as clothes and accessories, it can also be biological materials such as teeth, nails and bones. In addition, physical dosimeters are generally divided into two groups according to whether the dose readings are indirect or direct. That is, the dose reading is direct; as devices that can directly read the radiation doses in the environment or the exposed person; electronic dosimeters, pocket or personal dosimeters, including an ion chamber or Geiger-Müller counter. As devices whose dose readings are indirect, that is, they measure the total radiation dose received through an additional device; film, thermoluminescent dosimeters (TLD), optically excited luminescence dosimeters (OSLD) and Electron Spin Resonance (ESR) dosimeters. In this study, some nuclear accident cases in the literature such as Chernobyl accident, Fukushima Daiichi Nuclear Power Plant accident, Mayak accident and Costa Rica radiological accident, which are prominent with the loss of life or the width of the affected area, and the dosimetry applications used in these cases will be discussed. However, the long-term results of these accident situations will be presented. Cases will be discussed.

Keywords: Nuclear Accident, Dosimetry, Chernobyl, Fukushima, Mayak.

SS-53

YAŞLILIKTA BİR OLGU SUNUMU: EVDE BAKIM DAN KURUM BAKIMINA

Aleyna YILDIRIM¹, Elif DEMİRBAŐ²

¹Uzman Sosyal alışmacı, İstanbul / Türkiye

²Tarsus Üniversitesi, Sosyal Hizmet Bölümü, Mersin / Türkiye

Öz: Günümüzde ekonomik ve sosyokültürel koşullarda yaşanan değişimler, aile yapısında çözümlere sebep olmuş; bu durum artmaya devam eden yaşlı nüfusun yaşlılık dönemlerini sağlıklı ve destekleyici bir ortamda geçirmesini zorlaştırmaya başlamıştır. Değişen koşullarda bireyselleşmenin ve kadın istihdamının artmasıyla birlikte, bakım desteği zorunlu olarak kurumlara yönelmiştir. Bunun nedeni 65 yaş üstü bireylerin biyopsikososyal ihtiyaçlarının bütünüyle ev içinde sağlanmasıyla aile bireyleri açısından ekonomik ve psikolojik olarak zorlayıcı olmasıdır. Bu faktörlere özellikle Demans, Alzheimer, Parkinson, psikiyatrik bozukluklar gibi hastalıkların da eklenmesiyle birlikte evde bakımın aile bireyleri tarafından sağlanması zorlaşmakta ve profesyonel sağlık çalışanlarının desteğine ihtiyaç duyulmaktadır.

Alzheimer, demans türleri arasında en sık görülen ve demans deyince akla ilk gelen hastalıktır. Genel anlamda bilişsel becerilerde gerileme ile ortaya çıkmakta ve süreç içerisinde hızlı bir şekilde beyin fonksiyonlarında da bozukluklara neden olmaktadır. Alzheimer hastalığı, net bir tedavisinin olmamasıyla birlikte beyin fonksiyonlarındaki gerilemenin yavaşlatılmasına çalışılarak kişinin desteklendiği bir süreci gerektirmektedir. Alzheimer hastası bir bireyin evde bakımının zor olmasının yanı sıra kişinin güvenliğinin sağlanması noktasında birtakım problemlerle karşılaşılmaktadır. Kişinin güvenliğini ve bakımını sağlamak bu anlamda profesyonel destek gerektirdiğinden özellikle bu hastalıkta kurum bakımı en güvenli tercih olmaktadır. Hastalığın son evrelerinde ise bireylerin giderek yatağa bağımlı hale gelmesi de 7/24 sağlık hizmetinin sağlanmasını gerektirmektedir.

Bu çalışmada yer verilen olguda hizmet alan A.D., 72 yaşında, kadın ve Alzheimer hastası bir bireydir. A.D. evde bakım sırasında kişisel güvenliğine zarar verici bir eylemle karşılaşmış, bu durumun açığa çıkması ile aile tarafından adli süreç başlatılmış ve kurum bakımı için başvuru yapılmıştır.

Kurum bakımı ya da evde bakım tercihinin vaka özelinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Söz konusu olgu üzerinden Alzheimer tanılı bireyin kurum bakımına alınması ailenin isteği ve uzman görüşü ile değerlendirilerek kararlaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kurum Bakımı, Sosyal Hizmet, Yaşlılık

¹ yildirimaleyna3009@gmail.com

A CASE STUDY IN OLDER AGES: FROM HOME CARE TO INSTITUTIONAL CARE

Aleyna YILDIRIM¹, Elif DEMİRBAŞ²

¹ Expert Social Worker, Istanbul / Turkiye

²Tarsus University, Social Work Department, Mersin/ Turkiye

Abstract: Nowadays, changes in economic and socio-cultural conditions have caused disintegration in the family structure; this situation has started to make it difficult for the elderly population, which continues to increase, to spend their old age in a healthy and supportive environment. With the increase in individualization and women's employment in changing conditions, care support has necessarily turned to institutions. The reason for this is that providing the biopsychosocial needs of individuals over the age of 65 completely at home is economically and psychologically challenging for family members. With the addition of diseases such as dementia, Alzheimer's, Parkinson's and psychiatric disorders to these factors, it becomes difficult to provide home care by family members and the support of professional health workers is needed.

Alzheimer's is the most common type of dementia and is the first disease that comes to mind when dementia is mentioned. In general, it occurs with regression in cognitive skills and quickly causes disorders in brain functions in the process. Alzheimer's disease requires a process in which the person is supported by trying to slow down the decline in brain functions, although there is no clear cure. In addition to the difficulty of caring for an individual with Alzheimer's disease at home, some problems are encountered at the point of ensuring the safety of the person. Since providing the safety and care of the person requires professional support in this sense, institutional care is the safest choice, especially in this disease. In the last stages of the disease, the fact that individuals become increasingly bedridden requires the provision of 24/7 health care.

A.D. who received service in the case included in this study, is a 72-year-old woman with Alzheimer's disease. A.D. encountered an act that harmed her personal safety during home care, and when this situation was revealed, a judicial process was initiated by the family and an application was made for institutional care.

Institutional care or home care preference should be evaluated on a case-by-case basis. Based on the case in question, it was decided that the individual with Alzheimer's diagnosis should be taken into institutional care by evaluating the request of the family and the expert opinion.

Keywords: Institutional Care, Older Ages, Social Work

SS-54

**CHİA TOHUMUNUN (*Salviahispanica* L.) BESİNSEL DEĞERİ VE SAĞLIK
FAYDALARI**

Fatma ERKORKMAZ¹, Melike ALTUNBAY¹, Zehra DEMİRÇİ¹, Muhammet DOĞAN¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman, Türkiye.

Öz: Kökeni Meksika'ya dayanan ve Lamiaceae familyasından olan chia (*Salviahispanica* L.) otsu bir bitkidir. Son yıllarda, diyetisyenler ve gıda teknolojisi uzmanları tarafından oldukça dikkat çekilen bir besindir. Chia tohumunun insan sağlığı üzerine faydalı etkilerinden ve birçok işlevsel besin birleşenlerini içermesinden dolayı popülaritesi git gide artmaktadır. Bu bileşenler protein, n-3 yağ asidi, diyet posası ve antioksidanlardır. Bu nedenle chia tohumları 'süper besin' olarak tanımlanmaktadır. Chia tohumu 9'u elzem olan 22 aminoasitten 18'ini ihtiva etmektedir ve bu değerler diğer tahıllara göre oldukça fazladır. Chia tohumları gluten içermemesi de çok büyük bir avantajdır. Chia tohumları harika bir diyet yağı, polifenol ve esansiyel yağ asidi kaynağıdır. Ayrıca diğer bitkisel kaynaklardan çok daha fazla oranda α -linoleik asit içermektedir. Chia tohumu %35 oranında karbonhidrat içermekte ve bunun da %34'ünü diyet lifi oluşturmaktadır. Mineral maddeler yönünden oldukça zengin olan chia tohumu çok fazla miktarda demir, potasyum, fosfor, çinko, magnezyum ihtiva etmektedir. Chia tohumu niasin, tiamin ve riboflavin gibi önemli B grubu vitaminlerini ve A vitaminini içerir. Chia tohumu, serbest radikalleri vücuttan uzaklaştırarak antioksidan aktivite göstermektedir. Chia tohumunun antioksidandan sorumlu temel kaynakları fenolik bileşikler, flavanoidler ve tokoferollerdir. Hastalıkları önlemek için kullanımı halk arasında gittikçe ivme kazanmaktadır. Chia ile yürütölen birçok çalışmada antikanser aktiviteye sahip olduğu bildirilmiştir. Özellikle serum lipid seviyesinin korunmasında yaygın olarak tüketilmektedir. Chia tohumları fitosterol kaynağıdır. Fitosterollerin prostat, kolon, meme gibi yaygın kanser çeşitlerine karşı koruyucu olduğunu gösteren çalışmalar vardır. Chia içeriğindeki yapılar ile yüksek kan basıncını dengeleyebilmektedir. Chia tohumundaki glutensiz protein, fenolik bileşikler ve yüksek diyet lifleri sayesinde diyabet kontrol altına alınabilir. Chia tohumu içerisinde bulunan mineraller, protein, yağ ve diyet posası yönünden zengin olduğundan kilo kaybı için yapılacak programlarda iyi bir alternatiftir. İçeriğı sebebiyle sadece kilo kaybı değil obeziteyi de önleyebilmektedir. Bu derleme çalışmada, chia tohumunun bileşimi, besinsel değerleri ve sağlık üzerine bazı faydaları sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Antioksidan, beslenme ve diyet, bitkisel besin, sağlıklı beslenme, tıbbi bitki*

¹ mtdogan1@gmail.com

**NUTRITIONAL VALUE AND HEALTH BENEFITS OF CHIA
SEED(Salviahispanica L.)**

Fatma ERKORKMAZ¹, Melike ALTUNBAY¹, Zehra DEMİRCİ¹, Muhammet DOĞAN¹

¹Karamanoglu Mehmetbey University Faculty of Health Science, Karaman/Turkiye.

Abstract: Chia (*Salvia hispanica* L.) is a herbaceous plant originating from Mexico and belonging to the Lamiaceae family. In recent years, it is a food that has received a lot of attention by dietitians and food technologists. Chia seeds are gaining in popularity due to their beneficial effects on human health and the fact that they contain many functional nutritional components. These components are protein, n-3 fatty acid, dietary fiber and antioxidants. That's why chia seeds are described as a 'superfood'. Chia seeds contain 18 of 22 amino acids, 9 of which are essential, and these values are quite high compared to other grains. They do not contain gluten, which is a huge advantage. They are a great source of dietary fat, polyphenols, and essential fatty acids. They also contain much more α -linoleic acid than other plant sources. Chia seeds contain 35% carbohydrates, of which 34% is dietary fiber. Chia seeds, which are very rich in mineral substances, contain a lot of iron, potassium, phosphorus, zinc, magnesium. Chia seeds include important B group vitamins such as niacin, thiamine and riboflavin, and vitamin A. Chia seeds show antioxidant activity by removing free radicals. The main sources of chia seeds responsible for antioxidants are phenolic compounds, flavonoids and tocopherols. Its use to prevent diseases is gaining momentum among the people. Many studies conducted with chia have been reported to have anticancer activity. It is widely consumed especially for maintaining serum lipid level. Chia seeds are a source of phytosterols. There are studies showing that phytosterols are protective against common cancer types such as prostate, colon, and breast. Chia can balance high blood pressure with the structures in its content. Thanks to the gluten-free protein, phenolic compounds and high dietary fiber in chia seed, diabetes can be controlled. Chia seed is rich in minerals, protein, fat and dietary fiber, making them a good alternative for weight loss programs. Due to its content, it can prevent not only weight loss but also obesity. In this review study, the composition, nutritional values and some health benefits of chia seeds were presented.

Keywords: Antioxidant, Nutrition and Diet, Herbal Food, Healthy Diet, Medicinal Plant

¹ mtdogan1@gmail.com

SS-55

KAHVE TÜKETİMİNİN BESLENME VE SAĞLIK ÜZERİNE GENEL ETKİLERİ

Melike ALTUNBAY¹, Muhammet DOĞAN¹

¹Karamanođlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Karaman, Türkiye

Öz: Kahve dünyada en çok tüketilen içeceklerden biridir. Kahve, birçok biyoaktif molekül içeren karmaşık bir kimyasal karışımdır. Kahvenin sağlığı geliştirici özellikleri genellikle kafein, klorojenik asit, kafeik asit, hidroksihidrokinon gibi zengin fitokimyasallara atfedilir. Ayrıca içeriğinde metilksantinler, karbonhidratlar, lipidler, azotlu bileşikler, nikotinik asit, potasyum ve magnezyum yer alır. Kahve ayrıca iskelet sistemi, üreme sistemi, sinir sistemi, kardiyovasküler sistem, homosistein seviyeleri, kolesterol seviyeleri gibi çeşitli sistemler üzerinde koruyucu veya olumsuz etkiler gösterir. Kahve tüketen insanlar ile yürütülen çalışmalarda diyabetes mellitus, çeşitli kanser türleri, Parkinson ve Alzheimer oluşumu ile ters ilişkili gösterdiğini bildirmişlerdir. Kahve tüketimi, tip 2 diyabet geliştirme riskinde bir azalma ile ilişkilendirilmiştir. Çok sayıda epidemiyolojik çalışma, kahve içenlerin, kahve içmeyen bireylere göre diyabete yakalanma riskinden daha fazla korunduğunu göstermiştir. Kahve tüketimi, bozulmuş glukoz toleransı, hiperglisemi ve insülin duyarlılığı insidansında azalma ile ilişkilendirilmiştir. Diğer yandan kahvenin yararları ve riskleriyle ilgili tartışmalar devam etmektedir. Yüksek dozda kahve tüketimleri serum kolesterolünü yükselterek, kardiyovasküler komplikasyonlar gibi koroner sağlık için olası bir tehdit oluşturabilir. Kahvenin kimyasal bileşimi temel olarak kahvenin çeşidine bağlıdır, ancak tarımsal iklim koşulları, tarımsal uygulamalar, işleme ve depolama nedeniyle küçük farklılıklar olabilir. Kahvedeki fenolik bileşiklerin antioksidan aktiviteye sahip olduğu bilinmektedir, burada yaygın olanı hidroksi sinnamik asittir ve bu sınıfın ana bileşeni, gıdalarda esas olarak klorojenik asit olarak adlandırılan esterler olarak ortaya çıkan kafeik asittir. Kahvenin kavurma işlemleri, fenolik bileşikleri önemli ölçüde etkiler ve kahve çekirdeklerinin kavurulması sırasında antioksidan özellikler azalabilir. Sağlıklı beslenmenin temelinde, besin kaynaklarının dengeli ve yeterli miktarda alınması yer alır. Bu nedenle, kahve tüketim miktarına da dikkat edilmesi gerekir. Bu derleme çalışma kahvenin sağlık üzerinde olası faydalarını ve risklerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Antioksidan, Beslenme, Diyet, Sağlık, Sağlıklı Beslenme

¹ mtdogan1@gmail.com

GENERAL EFFECTS OF COFFEE CONSUMPTION ON NUTRITION AND HEALTH

Melike ALTUNBAY¹, Muhammet DOĐAN¹

¹ *Karamanoglu Mehmetbey University Faculty of Health Science, Karaman/Turkiye.*

Abstract: Coffee is one of the most consumed beverages in the world. Coffee is a complex chemical mixture containing many bioactive molecules. The health-promoting properties of coffee are often attributed to its rich phytochemicals such as caffeine, chlorogenic acid, caffeic acid, and hydroxyhydroquinone. It also contains methylxanthines, carbohydrates, lipids, nitrogenous compounds, nicotinic acid, potassium and magnesium. Coffee also shows protective or negative effects on various systems such as the skeletal system, reproductive system, nervous system, cardiovascular system, homocysteine levels, cholesterol levels. Studies conducted with people who consume coffee have reported that it is inversely related to the formation of diabetes mellitus, various types of cancer, Parkinson's and Alzheimer's. Coffee consumption has been associated with a reduced risk of developing type 2 diabetes. Numerous epidemiological studies have shown that coffee drinkers are more protected from developing diabetes than non-coffee drinkers. Coffee consumption has been associated with a reduced incidence of impaired glucose tolerance, hyperglycemia, and insulin sensitivity. On the other hand, discussions about the benefits and risks of coffee continue. High-dose coffee consumption may raise serum cholesterol, posing a possible threat to coronary health, such as cardiovascular complications. The chemical composition of coffee depends mainly on the variety, but there may be slight variations due to agro-climatic conditions, agricultural practices, processing and storage. The phenolic compounds in coffee are known to have antioxidant activity. The common one is hydroxy cinnamic acid, and the main component of this class is caffeic acid, which occurs in foods mainly as esters called chlorogenic acid. The roasting processes of coffee significantly affect the phenolic compounds and antioxidant properties may be reduced during roasting of coffee beans. A balanced and adequate intake of food sources is the basis of a healthy diet. Therefore, it is necessary to pay attention to the amount of coffee consumption. This review study reveals the possible benefits and risks of coffee on health.

Keywords: Antioxidant, Nutrition, Diet, Health, Healthy Diet

¹ mtdogan1@gmail.com

SS-56

HASTANE ÖNCESİ DÖNEMDE PNÖMOTORAKS ve İĞNE DEKOMPRESYONU

Ahmet DAĞCI¹,

¹Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afet Tıbbı, Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetleri ve Afet Yönetimi, İzmir/ Türkiye

Öz: Bu çalışmanın amacı hastane öncesi acil sağlık hizmetlerinin sunumu esnasında karşılaşılan pnömotoraks ve tansiyon pnömotoraks vakalarında uygulanan iğne dekompresyonunu uygulama alanı ve kullanılan katater uzunluğunu literatür eşliğinde değerlendirmektir. Çalışmamızda klinik çalışma, randomize çalışma ve meta analiz filtreleri uygulanmıştır. Pubmed veri tabanı üzerinden “tansiyonpneumothorax” anahtar kelimesi kullanılarak toplam 28 çalışmaya, yine Pubmed veri tabanı üzerinden “needledecompression” anahtar kelimesi kullanılarak tarama yapılmış ve 15 çalışmaya ulaşılmıştır. Toplam 43 çalışma gözden geçirilmiş ve bunlar içinden 2010-2022 yılları arasında yapılan 8 çalışma incelemeye dahil edilmiştir. Dışlama kriteri olarak acil servis çalışanları ve hastane öncesi acil sağlık hizmetleri bünyesi dışında yapılan çalışmalar incelemeye dahil edilmemiştir. Hastane öncesi dönemde travma sonucu meydana gelen tansiyon pnömotoraks acil müdahale gerektiren bir durumdur. Zamanında iğne dekompresyon yapılmazsa klinik tablo hızla kötüleşerek ölüm ortaya çıkar. Klinik tablonun tanınmaması sonucunda ortaya çıkacak olan kardiyak arrest olgularında, tansiyon pnömotoraks tedavi edilmediği sürece kardiyopulmoner resüsitasyona cevap alınamayacaktır. Sonuç olarak pnömotoraksın erken tanı ve tedavisi ile morbidite ve mortalite oranlarının azaltılabildiği görülmüştür. Özellikle pnömotoraks çeşidi olan tansiyon pnömotoraks yaşamı tehdit eden bir acildir ve derhal tanınmayı ve tedaviyi gerektirir. Hastane öncesi dönemde tansiyon pnömotoraks vakalarına derhal iğne dekompresyonu yapılmalı ve sevki sağlanmalıdır. İğnede kompresyon yapılma alanı olarak yetişkinlerde 5.İCA (interkostal aralık) midaksiller hat daha uygundur. Pediyatrik vakalarda ise 4.İCA ön aksiler kullanılması önerilmektedir. Hastane öncesinde yetişkinlerde yapılacak olan iğne dekompresyonu için minimum 6,5cm uzunlukta iğne kullanılmalıdır. Pediyatrik vakalarda 14-16(3.8cm) numara intraket kullanılmalıdır. Hastane öncesi dönemde pnömotoraksın dekompresyonu için özel yapılmış iğnelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hastane Öncesi Acil Sağlık Hizmetleri, Pnömotoraks, Tansiyon Pnömotoraks, İğne Dekompresyonu

¹ dagci_112@hotmail.com

PNEUMOTHORAX AND NEEDLE DECOMPRESSION IN THE PRE-HOSPITAL PERIOD

Ahmet DAĐCI¹

¹Ege University Institute of Health Sciences, Disaster Medicine, Pre-Hospital Emergency Health Services and Disaster Management, İzmir/ Turkiye

Abstract: The aim of this study is to evaluate the needle decompression application area and the length of the catheter used in cases of pneumothorax and tension pneumothorax encountered during the delivery of prehospital emergency health services, in the light of the literature. In our study, clinical study, randomized study and meta-analysis filters were applied. A total of 28 studies were searched using the keyword "tension pneumothorax" on the PubMed database, and 15 studies were searched using the keyword "needle decompression" on the PubMed database. A total of 43 studies were reviewed, and 8 of them between 2010-2022 were included in the review. As exclusion criteria, studies conducted outside of emergency services and pre-hospital emergency health services were not included in the analysis. Tension pneumothorax, which occurs as a result of trauma in the prehospital period, is a condition that requires emergency intervention. If needle decompression is not performed on time, the clinical picture deteriorates rapidly and death occurs. In cardiac arrest cases that will occur as a result of the clinical picture not being recognized, no response to cardiopulmonary resuscitation will be obtained unless tension pneumothorax is treated. In conclusion, it has been observed that morbidity and mortality rates can be reduced with early diagnosis and treatment of pneumothorax. Tension pneumothorax, especially a type of pneumothorax, is a life-threatening emergency and requires prompt recognition and treatment. Needle decompression should be performed immediately and referral should be provided in cases of tension pneumothorax in the prehospital period. As the needle decompression area, the 5th ICA (intercostalspace) midaxillaryline is more suitable for adults. In pediatric cases, it is recommended to use the 4th ICA anterior axilla. A needle with a minimum length of 6.5 cm should be used for needle decompression in adults before the hospital. In pediatric cases, a 14-16 (3.8cm) intraket should be used. Specially made needles are needed for the decompression of pneumothorax in the prehospital period.

Keywords: Pre-Hospital Emergency Health Services, Pneumothorax, Tension Pneumothorax, Needle Decompression

SS-57

HASTANE ÖNCESİ SAĞLIK HİZMETLERİ İSTASYONLARINDA ÇALIŞAN SAĞLIK PERSONELLERİNİN RUHSAL HASTALIK VE DAVRANIŞSAL ACİLLERE YÖNELİK GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRLMESİ

Nebi ÇELİK¹, Canan AKMAN²

¹*Karaman İl Ambulans Servis Başhekimliği, Karaman / Türkiye*

²*Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi, Çanakkale / Türkiye*

Öz: Çalışmanın amacı hastane öncesi acil sağlık hizmetleri (HÖASH) çalışanlarının ruhsal ve davranışsal acillere yönelik görüşlerinin ve ruhsal hastalıklara yönelik tutum değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma tanımlayıcı türdedir. Araştırmanın evrenini hastane öncesi acil sağlık hizmetleri istasyonlarında çalışan sağlık personelleri oluşturdu, 324 gönüllü katılımcıyla gerçekleştirildi. Araştırmada veriler araştırma tarafından literatüre dayanılarak oluşturulan anket formu ile Google Form aracılığıyla toplandı. Anket formu 6 adet sosyodemografik soru, 20 adet ruhsal hastalık ve davranışsal acillere yönelik değerlendirme sorularından oluşmaktadır. Çalışmada etik kurul izni ve katılımcılardan yazılı onam alındı. Çalışmaya katılanların %53,4'ü lisans ve lisansüstü mezunu, %50,3'ü acil tıp teknisyeni (ATT), %44,1'i ambulans ve acil bakım teknikeri (AABT), %51,9'unu 11 yıl ve üstü çalışanlar oluştururken davranışsal ve ruhsal acillere müdahale esnasında herhangi bir yaralanma maruz kalmayanlar %86,4'ünü oluşturmaktadır. Katılımcıların %65,7'si davranışsal acil durumları yönetmek için kendini yeterli hissederken, %87' si davranışsal acilleri yönetmenin zor bir durum olduğunu, %82' ruhsal hastaların tehlikeli olduğunu bildirdi. Eğitim durumu ve cinsiyet değişkenlerine göre, davranışsal acil durumları sözlü olarak sakinleştirebilme, ruhsal hastalıklara ve davranışsal acillere müdahalede güvenlik güçlerinin olması gerektiği arasında anlamlı farklılık saptandı (p<0,05).Sağlık profesyonellerinin %93,2'si müdahale aşamasında güvenlik güçleriyle eşgüdümlü çalışılması gerektiğini, %83 hizmet içi eğitim gereksinimi ve %83,3'de belirli bir algoritmaya gereksinim olduğunu bildirdi. Araştırma sonrası elde edilen bulgulara göre ruhsal hastalık ve davranışsal acillere yönelik acil yaklaşımlar ve yasal düzenlemeler konusunda eğitimlerin düzenlenmesi önerilebilir.Araştırmayla sağlık personelinin tutum, önerileri, bilgi ve becerilerine yönelik elde edilen bulguların literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: AABT, ATT, Davranışsal aciller, HÖASH, Ruhsal hastalıklar

Bu çalışma, ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

¹ paramedik0770@gmail.com

² drcananakman@gmail.com

EVALUATION OF THE OPINIONS OF HEALTH STAFF WORKING IN PRE-HOSPITAL HEALTH SERVICES STATIONS ON MENTAL ILLNESS AND BEHAVIORAL EMERGENCIES

Nebi ÇELİK¹, Canan AKMAN²,

¹ Karaman Provincial Ambulance Service Chief Physician, Karaman / Turkiye

² Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale Onsekiz Mart Faculty of Medicine, Çanakkale / Turkiye

Abstract: The aim of the study was to evaluate the views of pre-hospital emergency health services (HÖASH) employees towards mental and behavioral emergencies and their attitudes towards mental illnesses. The research is of descriptive type. The population of the research was composed of health personnel working in pre-hospital emergency health services stations, it was carried out with 324 volunteer participants. In the study, data were collected through a questionnaire form created by the researcher based on the literature and Google Form. The questionnaire form consists of 6 sociodemographic questions and 20 evaluation questions for mental illness and behavioral emergencies. Ethics committee approval and written consent were obtained from the participants in the study. 53.4% of the participants were under graduate and graduate graduates, 50.3% were emergency medical technicians (ATT), 44.1% were ambulance and emergency care technicians (AABT), 51.9% had 11 years and Those who did not suffer any injury during the response to behavioral and mental emergencies constitute 86.4%. While 65.7% of the participants felt competent to manage behavioral emergencies, 87% reported that it was difficult to manage behavioral emergencies, and 82% reported that mental patients were dangerous. A significant difference was found between being able to verbally calm behavioral emergencies, and the need for security forces to intervene in mental illnesses and behavioral emergencies, according to educational status and gender variables ($p<0.05$). 93.2% of health professionals stated that they should work in coordination with the security forces during the intervention phase, 83% required in-service training and 83.3% required a specific algorithm. According to the findings obtained after the research, it can be recommended to organize trainings on emergency approaches and legal regulations for mental illness and behavioral emergencies. It is thought that the findings about the attitudes, suggestions, knowledge and skills of the health personnel will contribute to the literature.

Keywords: AABT (Paramedic), ATT (Emergency medical technician), Behavioral emergency, HÖASH (Pre-hospital emergency health care workers), Mental illnesses

This study was produced from the master's thesis of the first author under the supervision of the second author.

SS-58

**AFET VE ACİL DURUMLARINDA GÖNÜLLÜ KATILIMCILARIN
İŞLEVSELLİĞİ**

Kudret Figen ERDEM¹, Tahir DAĞCI²

¹*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Karaman / Türkiye*

²*Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Bilimler Fakültesi, Karaman / Türkiye*

Öz: Gönüllülük; bilgisini, zamanını ve emeğini iyiliğe dönüştürmek isteyen ve karşılığında hiçbir şey beklemeden topluma fayda sağlayan bir hedefe ulaşmak için var gücüyle çalışan bir insandır. Gelişmiş ülkelerde gönüllülük olarak nitelendirilen bazı uygulamaların diğer kültürlerde böyle adlandırılmadığı ve gönüllülüğün informal bir içeriğe sahip olduğu söylenebilir. Gönüllülerin afet yönetiminde geçmişe kıyasla daha büyük bir role sahip olacağına dair artan bir beklenti mevcuttur. Çalışmanın amacı afet anında gönüllülerin katılım becerilerini öğrenmektir. Afet ve acil durumlarda gönüllü katılımcılar işlevsel olabiliyor mu? Afet yönetiminde gönüllülük işlevi ağırlıklı olarak yalnızca afet anı arama-kurtarma faaliyetlerinde hayata geçirilen bir işlev olabiliyor mu? Afet yönetiminde gönüllülerin eğitimi konusunda eksiklik yönleri var mıdır? Afetlerde gönüllü olmak isteyen fakat kamuda ya da özel sektörde çalışan kişilerin gönüllü faaliyetlere katılımının önünde “izin alma” konusunda engeller var mıdır? Çalışmada bu sorulara cevaplar aramıştır. Türkiye afet planlamasında henüz gelişmiş ülkeler düzeyine ulaşmış değildir. Bunun en önemli nedeni toplum olarak başımıza gelen olumsuzluklardan yeterince ders almamış olmamızdır. Doğal veya teknolojik afetler sonucunda insanların tüm ihtiyaçları karşılanabiliyorsa, uygulamada başarıya ulaşmak mümkün ise afetler meydana gelmeden önce yapılacak planlamalar bu açıdan büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet ve Acil Durum, Afet Gönüllülüğü

¹ kudret_figen@hotmail.com

² tahirdagci@kmu.edu.tr

**FUNCTIONALITY OF VOLUNTEER PARTICIPANTS IN DISASTER AND
EMERGENCY SITUATIONS**

Kudret Figen ERDEM¹, Tahir DAĐCI²

¹KaramanoĐlu Mehmetbey University, Health Sciences Institute, Karaman / Turkiye

²KaramanoĐlu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye

Abstract: Volunteering; is a person who wants to transform his knowledge, time and effort in to goodness and works with all his might to achieve a goal that benefits the society without expecting anything in return. It can be said that some practices that are described as volunteering in developed countries are not named as such in other cultures and that volunteering has an informal content. There is a growing expectation that volunteers will have a greater role in disaster management than in the past. Can volunteer participants be functional in disasters and emergencies? Can the volunteering function in disaster management be a function that is mainly applied only in disaster search and rescue activities? Are there any deficiencies in the training of volunteers on disaster management? Are there any obstacles preventing people who want to volunteer in disasters but working in the public or private sector from getting “permission” to participate in voluntary activities? The study sought answers to these questions. Turkey has not yet reached the level of developed countries in disaster planning. The most important reason for this is that we have not learned enough lessons from the negativities that have happened to us as a society. If all the needs of people can be met as a result of natural or technological disasters and success can be achieved in practice, the planning to be made before disasters occur is of great importance in this respect.

Keywords: Disaster, Disaster and Emergency, Disaster Volunteering

SS-59

İNİANTİL KOLİK VE NONİARMAKOLOJİK YAKLAŞIMLAR

Nesrin GÖK¹, Neĵla CANİULAT ŐAHİNER²

¹*Karaman EĒitim ve Arařtırma Hastanesi, Karaman / Tűrkiye*

²*KaramanoĒlu Mehmetbey Őniversitesi, Saēlık Bilimleri Fakűltesi, Karaman / Tűrkiye*

Öz: Aēlama bebeklik dűneminde kullanılan en etkili iletiřim aracıdır. Her saēlıklı bebek ilk aylarında çeřitli nedenlerle aēlamaktadırlar. İnfantil kolik, ilk defa Wessel tarafından 1954 yılında tanımlanmıřtır. Saēlıklı bir Őekilde geliřen bebeklerde gűnűn belirli bir saatinde bařlayan, atak halinde gűrűlen, etyolojisi tam olarak belirlenememiř olan ařırı aēlama halidir. Wessel'e gűre infantil kolik, Rome IV kriterine gűre bebekliēin ilk 5 ayında bűyűme geriliēi sorunu olmayan bebeklerde, belirli bir neden olmaksızın bařlayan ve biten, huzursuzluk ve ařırı aēlama ile beraber gűrűlen, bir haftadan fazla devam eden, haftada en az 3 gűn, gűnde an az 3 saat sűren irritabilite nűbetleridir. İnfantil kolik aēlama krizleri 3-4. Aylara kadar devam eder ve gűrűlme sıklıēı %10-40 arasındadır. Kolikli bebek ailelerinde depresyon, tűkenmiřlik ve yorgunluk bulguları sık geliřebilmektedir. İnfantil kolikli bebeēe yaklařımda űncelikle bebeēin aēlama Őiddeti, sűresi, zamanı ve aēlama kriziyle birlikte eřlik eden űzellikler ayrıntılı olarak deēerlendirilmelidir. Bebeēin bűyűme ve geliřimi deēerlendirilmeli, ayrıntılı bir muayenesi yapılmalıdır. Aile infantil kolik hakkında ayrıntılı olarak bilgilendirilmelidir. İnfantil kolik tedavisinde uygulanan hemřirelik yaklařımları; űncelikle aileye etkin bir infantil kolik tedavisi olmadıēı hakkında bilgi verilir. Ayrıca beslenmenin dűzenlenmesi űnerileri, alternatif besinler, fiziksel destek, davranıřsal tedavilerdir. Ailelere koliiēin geēici bir durum olduēu hakkında bilgi verilmeli, aile rahatlatılmalı ve desteklenmelidir.

Anahtar Kelimeler: Kolik, İnfantil Kolik, Yenidoēan

¹ nsrn-91.grsy@hotmail.com

² ncanbulat@gmail.com

INFANTILIC COLIC AND NON-PHARMACOLOGICAL APPROACHES

Nesrin GÖK¹, Nejla CANBULAT ŞAHİNER²

¹ *Karaman Training and Research Hospital, Karaman / Turkiye*

² *Karamanoğlu Mehmetbey University, Health Sciences Faculty, Karaman / Turkiye*

Abstract: Crying is the most effective communication tool used in infancy. Every healthy baby cries in the first month for various reasons. Infantile colic was first described by Wessel in 1954. It is excessive crying that starts at a certain time of the day in babies who develop in a healthy way, is seen in attacks, and the etiology has not been determined exactly. According to Wessel, infantile colic is defined as in infants without growth retardation in the first 5 months of infancy according to the Rome IV criterion, beginning and ending without a specific reason, accompanied by restlessness and excessive crying, lasting for more than one week, at least 3 days a week, daily bouts of irritability lasting at least 3 hours. Infantile colic crying crises 3-4. It lasts for months and its incidence is between 10-40%. Depression, burnout and fatigue symptoms may develop frequently in families of infants with colic. In the approach to the infant with infantile colic, first of all, the crying intensity, duration, time of the infant and the accompanying features with the crying crisis should be evaluated in detail. The growth and development of the baby should be evaluated and a detailed examination should be performed. The family should be informed in detail about infantile colic. Nursing approaches applied in the treatment of infantile colic; First of all, the family is informed that there is no effective treatment for infantile colic. In addition, recommendations for regulation of nutrition, alternative foods, physical support, behavioral treatments. Families should be informed that colic is a temporary condition, the family should be relieved and supported.

Crying is the most effective communication tool used in infancy. Every healthy baby cries in the first month for various reasons. Infantile colic was first described by Wessel in 1954. It is excessive crying that starts at a certain time of the day in babies who develop in a healthy way, is seen in attacks, and the etiology has not been determined exactly. According to Wessel, infantile colic is defined as in infants without growth retardation in the first 5 months of infancy according to the Rome IV criterion, beginning and ending without a specific reason, accompanied by restlessness and excessive crying, lasting for more than one week, at least 3 days a week, daily bouts of irritability lasting at least 3 hours. Infantile colic crying crises 3-4. It lasts for months and its incidence is between 10-40%. Depression, burnout and fatigue symptoms may develop frequently in families of infants with colic. In the approach to the infant with infantile colic, first of all, the crying intensity, duration, time of the infant and the accompanying features with the crying crisis should be evaluated in detail. The growth and development of the baby should be evaluated and a detailed examination should be performed. The family should be informed in detail about infantile colic. Nursing approaches applied in the treatment of infantile colic; First of all, the family is

informed that there is no effective treatment for infantile colic. In addition, recommendations for regulation of nutrition, alternative foods, physical support, behavioral treatments. Families should be informed that colic is a temporary condition; the family should be relieved and supported.

Keywords: Colic, Infantile Colic, Newborn